

495, 91084

๗ 342 1

ร.3

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้
เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

ผาณิตก์ วิไลสูงเนิน

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

197110

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้
เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
ผาณิตก์ วิไลสูงเนิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ตุลาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ โดยสุ่มมา 2 ห้องเรียน แล้วจับฉลากได้กลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ดำเนินการทดลองใช้ Randomized Control Group Pretest-Posttest Desing กลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 14 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าสถิติ t-test Independent Group ในรูป Difference Score

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

A COMPARATIVE STUDY OF MATHAYOM SUKSA IV STUDENT'S THAI
COMPREHENSION READING AND CRITICAL READING ABILITY
USING THE PANORAMA TECHNIQUE AND THE METHOD IN
THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

PHANITI WILAISUNGNOEN

Presented in partail fulfillment of the requirements of
the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

October 1995

The purpose of this study was to compare the reading comprehension and critical reading ability in learning Thai Language of Mathayom Suksa IV students through the PANORAMA technique and the method in the teacher's manual

The Sample was to Mathayom Suksa IV students at Suwannaramwittayakom school, Bangkoknoi , Bangkok during the first semester of the academic year 1995. They were divided into two Groups contained 30 students in each. The experimental group was taught through the PANORAMA technique; and the control group was taught through the method in the teacher's manual. Each group was taught in the same contents for 14 period of 50 minutes.

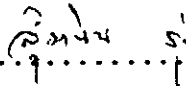
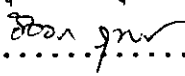
The research design of this study was the randomized control group pretest-posttest design. The reading comprehension test and the critical reading ability test in learning Thai were used to collect data. The t-test was used to analyze the data.

The results indicated that:

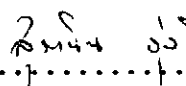
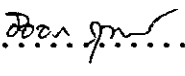
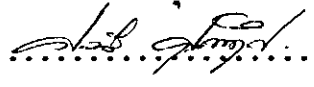
1. The reading comprehension of the experimental group and the control group was significantly different at the 0.01 level.
2. The critical reading ability of the experimental group and the control group was significantly different at the 0.01 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

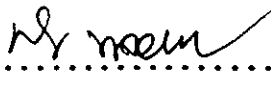
คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน
(ผศ. สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)
.... กรรมการ
(รศ. อัจฉรา สุขารมณ์)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ผศ. สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)
.... กรรมการ
(รศ. อัจฉรา สุขารมณ์)
.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ชจรศรี ชาดิกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยภา พูลสุวรรณ)
วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2538

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจจรา สุขารมณ และอาจารย์ชจรศรี ชาทิกานนท์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์นิลมัย ชุ่มจิตร อาจารย์นิตยา ชินประพัทธ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย และได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุชาติ ไชยมะโน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม และคณะครู อาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทยทุกท่านที่ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวก ในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ปีการศึกษา 2538 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิตยา วิไลสูงเนิน และอาจารย์เดือนฉาย ชุติดำรง ซึ่งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา รวมทั้งขอขอบคุณพี่น้อง และหลานๆ ทุกคนที่ได้ช่วยเหลือ และให้กำลังใจสนับสนุนเป็นอย่างดี และน้อมรำลึกถึงครู อาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษา และประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผาณิตก์ วิไลสูงเนิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค PANORAMA.....	39
เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนอ่านตามคู่มือครู.....	48
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านวิพากษ์วิจารณ์.....	56
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	64
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	80
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	80
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	80
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	85
 บรรณานุกรม.....	86
 ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	180
ภาคผนวก ค.....	201
 ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	223

บทหลัง

ในสังคมปัจจุบัน มนุษย์ต้องปรับตัวให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ อยู่เสมอทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญทางเทคโนโลยี ผู้ที่สามารถปรับตัวและยอมรับได้ จึงจะอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข พูล์ (Plooley.1951:3) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า ในสังคมที่เจริญความสามารถในการอ่านถือเป็นรากฐานของแผนการศึกษาที่เดียว มรดกทางสังคม ทฤษฎีสังคม การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ สิ่งเหล่านี้จะเรียนรู้ได้จากการอ่าน ความก้าวหน้าในแต่ละวันในทุกแขนงวิชาที่เป็นความอุตสาหะพยายามของมนุษย์ จะปรากฏอยู่ในนิตยสารต่างๆ แผนการณและ ความก้าวหน้าในอนาคตขึ้นอยู่กับ การอ่านทั้งสิ้น ผู้ดำเนินงานในสังคมมนุษย์จะต้องอ่าน จึงจะอยู่รอดในสังคม

ความสามารถทางการอ่าน ถือว่าเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่สำคัญยิ่ง เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเสาะหาความรู้แปลกใหม่ได้อย่างกว้างขวาง ช่วยให้คนได้เพิ่มพูนความรู้จากข้อเขียนของผู้รู้ในแต่ละสาขาวิชา อีกทั้งยังเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ ได้ดีตามไปด้วย นอกจากนั้นยังช่วยให้คนได้พัฒนาความคิดของตนเองและเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตทุกๆ ด้าน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2536:5)

บันลือ พฤกษ์วัน (2530:6-7) กล่าวว่า การอ่านช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่านสู่โลกกว้าง ได้รับรู้ข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ตลอดจนช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานการวิเคราะห์วิจารณ์สถานการณ์ต่างๆ และเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อเป็นเครื่องสนใจและปรับแนวคิดของตนเองได้ดี

ด้วยเหตุที่การอ่านมีความเกี่ยวข้อง และมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อคนทุกวัยทุกอาชีพ ดังนั้น การฝึกให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็น นักวิชาการ นักการศึกษาทั้งหลาย ได้ให้ความสำคัญในการค้นคว้าเพื่อพัฒนาการอ่านอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าว หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) จึงได้กำหนดจุดประสงค์ที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน เช่น สามารถฟังและอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ มีนิสัยรักการอ่าน มีรสนิยมในการเลือกอ่านหนังสือ และเห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสาร (กรมวิชาการ. 2535:9) นอกจากนี้ในคำอธิบายรายวิชา ท021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม(กรมวิชาการ. 2535:12) ได้กำหนดจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านไว้ว่า อ่านในใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อ่านแปลความ ตีความ ขยายความ ทั้งวจนภาษา และอวจนภาษาได้ สามารถพินิจสารได้ และสามารถประเมินคุณค่าของงานเขียนที่อ่านได้

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกรมวิชาการ ผลการประเมินปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มทักษะภาษาไทย ทางด้านความรู้ ความคิดของความสามารถด้านต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531, 2533, 2535 และ 2536 พบว่าส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง จากการสรุปผลในครั้งนี้ พบว่าการเรียนการสอนในทักษะภาษาไทย ยังขาดการเน้นให้นักเรียนมีความสามารถด้านความเข้าใจ การวิเคราะห์ วิจารณ์ และการสรุปความคิดรวบยอด (กรมวิชาการ. 2536:10) จากผลการประเมินดังกล่าว จึงควรจะได้มีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทยเสียใหม่ โดยเน้นการพัฒนาความเข้าใจทางการอ่าน และการเพิ่มพูนสมรรถภาพการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ ย่อมต้องเป็นผู้ฉลาดรอบรู้ในการอ่าน บุคคลที่ขาดความเข้าใจ และขาดความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่พบเห็นต่างๆ ย่อมไม่สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ดี นอกจากนี้ยังขาดการรับรู้หลักการ และความคิดรวบยอดของสิ่งเหล่านั้นด้วย

บันลือ พดุกษะวัน (2530:95-102) กล่าวว่า จุดสุดท้ายของการอ่าน คือการอ่านอย่างพินิจ เพราะถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากการอ่าน ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้ว ไตร่ตรองชั่งน้ำหนักเลือกตัดสินใจว่าสิ่งใดมีประโยชน์และเลือกนำไปใช้ ทั้งยังช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีเหตุผล ใช้วิธีการอ่านได้ถูกต้อง สร้างคนให้เป็นคนสุขุมรอบคอบ รักความยุติธรรมอันเป็นส่วนการเสริมสร้างประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต การปกครอง การเมือง และ

ความเป็นพลเมืองดี

ชาวล แพรตกล ชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่ไม่เคยใช้ความคิด หรือฝึกฝนสมรรถภาพความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นบุคคลที่รับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้เพียงเท่าที่ตาเห็น และตามที่ ตา หู จมูก ลิ้น สัมผัสเท่านั้น แล้วก็จะหยุดอยู่เพียงแค่นั้นด้วย นั่นคือ จะเป็นแต่สลิ้น ทรวดทรง และพื้นผิวภายนอก ของเรื่องเพียงประการเดียวแค่นั้น ไม่มีปัญญา และไร้ความสามารถที่จะมองเรื่องนั้นให้ทะลุไปในเนื้อหาสาระ แก่นแท้ของจริงที่ซ่อนอยู่เบื้องใต้นั้นเลย (ชาวล แพรตกล.2520:259) ความเห็นนี้สอดคล้องกับ ปานตา ใช้เทียมวงศ์ (2516:15) ที่ชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่น่าเป็นห่วงกับการอ่าน คือ การอ่านอย่างมีความคิดไตร่ตรอง ซึ่งเป็นความสามารถที่ขาดกันมาก และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการอ่านโดยขาดการคิดไตร่ตรองในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่เป็อันตราย

เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่านักเรียนส่วนมากยังขาดการฝึกฝนทักษะการอ่านด้านความเข้าใจ และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ผู้ที่จะแก้ไขปัญหการอ่านของนักเรียนได้ คือ ครูผู้สอน ดังที่ จินตนา ไบกาชยี่ (2534:53) กล่าวว่า ทักษะการอ่านไม่ได้เกิดในตัวเด็กเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากตัวครูที่จะเป็นผู้สั่งสอน ผู้ฝึกและผู้แนะนำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านให้เกิดประสิทธิภาพ กรมวิชาการ (2531:48) จากผลการวิจัยสังคมสงเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า , การจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป เน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ และใช้หนังสือเรียนเป็นหลักมากกว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ สุจริต เพียรชอบ (2531:2) กล่าวว่า ในขณะที่หลักสูตรมุ่งเน้นให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ครูภาษาไทยยังคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบเดิม คือจะเป็นผู้บรรยายอธิบายและวิพากษ์วิจารณ์แต่ผู้เดียว ทำให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะฝึกคิด ฝึกแสดงความคิดเห็น อีกทั้งยังพบว่า ครูขาดการสอนภาษาไทยเชิงทักษะสัมพันธ์ จึงทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน และส่งผลทำให้การเรียนการสอนโดยทั่วไปไม่บรรลุวัตถุประสงค์

นักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาทั้งในและต่างประเทศได้พยายามศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้ดีขึ้น เพราะเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่นักเรียนควรได้รับการส่งเสริม (กัญญา มั่งคั่ง. 2530:2) มีผู้เสนอแนวทางการสอนมากมาย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่าน ซึ่งอาจแบ่งได้

เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นแนวการสอนโดยใช้หลักประยุกต์จากภาษาศาสตร์ (ส่วนมากนำมาจากการสอนภาษาต่างประเทศ) ประเภทที่สอง เป็นแนวการจัดกิจกรรมการสอนอ่านด้วยกระบวนการการสื่อสาร ซึ่งเน้นเกี่ยวกับความสนใจ และความต้องการในการสอนอ่านของนักเรียน ประเภทที่สามเป็นแนวการสอนอ่านแบบตรง โดยใช้ทฤษฎีการรับย่อยข่าวสาร (วารสารการอ่าน. 2531:56)

จากการศึกษาค้นคว้าวิธีการสอนใหม่ ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจและสมควรจะนำมาใช้ ในการสอนความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ให้เกิดประสิทธิภาพ คือ วิธีการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA ซึ่งปีเตอร์ เอเดเวิร์ดส์ (Edward. 1973:132-135) ได้คิดค้นขึ้นโดยพัฒนามาจากเทคนิค SQ3R OK4R และ OARWET แล้วนำไปใช้ในการสอนอ่านกับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนสามารถอ่านข้อความจำนวนมากเก็บข้อความต่าง ๆ อย่างมีระบบ และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย เอเดเวิร์ดส์ ได้ทดลองใช้สอนกับนักเรียนมัธยมศึกษา ในมหาวิทยาลัย บริติช โคลัมเบีย ปรากฏว่านักเรียนมีทักษะในการอ่านดีขึ้น และ รัชนิดา รัชนิลัดดาจิต (2533:79) ได้นำเทคนิค PANORAMA ทำการทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และความสามารถในการอ่านเร็วกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่าส่งผลทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านเร็วสูงขึ้นกว่าเดิมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงคาดว่าวิธีสอนด้วยเทคนิค PANORAMA เป็นวิธีการสอนที่ครูกับนักเรียนมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันอย่างมีระบบ โดยในชั้นเตรียมครูและนักเรียนจะอภิปรายตั้งคำถามและคิดร่วมกัน และนักเรียนมีโอกาสค้นหาคำตอบที่ได้จากการอภิปราย บันทึกย่อจากการอ่าน จึงนับว่าเป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดร่วมกัน โดยครูเป็นผู้นำ ต่อมาครูและนักเรียนจะมีกิจกรรมร่วมกัน และสุดท้ายนักเรียนจะต้องทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละชั้นครูจะเป็นผู้คอยช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องตลอดเวลา ด้วยวิธีการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคาดว่าเทคนิค PANORAMA จะเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่จะเป็นแนวทางในการสอนอ่าน ให้นักเรียนเข้าใจในการอ่าน มีความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ และมีทักษะในการอ่านที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเป็นการพัฒนาการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการสอนอ่านวิชาภาษาไทยโดยเทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการสอนอ่านวิชาภาษาไทยโดยเทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบผลการสอนอ่านวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิค PANORAMA เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนภาษาไทย ได้พัฒนากิจกรรมการสอนอ่านและเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5 ห้องเรียน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนกลุ่มละ 30 คน

2.1 กลุ่มทดลองใช้การสอนอ่านโดยเทคนิค PANORAMA

2.2 กลุ่มควบคุมใช้การสอนอ่านตามคู่มือครู

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร ที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวันโดยให้มีความง่าย ความเหมาะสมของเรื่องในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาภาษาไทย ท021 (การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม)

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 14 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่การสอนอ่าน 2 วิธี คือ

5.1.1 การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA

5.1.2 การสอนอ่านตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน

5.2.2 ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทคนิค PANORAMA หมายถึง เทคนิคที่ใช้กิจกรรมเพื่อฝึกฝนทักษะทางการอ่าน โดยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพรวมกว้างทั้งหมดก่อน แล้วจึงแยกแยะไปสู่รายละเอียด ซึ่งมีขั้นตอนการอ่าน 3 ขั้น ได้แก่

1.ขั้นเตรียม (Preparation Stage) เป็นการเตรียมให้ผู้เรียนมีกลวิธีการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้

2.ขั้นอ่าน (Intermediate Stage) เป็นกิจกรรมมุ่งให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์

เรื่อง เพื่อสื่อความหมายจากสิ่งที่อ่าน

3.ขั้นสรุป (Concluding Stage) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

2. การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA หมายถึง การสอนอ่านโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้อ่านมองภาพรวมกว้างทั้งหมดก่อนแล้วจึงคิดแยกแยะไปสู่รายละเอียด โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านรู้จักคิดไตร่ตรองขณะอ่านแล้วเก็บข้อความต่าง ๆ อย่างมีระบบ จากนั้นสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดเทคนิคการสอนอ่าน PANORAMA ตามหลักการของ ปีเตอร์ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards 1973 :132-135) ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียม (Preparation Stage) เป็นการเตรียมให้ผู้เรียนมีกลวิธีการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้

2.1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P = Purpose) ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตอบคำถามที่ว่า "ฉันกำลังอ่านเรื่องนี้เพื่ออะไร" เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

2.1.2 การปรับความเร็ว (A = Adaptation raye to material) ครูสอนวิธีอ่านด้วยความเร็วที่แตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ โดยดูจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งยืดหยุ่นตามความยากง่ายของบทความด้วย

2.1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N = Need to pose question) ครูเน้นให้นักเรียนตั้งคำถาม ที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างถ่องแท้และสามารถประเมินค่าหรือตัดสินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

2.2 ขั้นอ่าน (Intermediate Stage) เป็นขั้นที่นักเรียนลงมืออ่าน เพื่อให้ นักเรียนฝึกวิเคราะห์เรื่อง เพื่อสื่อความหมายจากสิ่งที่อ่าน

2.2.1 การสำรวจ (O = Overview)

ครูให้นักเรียนเริ่มการอ่านโดยสังเกตลักษณะข้อความที่อ่านก่อนด้วยการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว โดยสังเกตข้อความที่อ่าน ผู้แต่ง คุณวุฒิ ปีที่พิมพ์ หัวข้อแต่ละบท บทสรุป

๗๗ เพื่อทราบแนวคิดของผู้แต่ง

2.2.2 อ่านและเชื่อมโยงความคิด (R = Read and relate)

นักเรียนอ่านด้วยการพยายามคิดตามและตอบคำถามระหว่างอ่าน เพื่อบอกความต้องการหลักของผู้เขียน บอกความคิดที่จะสนับสนุนและสามารถประเมินค่าหรือตัดสินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น

2.2.3 การจดบันทึก (A = Annotate)

นักเรียนบันทึกข้อความที่น่าสนใจในหนังสือที่อ่าน ชี้ให้เห็นได้ใจความสำคัญและความจริงที่สนับสนุน หรือจดบันทึกย่อใส่กระดาษ เพื่อเป็นการช่วยจำ

2.3 ขั้นสรุป (Concluding Stage) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

2.3.1 การจำ (M = Memorize)

นักเรียนนำข้อความที่จดบันทึกมาทบทวนความจำ และแยกส่วนสำคัญของเรื่องให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ใหม่เมื่อต้องการ

2.3.2 การประเมินผล (A = Assess)

ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเรื่องราวที่อ่าน เพื่อเป็นการเน้นและประเมินผลตนเองว่าอ่านได้ตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ อ่านแล้วสามารถแปลความ ตีความ ขยายความ ประเมินค่าและแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ได้หรือไม่

ถ้าเป็นการใช้กิจกรรม PANORAMA ที่ให้นักเรียนอ่านด้วยตนเองนั้น ครูจะทำหน้าที่สังเกตช่วยเหลือระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม แต่ครูจะเป็นผู้ดำเนินการในขั้นสรุป โดยการอภิปรายร่วมกันในชั้น เพื่อเน้นความเข้าใจและให้นักเรียนประเมินผลตนเองว่าอ่านได้ถูกต้องเพียงใด

3. การสอนอ่านตามคู่มือครู หมายถึง การสอนอ่านโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวการสอนจากคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สร้างความสนใจ คือการทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยครูอาจใช้วิธีเร้าใจ สนทนา หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 แจ้งจุดประสงค์ โดยบอกให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเรียนเนื้อหาจบแล้ว นักเรียนควรจับใจความสำคัญ แปลความ ขยายความบอกเจตนาผู้แต่งวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

2.2 ทบทวนความรู้เดิม เป็นการปูพื้นฐานความรู้สำหรับที่จะใช้ในบทเรียนใหม่กับผู้เรียน และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อบทเรียนใหม่ เช่น ทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างที่ได้เรียนไปแล้ว โดยใช้วิธีซักถามสนทนา เพื่อตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน เป็นต้น

2.3 เสนอบทเรียนใหม่ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูดอธิบาย และให้ตัวอย่าง

2.4 ให้แนวการเรียนรู้ เป็นการบอกแนวทางให้นักเรียนในการอ่านเนื้อเรื่องด้วยตนเอง โดยครูสอนวิธีการอ่านให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

2.5 ขั้นการปฏิบัติ คือการฝึกให้นักเรียนอ่านในใจและฝึกคิดไตร่ตรอง ขณะอ่านด้วยตนเอง จากนั้นนักเรียนทำแบบฝึกหัด

2.6 การแจ้งผลการปฏิบัติ คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไข และอภิปรายร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านครั้งต่อไป

2.7 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดหรือประเมินผลการอ่านของนักเรียนว่าได้ผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นหรือไม่เพียงใด ทำได้โดยการย่อความจากเรื่องที่อ่านให้ทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบหรือการแสดงออกด้วยการพูดตอบคำถามของผู้เรียน

3. ขั้นสรุป

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน โดยการสรุปย่อบทบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทน โดยให้แบบฝึกหัดเสริม หรือมอบหมายงานเพิ่มขึ้น

4. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกหลังจากศึกษาบทเรียนไปแล้ว โดยยึดการเรียนรู้ของ Bloom ที่ใช้แนวคิดการอ่าน พฤติกรรมที่บ่งถึงความเข้าใจในการอ่านมีดังนี้

4.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการให้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้ โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้สำหรับเรื่องราวนั้น โดยเฉพาะ

4.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสัมพันธ์ระหว่างใจความหลักกับส่วนย่อยๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถนำมากล่าวเป็นข้อสรุปได้

4.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการขยายความหมายและเหตุการณ์ตามนัยของเรื่องนั้น ให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และทดลองหาคคุณภาพแล้ว

5. ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออก หลังจากศึกษาบทเรียนไปแล้ว โดยยึดพฤติกรรมการเรียนรู้ของ Bloom ที่ใช้แนวคิดการอ่านพฤติกรรมที่บ่งถึงการอ่านวิพากษ์วิจารณ์มีดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ใดๆ ให้กระจายออกมาเป็นส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ เช่น วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเรื่องที่อ่าน

5.2 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการวินิจฉัยตัดสินเนื้อเรื่อง ข้อความที่อ่านว่ามีคุณค่าอย่างไร อย่างไรก็ดี อย่างมีหลักเกณฑ์ หรือ โดยมีเหตุผลประกอบ

ซึ่งวัดได้จาก แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และทดลองหาคคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเทคนิค PANORAMA
3. เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนอ่านตามคู่มือครู
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันมาก เพราะการอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยขยายประสบการณ์ และทำให้ก้าวไปทันกับความเจริญรวดเร็วของสังคม นักการศึกษา และนักจิตวิทยาต่างตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ จึงได้มีการมุ่งศึกษาค้นคว้าถึงกระบวนการในการอ่านอย่างแท้จริงและได้ให้ความหมายของการอ่านแตกต่างกันออกไปหลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

ฮาฟเนอร์ (Hafner. 1977:7) กล่าวว่า การอ่านนั้นไม่ใช่เป็นเพียงการมองเห็นตัวอักษรและออกเสียงคำได้ และไม่ได้เป็นเพียงความเข้าใจรายละเอียดเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องสร้างภาพพจน์ขึ้นภายใต้สัญลักษณ์นั้น ๆ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

มอริส (Morris. 1984:13-19) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดของการตอบรับสัญลักษณ์ทางภาษาทั้งที่เป็นสัญลักษณ์และเป็นเสียง แล้วแปลความหมายสัญลักษณ์เหล่านั้น โดยอาศัยประสบการณ์การใช้ภาษาพูด และประสบการณ์ด้านอื่นๆ ของผู้อ่านมาประกอบกัน และสิ่งสำคัญที่สุดในการอ่านคือ ความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งมีอยู่หลายระดับต่าง ๆ กัน

แฮร์ริสและสมิธ (Harris and Smith.1986:55) กล่าวว่า การอ่านคือรูปแบบของการสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนผ่านทางตัวอักษรและตามลักษณะการเขียนของตน ผู้อ่านจะต้องตีความหมายจากตัวอักษรเหล่านั้น การที่ผู้อ่านจะสามารถตีความได้อย่างถูกต้องนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความคุ้นเคยกับเนื้อเรื่อง และความรู้ทางภาษาของผู้อ่าน

คูเปอร์และคนอื่นๆ (Cooper and others.1988 : 13) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับเนื้อหา เพื่อจัดรูปแบบของความหมายโดยอาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เป็นกระบวนการสร้างความหมายจากเนื้อหานั้น

ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน์(2525:2-3) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำ แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทอดหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่าน จึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในความนั้น

ประเทิน มหาจันทร์(2530:13) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2533:45) ที่กล่าวว่า การอ่านคือการแปลความหมายของตัวอักษรมาเป็นความคิด และการนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการในการรับสาร ซึ่งประกอบด้วยการแปลความหมายของตัวอักษรโดยผ่านกระบวนการการคิด เพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และนำความคิดนั้นไปพัฒนาต่อไป

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน เพราะสังคมปัจจุบันเป็นสังคมของการอ่านทุกคนจะใช้การอ่านตลอดชีวิต ปัจจุบันโลกเจริญก้าวหน้ามากคนเราจะใช้การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการติดตามความเจริญก้าวหน้าของโลก ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2520:63) ได้สรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านว่า การอ่านช่วยให้คนเรียนเก่งเพราะการ

เรียนวิชาต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยการอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพโดยนำความรู้จากเอกสารที่ได้อ่านมาปรับปรุงงานของตน การอ่านทำให้ได้รับความบันเทิงให้ชีวิตมากขึ้นทำให้ผู้อ่านเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นคนที่น่าสนใจ มีความคิดลึกซึ้งกว้างขวาง สามารถแสดงความรู้ความคิดเห็นได้ดีทุกแห่งทุกเวลา

ทวีป อภิลิทธิ์ (2526 : 53-54) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์จำลองเพิ่มเติมให้กับผู้อ่านยิ่งขึ้น จากข้อเท็จจริงนั้นพบว่าตลอดช่วงชีวิตของเรา และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับตัวบุคคลอาจมีไม่มากนัก ผู้ใดอ่านมากผู้นั้นย่อมรู้มากและประสบการณ์กว้างไกล เกิดความคิดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ และสร้างสิ่งแปลกใหม่ที่ดีกว่าเพิ่มขึ้น

สมุทร เช้นเชาวนิช (2530:3) กล่าวว่า คนที่อ่านหนังสือเป็นย่อมจะมีหลักการหรือนแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้มากกว่า เหตุผลง่ายๆ ก็คือ สามารถอ่านข้อความต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ตีความหรือเข้าใจสิ่งที่อ่านมาแล้วอย่างถูกต้อง จดจำเรื่องราวที่อ่านมาแล้วได้ทั้งหมดหรือเกือบหมด

สนิท ตั้งทวี (2531:25-26) แสดงความคิดเห็นว่าการอ่านเป็นกระบวนการอันสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์ และเทคนิคนวัตกรรม ของการสื่อสารทำให้วิทยาการสาขาต่างๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมาก นั่นคือการอ่านได้กลายเป็นเครื่องมือของนักเรียน นิสิต และนักศึกษาเพื่อใช้สำหรับในการเรียนรู้อาการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

สมพร มั่นตะสูตร (2534:131) กล่าวว่า การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยทำให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ซึ่งจะส่งผลให้มนุษย์ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันความเจริญงอกงามทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างรวดเร็วทั้งสิ้น การอ่านโลก อ่านหนังสือ จึงเป็นความสำคัญอันจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในทางที่เหมาะสมที่ควรและทันสมัย

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536:5) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่มี

ความสำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ถึงสิ่งต่างๆ ช่วยให้คนได้เพิ่มพูนความรู้จากข้อเขียนของผู้รู้ในแต่ละสาขาวิชา อีกทั้งยังเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีตามไปด้วย ดังนั้นหลักสูตรในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา การเรียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จึงเน้นการสร้างสรรค์ให้นักเรียนมีความพร้อมในการอ่านและรู้จักการอ่าน

เนื่องจากความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านข้างต้นนี้ ทักษะการอ่านมีความสำคัญมาก ควรที่จะได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เพราะการอ่านนอกจากเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินแล้ว การอ่านยังช่วยเพิ่มประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตน และสังคมได้เป็นอย่างดี

ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน นับว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของกระบวนการอ่าน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะถึงแม้ว่าจะอ่านออกเสียงได้ถูกต้องรวดเร็วเพียงใด ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านหรือไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แล้ว การอ่านนั้นๆ ย่อมปราศจากประโยชน์โดยแท้จริง

เกรลเล็ท (Grellet.1981:3) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การดึงเอาข้อมูลที่ต้องการจากสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยได้ยกตัวอย่างว่า คนเราจะใช้วิธีการอ่านต่างกันเมื่ออ่านป้ายประกาศเพื่อหาโฆษณาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และเมื่ออ่านบทความวารสารวิทยาศาสตร์ การบอกตำแหน่งที่ของโฆษณาในป้ายประกาศได้ กับความเข้าใจในข้อมูลที่ปรากฏในบทความ แสดงให้เห็นว่าการอ่านได้มาถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ในกรณีแรกผู้อ่านจะทิ้งข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง และมองหาสิ่งที่ต้องการคือ โฆษณา ส่วนกรณีหลังต้องการความเข้าใจ ความคิดหลักของเรื่องนั้นก่อน จึงต้องการรายละเอียดยิ่งขึ้นเพื่อความเข้าใจ

เดอรัชอง (Dechant.1982:32) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์เดิมอันได้แก่ ความรู้คำศัพท์ มโนทัศน์ ความคิดต่างๆ และทักษะทางภาษา

จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านเป็นกระบวนการที่ละเอียดลึกซึ้ง และสามารถที่จะ

แยกย่อยออกไปศึกษาในแง่มุมต่างๆ ได้หลายแง่ งานวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านที่มีออกมาอยู่เสมอในปัจจุบันมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้อ่านเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะความเข้าใจในการอ่านอยู่กับโลกทัศน์ของผู้อ่านด้วย

ฟาร์และคาเรย์ (Farr and Carey. 1986:115-121) ได้กล่าวว่า ผลการวิจัยเมื่อไม่นานมานี้พบว่าความเข้าใจในการอ่านเป็นกระบวนการในการสร้างความหมายจากเรื่องที่อ่านขึ้นมา และความหมายของเรื่องที่อ่านจะขึ้นอยู่กับตัวผู้อ่านพอๆ กับเนื้อเรื่อง ดังนั้นการศึกษาความเข้าใจในการอ่านในแง่ที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่าน ในปัจจุบันจึงมุ่งที่การศึกษากระบวนการทำงานของจิตใจในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และศึกษาโดยละเอียดถึงการทำงานของกลไกภายในสมองของผู้อ่านด้วย ดังเช่นที่กูดแมน (Goodman. 1982:5) ได้กล่าวว่า การจะเข้าใจในการอ่านจะต้องมีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง และศึกษาถึงกระบวนการทำงานของสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ การศึกษาการทำงานของสมองในขณะที่อ่านจะช่วยให้เข้าใจการทำงานของจิตใจเมื่ออ่านตัวอักษรและสร้างความหมายขึ้นมา

โลโน (Lono. 1987:67) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการรับรู้ข้อเท็จจริงรู้ใจความสำคัญของเรื่องสามารถตีความหรือประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สมุทร เชื้อชาวนิช (2530:93) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจ (Comprehension) คือความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศ หรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจนี้เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ต่างๆ หลายๆ ด้านของแต่ละคนถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านในลักษณะนี้เป็นเพียงแค่เห็นตัวหนังสือปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น ไม่สื่อความหมายอะไรทั้งสิ้น นอกจากจะทำให้เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์แล้ว ยังไม่ได้อะไรจากการอ่านนั้นด้วย

สุกัญญา เศรษฐรังสรรค์ (2533: 17) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือความสามารถในการเข้าใจคำ วลี ประโยค อนุเจต ตลอดจนเรื่องราวทั้งหมดที่อ่าน สามารถจับใจ

ความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ เรียงลำดับความและสรุปความได้จากสิ่งที่ผู้เขียนสื่อที่เป็นตัวเขียน สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้ดังนี้ ครูผู้สอนต้องแสวงหาแนวทางที่ดีในการฝึกการอ่านให้กับนักเรียน

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาความคิดของผู้อ่านและผู้เขียน โดยที่ผู้เขียนจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการส่งความคิดของตนเองผ่านมายังผู้อ่าน ซึ่งในส่วนของผู้อ่านนั้นจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ หลายๆ ด้านประกอบกันในการตีความหมายของข้อมูลทางภาษาที่ปรากฏอยู่เพื่อที่จะสามารถสื่อความคิดของผู้เขียน และเกิดความเข้าใจในข้อมูลนั้นตรงตามกับผู้เขียนต้องการ

ระดับความเข้าใจการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน ถือว่า เป็นหัวใจของการอ่าน เพราะในการอ่านถึงแม้ว่าจะอ่านได้รวดเร็วเพียงใดก็ตาม ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่าน ก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ ชวาล แพรัตนกุล(2520 : 134) ได้กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจคือความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นชนิดแรกของตัวปัญญาเป็นความพยายามของสมองที่จะตัดแปลง ปรับปรุง ความรู้ให้มีลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไปแต่ยังมีอะไรบางอย่างคล้ายคลึงกับของเดิมอยู่บ้าง ความเข้าใจสามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ คือการแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นข้อความใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ คือ การเก็บความคิดเดิมมาบันทึกใหม่ การจัดเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่อยจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ คือการขยายความคิดให้กว้างไกลโดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

วิลเลียม(William.1980:204) ได้อธิบายว่า ความเข้าใจการอ่านสามารถแสดงออก

ได้ 3 ทางดังนี้

1. การแปลความ(Translation) คือ ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ได้โดยแปลความในลักษณะของนัยของเรื่องราวซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้สำหรับเรื่องราวอื่นๆ โดยเฉพาะ

2. การตีความ (Interpretation) คือ ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อยๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้

3. การขยายความ(Extrapolation) คือ สามารถขยายความหมายของนัยของเรื่องนั้นๆ ให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

แดลแมน (เยาเวรี ประเสริฐศักดิ์. 2534:1;อ้างอิงมาจาก Dallman.n.d.) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน และสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การอ่านในระดับหาข้อเท็จจริง (Factual Level) การอ่านในระดับนี้เน้นให้เข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนระบุไว้ในข้อความหรือย่อหน้านั้นๆ เช่น การอ่านเพื่อหาใจความหลัก อ่านเพื่อหารายละเอียดสำคัญและการอ่านทิศทาง (Following Directions) ซึ่งทักษะการอ่านทิศทางนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเรียงลำดับความคิด ตลอดจนรายละเอียดและเหตุการณ์ที่อ่านก่อนและหลังได้อย่างมีระบบและถูกต้อง

2. การอ่านในระดับตีความ (Reading on the Interpretative on Inferential Level) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านสามารถตีความและสรุปสิ่งที่อ่านได้ โดยที่ข้อมูลนั้นอาจจะไม่ได้ระบุตรง ๆ ในเนื้อหานั้น

3. การอ่านในระดับประเมินผล (Reading on the Evaluative Level) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ข้อมูลหรือเนื้อหาสาระที่อ่านนั้นมีความถูกต้องหรือไม่ผู้อ่านยอมรับข้อมูล ความคิดเห็น หรือบทสรุปที่ผู้เขียนนำเสนอหรือไม่ หรือผู้อ่านคิดว่า จะมีบทสรุปที่ดีและเหมาะสมกว่านี้ การอ่านในระดับนี้จะขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านที่ได้สะสมมาซึ่งสามารถช่วยให้ตัดสินใจวิเคราะห์ในสิ่งที่อ่านว่าถูกต้องหรือไม่ หรือมีข้อเสนอแนะอะไรที่ดีกว่า

สมิท (Smith.1963:161) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ

กว้างๆ คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร เป็นระดับความเข้าใจพื้นฐานที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียน เขียนไว้โดยตรง
2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ เป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ลึกซึ้งกว่าระดับแรก เพราะผู้อ่านต้องตีความที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความ
3. ระดับความเข้าใจขั้นวิจารณ์ เป็นระดับที่ต้องอาศัยความเข้าใจในสองระดับแรกเป็นพื้นฐาน เนื่องจากการอ่านระดับนี้ต้องใช้ความคิดเพื่อวิเคราะห์ ตัดสินใจและประเมินค่าสิ่งที่อ่าน

เบอร์มิสเตอร์ (Burmester. 1974:147-148) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านโดยอาศัยแนวความคิดพื้นฐานจาก Norris Sander ซึ่งดัดแปลงมาจาก Bloom's taxonomy อีกทีหนึ่ง ระดับความเข้าใจมีดังนี้

1. ระดับความจำ (Memory) เป็นระดับของการจำในสิ่งที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ได้แก่การจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง และลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
2. ระดับแปลความ (Translation) เป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่เข้าใจไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นแผนภูมิ เป็นต้น
3. ระดับการตีความ (Interpretation) คือ การเข้าใจและการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ เช่น หาเหตุผลเมื่อกำหนดผลมาให้ ให้คาดการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป การจับใจความของเรื่องที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้
4. ระดับประยุกต์ใช้ (Application) เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการไปประยุกต์ใช้จนเกิดความสำเร็จ
5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความเข้าใจและรู้ในแง่ของการตรวจตราส่วนย่อยที่ประกอบเข้าเป็นส่วนเดิม เช่น การวิเคราะห์คำโฆษณาชวนเชื่อ การแยกแยะวิเคราะห์

คำประพันธ์ การรู้ถึงการให้เหตุผลที่ผิดๆ ของผู้เขียน

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการนำความคิดเห็น ที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกันแล้วจัดเรียงใหม่

7. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวางแผนแล้วตัดสินสิ่งที่อ่านโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านนั้นมื่อะไรบ้างที่เป็นข้อเท็จจริง อะไรบ้างที่เป็นจินตนาการ อะไรบ้างที่เป็นความคิดเห็น และอะไรบ้างที่เป็นความเชื่อของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

อุทัย ภิรมย์วัน (2533:5-8) กล่าวถึงระดับความเข้าใจในระดับชั้นมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การรับรู้คำและเข้าใจความหมายของคำในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งต้องอาศัยปริบท โครงสร้างของคำ การพบเห็นคำต่างๆ ในชีวิตประจำวันและการค้นคว้าจากพจนานุกรม

2. การอ่านเพื่อจับใจความ การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านจากประโยคข้อความหรือย่อหน้า ต้องอาศัยการวิเคราะห์โครงสร้างประโยค ข้อความ ย่อหน้าหรือเรื่องราวนั้นๆ จึงจะเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ การอ่านประเภทนี้เป็นการอ่านที่เพื่องจับใจความทั่วไป ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 อย่าง คือ

2.1 ใจความสำคัญหรือใจความหลัก หมายถึงเรื่องที่เกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หมายความว่าอย่างไร เป็นต้น

2.2 ใจความรอง หมายถึง รายละเอียดที่เป็นข้อมูลสนับสนุนใจความหลักให้ชัดเจนขึ้น อาจจะเป็นตัวอย่าง เหตุผลและสถานการณ์ต่างๆ

3. การอ่านเพื่อการตีความ เป็นการทำความเข้าใจในระดับสูงกว่าการอ่านจับใจความ เพราะต้องอาศัยการสัมพันธ์ของใจความหลักกับใจความรอง และสิ่งอ้างอิงอื่นๆ ทำให้เกิดอนุมานความหมาย ในภาษาทั่วไปเรียกว่า ความหมายโดยนัย เช่น

3.1 การอนุมานหรือสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

3.2 การทำนายเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่จะเกิดขึ้น

3.3 การคัดเลือกและการจัดรวม

4. การอ่านเพื่อขยายความ เป็นการทำความเข้าใจในระดับสูงกว่าการจับใจความ แต่

เป็นทักษะในกลุ่มเดียวกันกับการตีความ คือการนำข้อมูลจากการจับใจความไปใช้กับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกัน ผู้อ่านต้องใช้เหตุผลในเชิงเปรียบเทียบ และอนุมานจากข้อมูลเดิมถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ

5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการอ่านเพื่อเลือกและประเมิน ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยต่อไปนี้

5.1 การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความที่อ่าน

5.2 การประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูล

5.3 การแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วยการใช้ปัญญา และอารมณ์ หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน

5.4 การนำไปใช้

ในการสอนอ่าน ระดับความเข้าใจมีส่วนช่วยในการกำหนดขอบข่ายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งจะต้องพิจารณาพร้อมกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ความเหมาะสมของตัวผู้เรียน ได้แก่ วัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐาน ตลอดจนความสามารถในการอ่าน ซึ่งจากความคิดเห็นของนักการศึกษาต่างกล่าวสรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านแบ่งได้เป็น 3 ระดับด้วยกัน ได้แก่ ระดับต้น คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ ระดับปานกลาง คือ สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้ และระดับสูง คือสามารถประเมินเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น ในการอ่านจึงควรสนับสนุนให้ผู้อ่านได้ฝึกทักษะการอ่าน แต่สำหรับในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาระดับความเข้าใจในด้านพฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออก ในการแปลความ ตีความ และขยายความ ดังนี้

การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการให้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้ โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีสำหรับเรื่องราวนั้นโดยเฉพาะ

การตีความ หมายถึง ความสามารถในการจับความสัมพันธ์ระหว่างใจความหลักกับส่วนย่อยๆ ของเรื่องนั้น และสิ่งที่อ้างอิงอื่นๆ จนสามารถนำมากล่าวเป็นข้อสรุปได้

การขยายความ หมายถึง ความสามารถขยายความคิด และนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปกว่าสภาพข้อเท็จจริงด้วยการคาดคะเนหรือทำนายสิ่งต่าง ๆ ได้

องค์ประกอบสำคัญในการอ่าน

มิลเลอร์ (Miller.1972:10) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนอ่าน ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการอ่านอย่างมีระบบว่ามีองค์ประกอบหลายประการ คือ

1. การกวาดสายตา (Eye Span) การอ่านหนังสือนั้นประสาทตาจับว่าสำคัญที่สุดที่จะรับภาพสู่สมอง ความเร็วในการอ่านสิ่งพิมพ์บทหนึ่ง ๆ จะขึ้นอยู่กับภาวะที่ตาของเราเคลื่อนไปตามตัวอักษรที่เรียงลำดับกันอยู่ที่ละบรรทัดให้ต่อเนื่องกันเป็นตอนและเป็นบทในที่สุด เมื่อใดก็ตามที่เราหยุดสายตาของเราไว้ย่อนำโดยย่อนำหนึ่งจุดใดจุดหนึ่งนานเกินไปยิ่งจะทำให้ความเร็วในการอ่านลดลง

2. ความคิด (Thinking Process) อัตราการรับรู้แต่ละคนมีกระบวนการที่ก่อให้เกิดความคิดต่างกัน คนที่ประสาทสมองปกติเมื่อสายตาจับอยู่ที่ตัวอักษรในย่อหน้าใด สมองจะเป็นศูนย์กลางรับภาพที่ปรากฏสู่สายตา นั้น แล้วแปลความหมายออกมาทันที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราความเร็วของสมองในการแปลภาพออกมาเป็นความหมาย

3. การเคลื่อนของความเร็วสายตา (Eye Movement) เป็นองค์ประกอบทางด้านสรีระเบื้องต้นความเร็วในการอ่านของผู้ใดสามารถเพิ่มความเร็วในการอ่านโดยพยายามเพิ่มความเร็วในการกรอกสายตาให้เคลื่อนจากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งที่ต้องการด้วยความเร็ว

องค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วล้วนมีผลต่อการฝึกการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และรวมถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านโดยที่องค์ประกอบทั้ง 3 อย่างนี้ ต้องประสมประสานกันเป็นอย่างดี จึงจะได้รับผลสำเร็จในการอ่านอย่างแท้จริง

ความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการอ่านของคนเราจะแตกต่างกันไปตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย

ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน (2525 : 54) ได้กล่าวว่า เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น เด็กยิ่งชอบเรื่องผจญภัย โดยเฉพาะเด็กชายและเรื่องจริงที่เกี่ยวกับสัตว์ ส่วนเด็กหญิงชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่บ้าน เรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในบ้านและสนใจเรื่องรักเร็วกว่าเด็กชาย เด็กชายอายุ 9 - 10 - 11 ปี ชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ ผจญภัย ตื่นเต้น ลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก

ธรรมชาติ และชีวิตสัตว์ ความมีน้ำใจนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบินและ
ประติมากรรมต่าง ๆ เด็กชายอายุ 12 - 13 ปี จะเพิ่มความสนใจประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ
และหนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงและเด็กชายต่างชอบอ่านเรื่องที่
เขียนผิดไปจากความจริง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก เด็กชายอายุ 9 - 13 ปี ชอบเรื่อง
ผจญภัย ผู้กล้าหาญ วีรบุรุษ เรื่องที่ลดความนิยม คือ เรื่องเทวดานางฟ้า นิทานที่มีเหตุการณ์เกิด
ซ้ำ ๆ กันเรื่อย ๆ เด็กชายอายุ 15 ปี สนใจที่จะอ่านหนังสือเรียงมัยที่ยาวขึ้น หนังสือที่เกี่ยวกับ
กีฬาและการแข่งขัน ตำนานหรือเรื่องยาว รายละเอียดเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์โลดโผนผจญภัย
งานอดิเรกต่าง ๆ นิยายลึกลับ

วรรณ บัวเกิด (2521:1314) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านว่า ความสนใจ
ของวัยรุ่นชายและหญิง เกี่ยวกับหนังสือประเภทบันเทิงคดี และสารคดีนั้นแตกต่างกันตามระดับอายุ
ดังนี้

อายุ 11 ปี

เด็กหญิงชอบอ่านบันเทิงคดีมากกว่าสารคดี เรื่องที่สนใจมักเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน
สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ และเริ่มสนใจเรื่องความรักบ้างแล้ว

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การค้นคว้า การประดิษฐ์ และเครื่องยนต์
กลไก ถ้าเด็กชายชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดีก็มักเป็นนวนิยายวิทยาศาสตร์

อายุ 12 ปี

เด็กหญิงชอบอ่านบันเทิงคดีเกี่ยวกับความรักมากขึ้น นอกจากนี้ยังเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับ
ผู้ใหญ่ ส่วนสารคดีชอบเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ กีฬา เด็กชายวัยนี้เริ่มอ่าน
บันเทิงคดีบ้างแล้ว เรื่องที่อ่านมักเป็นเรื่องที่ขมวดปมให้คิดตอนจบ หรือผจญภัย

ในวัยนี้เด็กชายและเด็กหญิงเริ่มสนใจอ่านนวนิยายเรื่องยาว

อายุ 13 ปี

เด็กหญิงยังคงชอบอ่านบันเทิงคดีมากกว่าสารคดี และอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น
สารคดีที่เด็กหญิงอ่านจะเป็นเรื่องที่ไม่เน้นวิชาการนัก

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก การเล่นกีฬาเพื่อความงามของร่างกายและอ่านเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรกเพิ่มขึ้น

ทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย ชอบอ่านบันเทิงคดีเป็นร้อยกรอง เช่น บทละครในวรรณคดี อายุ 14 ปี

เด็กวัยนี้แตกต่างจากเด็กวัยอื่นคือ อ่านหนังสือน้อยลง หนังสือที่อ่านมักมีเนื้อหาสาระสั้นๆ ประเภทนิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ เป็นการสนองความต้องการอ่านเพียงชั่วคราว

เด็กหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเรื่องสะท้อนอารมณ์ และเรื่องที่แต่งเกินความเป็นจริง สารคดีที่อ่านจะเป็นเรื่องอาชีพ

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์ กลไก เรื่องวิทยาศาสตร์ สำหรับบันเทิงคดีเริ่มอ่านเรื่องความรักบ้าง

อายุ 15 ปี

เด็กหญิงสนใจอ่านนวนิยายรัก และบันเทิงที่เป็นบทร้อยกรองมากขึ้น และยังไม่ชอบอ่านสารคดีเท่าเด็กชาย

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก การทดลอง ส่วนบันเทิงคดีมักสนใจนวนิยายโลดโผน ผจญภัย และลึกลับ

นอกจากความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจการอ่านแล้ว ครูควรคำนึงถึงหลักในการสอนอ่าน สำหรับหลักในการสอนอ่านมีผู้กล่าวไว้คล้ายคลึงกันหลายท่าน เช่น สัมม ครูทเมือง (2529 : 176-177) ซึ่งได้ให้หลักการสอนอ่านโดยสรุปไว้ดังนี้

1. สร้างความสนใจให้แก่นักเรียนโดยการสนทนาซักถาม แสดงอุปกรณ์ประกอบ เลือกรื่องที่นักเรียนสนใจ
2. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงจิตวิทยาในการสอนอย่าให้นักเรียนรู้สึกว่ามีปมด้อย
3. ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านครูควรบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อน
4. ครูต้องอ่านหนังสือที่มีจะสอนให้จบก่อน ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการสอน หากลวิธีใหม่ ๆ แปลก ๆ มาสอนให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจแล้วสนุกสนาน

5. สอนให้นักเรียนวิเคราะห์หนังสือที่อ่าน เพราะลักษณะของหนังสือแต่ละประเภทต่างกัน
 6. การอ่านที่ดีต้องมีสมาธิ ขณะที่อ่านพยายามตั้งคำถามทบทวนอยู่ทุกระยะว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
 7. ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือแต่ละประเภท
 8. ฝึกอัตราความเร็วในการอ่าน
 9. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ
 10. ต้องคำนึงถึงลักษณะการอ่านที่ดี เช่น อ่านในใจต้องอ่านให้เร็ว จับใจความได้อ่านออกเสียงต้องมีทักษะการอ่านคล่องแคล่ว ชัดเจน ถูกต้อง
 11. ควรฝึกการใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน ฝึกเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
 12. ควรให้ผู้ปกครอง ญาติ และครูทุกแขนงวิชา รวมทั้งครูบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่าน
 13. ควรประเมินผลการอ่านอยู่เสมอ
- ดังนั้นการที่จะพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน ครูจะต้องเลือกบทอ่านให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ

กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนหลายกระบวนการ ตั้งแต่การสัมผัสอักษรทางตาจนถึงกระบวนการรับรู้ในสมอง ดังที่ มิลนิคและเมอร์ริทท์ (Milnik and Meritt. 1972:78-79) กล่าวว่า กระบวนการอ่าน เป็นกระบวนการระหว่างการรับรู้ตัวอักษรกับการส่งความคิดของผู้อ่านจึงเป็นการรับสัมผัสทางตาให้เกิดการรับรู้ และการถ่ายโยงในระดับสูง

ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2526:529-532) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรับรู้ความหมายของถ้อยคำภาษาที่เรียน ถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำ ๆ เดียว แต่อ่านเป็นวลีประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้นเมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้คำมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจ

เรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของสาร สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ในการอ่านแต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับแต่ละคน การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกัน แล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำ ประโยคหรือข้อความนั้น ๆ บริบทก็มีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนการตีความจนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์ และความคิดตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิกิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใด เราย่อมคิดคล้ายตามหรือคิดค้าน แยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่าง ๆ ว่าส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้นปฏิกิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ใช้วิจญาณตัดสินสารนั้นได้ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตร่วมกับความรู้ความเข้าใจได้ เมื่อไม่เข้าใจก็ตัดสินไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริงตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาใด ๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิด เมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิดจากขั้นแรกถึงขั้นที่สามแล้วจึงถึงขั้นที่สี่ เป็นขั้นตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้โดยผู้อ่านสามารถสรุปความ รวบรวมความรู้ความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะเปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่แล้วเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ได้ความรู้ความคิดที่ประสานกันขึ้นนี้ จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ ๆ เกิดขึ้น แต่ถ้ารวบรวมความคิดแล้วผู้อ่านยังไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ ก็แสดงว่าผู้อ่านยังขาดความรู้พื้นฐานข้อที่สองและสามอยู่ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่านให้มีมากขึ้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านกับกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันเพราะในกระบวนการอ่าน นอกจากจะรู้ความหมายของคำแล้วผู้อ่านต้องคิดตามเรื่องที่อ่าน จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

กลยุทธ์ในการอ่าน

เมื่อผู้อ่านกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านแล้ว ผู้อ่านต้องรู้จักใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย วิธีการอ่านเพื่อหาข้อมูลหรือกลยุทธ์ในการอ่าน (Reading Strategies) ที่สำคัญมีดังนี้ (เยาว์รีย์ ประเสริฐศักดิ์. 2534:3)

1. การอ่านแบบข้ามคำ (Skimming) ผู้อ่านจะกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ใจความคร่าวๆ ว่า บทอ่านนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร ใจความสำคัญมีอะไรบ้าง การอ่านในลักษณะนี้ ผู้อ่านจะต้องรู้จักการคาดคะเนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของบทอ่าน การอ่านแบบข้ามคำนี้ ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการดังนี้ คือ อ่านชื่อเรื่อง อ่านหัวข้อเรื่องใหญ่ และหัวข้อเรื่องย่อย อ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายของเนื้อหา อ่านประโยคแรกของย่อหน้า หรือสังเกตรูปภาพที่ประกอบตลอดจนอ่านคำบรรยายรูปภาพนั้นๆ

2. การอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning) ผู้อ่านจะคิดไว้ในใจตั้งแต่ก่อนอ่านว่าจะค้นหาข้อมูลบางอย่างซึ่งเชื่อว่ามีอยู่ในบทอ่าน การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านเร็ว มุ่งจะเอาเฉพาะสิ่งที่ต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข ชื่อ คำ วันที่ สถานที่ ดังนั้น ครูจำเป็นต้องเลือกบทอ่านที่สมจริง เช่น ข่าวในหนังสือพิมพ์ รายการอาหาร หรือหน้าโฆษณา เป็นต้น

3. การอ่านแบบเข้ม(Intensive Reading) เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบรายละเอียดของข้อมูล การอ่านแบบนี้ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาที่อ่าน ผู้อ่านจึงจะสามารถวิเคราะห์และตีความได้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ ผู้อ่านจึงต้องอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและติดตาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอ่านตำราหรืองานด้านวิชาการต่างๆ

4. การอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) เป็นทักษะการอ่านระดับสูง คือ ผู้อ่านสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนอ่านไปแล้วได้ เช่น แสดงเหตุผลประกอบการอ่านว่าเห็นด้วยหรือไม่กับสิ่งที่ปรากฏในข้อเขียน การที่จะฝึกให้นักเรียนมีโอกาสใช้เหตุผลประกอบการอ่านก็คือ การเปิดโอกาสให้มีการโต้เถียงหรืออภิปราย (Discussion) หลังการอ่านข้อเขียนนั้นแล้ว

5. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Evaluative Reading) เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดไตร่ตรองเพื่อติชม ประเมินสิ่งที่อ่านตั้งแต่สำนวนภาษาที่ใช้เสนอเนื้อหา จุดประสงค์ในการเขียน

ตลอดจนการตัดสินใจของผู้เขียน หรือการกระทำของตัวละครในเรื่อง เป็นการให้นักเรียนประเมินเรื่องราวที่ได้อ่านว่า ชอบเรื่องที่อ่านหรือไม่ เพราะอะไร ถ้าไม่ชอบ เพราะอะไร เป็นต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านเชิงวิจารณ์ ได้แก่ สติปัญญา ภูมิหลังหรือประสบการณ์เดิม และ เจตคติต่อเรื่องที่อ่านของนักเรียน ฉะนั้นในการสอนอ่านวิธีนี้ ครูควรเลือกบทอ่านและกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ตลอดจนคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน (ปรียา หิรัญประดิษฐ์.2527:203)

กลยุทธ์ในการอ่านทั้ง 5 วิธีดังกล่าวข้างต้น เป็นวิธีการอ่านที่ครูภาษาไทยจะต้องสอนเป็นพื้นฐานให้กับนักเรียน เมื่อนักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน รู้จักปรับอัตราความเร็วในการอ่านตามจุดประสงค์ได้แล้ว นักเรียนก็จะรู้จักใช้ประโยชน์จากการอ่านได้เต็มที่ กล่าวคือ นักเรียนสามารถประยุกต์ทักษะเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป

จิตวิทยาในการสอนอ่าน

คาโรลล์ (นฤมล กังวาลไกล.2534: 22 ; อ้างอิงมาจาก Carroll.1964:188) กล่าวถึง จิตวิทยาการอ่านว่า มีหลักสำคัญควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขในการเรียนการสอน มีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่าน การฝึกอ่านแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยพลันของเด็ก แต่เกิดหลังจากที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้งแล้ว เช่น เด็กเห็นคำว่า "กิน" มาก่อนแล้วพบคำว่า "นิน" เด็กก็จะอ่านว่า "กิน" แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดูเด็กก็จะอ่านคำว่า "นิน" ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ (Piaget) เพียเจต์กล่าวว่า ความรู้ คือประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วจะเก็บผลลัพธ์นั้นไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก เด็กจะผสมผสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกันกับประสบการณ์เดิมแล้วทำให้เกิดความคิด

ต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

จะเห็นได้ว่า การสอนอ่านนั้นเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ การสอนที่ดีจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้สอน ทั้งนี้ผู้สอนที่ดีต้องไม่ลืมที่จะศึกษาวิธีการสอนแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อช่วยพัฒนาวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการสอนอ่าน

แฮริส และซิเพย์ (Harris and Sipay.1979:15-18) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลในการอ่านไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognitive Factors) ซึ่งได้แก่ I.Q. ของผู้เรียน การอ่านนั้นสัมพันธ์กับ I.Q. ตั้งแต่ .40-.50 จนถึง .70 ในเด็กระดับเกรด 8 ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องของเจตคติ (Attitude) คุณภาพของบทเรียน (Quality of Educational Program) และอื่นๆ

2. องค์ประกอบทางกายภาพและสรีระ (Physical and Physiological Factors) ถึงแม้ว่าความบกพร่องทางกายจะไม่ใช่อุปสรรคต่อการอ่านโดยตรงก็ตาม แต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการอ่านของเด็กได้เช่นกัน เช่น หากเด็กไม่สามารถฟังแยกเสียงออกจากกันได้ จะมีผลต่อการพัฒนาทางการอ่านของเด็กด้วย

3. องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Factors) ความก้าวหน้าทางการอ่านของเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับบ้าน เพื่อนบ้าน สิ่งแวดล้อมที่บ้าน ไม่แพ้กับที่ได้รับจากโรงเรียนเลย หากพ่อแม่ทุกคนของเด็กมีการศึกษาดี ชอบอ่านหนังสือ หรืออ่านหนังสือให้เด็กฟัง มีหนังสือหลากหลายชนิดในบ้าน พาเขาไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ เล่าเรื่องต่างๆ ให้เด็กฟัง ให้ดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา สิ่งเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนให้เด็กเป็นนักอ่านที่ดีได้ เพราะเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาและสร้างนิสัยรักการอ่าน

4. ความพร้อมของผู้เรียน ในด้านตัวเด็กเอง ผู้สอนควรดูว่า ภูมิลำเนาของผู้เรียนอยู่ในระดับใด ก็หาทางช่วยเหลือ ส่งเสริม รวมทั้งให้ความสนใจและคอยสังเกตดูลีลา (Style) การเรียนของนักเรียน เพื่อประกอบการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย

จากที่กล่าวมาจะพบว่า องค์ประกอบและกระบวนการที่ควรคำนึงในการสอนอ่านนั้นสรุปได้ 3 ประการ คือ ทางด้านวิธีสอนหรือผู้สอน ทางด้านผู้เรียนและเรื่องที่อ่าน โดยผู้สอนจะต้องพิจารณาให้แต่ละองค์ประกอบมีความยากง่ายเหมาะสมกันในแต่ละองค์ประกอบ

แนวการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ

นักการศึกษาได้เสนอความเห็นและแนวทางการสอนเพื่อความเข้าใจตลอดจนวิธีการฝึกฝนทักษะการอ่านที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนไว้หลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การใช้หนังสือคู่มือการใช้วัสดุการสอนอื่นๆ รวมทั้งการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน ดังนี้

จู่ปะนีย์ นาครทรรพ (2514:7) แนะนำว่า การสอนให้เกิดทักษะนั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่เสมอ โดยฝึกจากสิ่งง่ายไปหาสิ่งที่ยากและฝึกบ่อยครั้ง

โกชัย สาริกบุตร (2519:18) มีความเห็นว่า การอ่านมิใช่พฤติกรรมอันเนื่องมาจากพันธุกรรม แต่เป็นพฤติกรรมที่สร้างขึ้นภายหลัง และจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างจริงจังจึงจะก้าวหน้า

แฮร์ริส (Harris.1969:59) ได้กล่าวถึงการฝึกฝนในการอ่านเพื่อให้เกิดความสามารถในการอ่านนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ เช่น ต้องมีความเข้าใจในภาษา สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยได้ สามารถสรุปความคิดจากการอ่านได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจเจตคติของผู้เขียนจากข้อความที่อ่าน และวัดผลในการเสนอความคิดของผู้เขียนได้

รัสเซลล์(Russel.1961:160-199) ได้กล่าวถึงการฝึกทักษะทางการอ่านว่า อุปกรณ์ที่จะช่วยฝึกทักษะการอ่านได้ผลสมบูรณ์นั้น ได้แก่ การใช้สมุดแบบฝึกหัด เพราะนอกจากจะช่วยเร้าให้ผู้ฝึกเกิดความสนใจในการอ่าน ยังสามารถที่จะพัฒนาทักษะการอ่านด้านต่างๆ เช่น ความคิดเชิงวิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างชัดเจนและนักเรียนสามารถตรวจสอบหาคำตอบที่ถูกต้องได้ด้วยตนเองอีกด้วย นอกจากนั้นยังกล่าวถึงวิธีฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อนั้นควรฝึกดังนี้

1. ให้นักเรียนหาข้อความหรือประโยคที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้านั้น
2. ให้เลือกคำบอกลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
3. กำหนดแนวทางที่ต้องการให้แก่นักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนอ่าน

4. รวบรวมความคิดจากเรื่องที่อ่านแล้วเขียน โดยใช้คำพูดของนักเรียน

วิธีฝึกทั้ง 4 นี้ ครูสามารถฝึกให้นักเรียนอ่านได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย จับใจความสำคัญ ได้ลำดับเรื่องได้และสรุปความได้ เพื่อเป็นการช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ครูควรช่วยดังนี้

1. สอนให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ วลี และประโยค
2. สอนให้นักเรียนรวบรวมข้อความที่อ่านได้
3. สอนให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และให้นักเรียน

สามารถแยกได้ว่า ข้อความใดเป็นความจริง และข้อความใดเป็นความเห็นของผู้เขียน

ดอร์สัน (Dawson.1959:177) ได้ให้แนวการอ่านเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง

ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนเข้าใจคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสั้นๆ
2. ฝึกให้นักเรียนสามารถจับความคิดสำคัญได้ โดยการตั้งคำถามให้นักเรียนคิดถึงเรื่องที่อ่านไปแล้วทั้งหมด เช่น เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร สอนว่าอย่างไร เป็นต้น
3. ฝึกให้อ่านเพื่อคาดการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป หรือแก้ปัญหา โดยเล่าเรื่องแล้วทั้งทำให้นักเรียนทายต่อไปว่าจะเป็นอย่างไร หรือดำเนินเรื่องให้ถึงจุด ๆ หนึ่ง แล้วให้นักเรียนคิดวิพากษ์วิจารณ์หรือแก้ปัญหาเอง จะช่วยให้จับใจความได้ดี
4. ฝึกให้อ่านโดยกำหนดให้ว่า ต้องการให้รู้เรื่องอะไรบ้าง
5. ฝึกให้อ่านเพื่อให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น โดยให้ดูภาพ หรือสิ่งอื่นที่ผ่านประสาททั้งห้า
6. ฝึกให้เพื่อทราบการจัดระเบียบหรือแนวการจัดลำดับความของผู้เขียน
7. ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกัน โดยกำหนดให้อ่านและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน

บิลโลว์ (Billows.1962:175) มีความเห็นว่า แบบฝึกหัดโดยทั่วไปมักเป็นประเภทผสมปนเป ทำให้ความคิดกระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ในเรื่องเดียวกันโดยเฉพาะ ครูจึงควรสร้างแบบฝึกหัดเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะขึ้น เพื่อฝึกให้เด็ก เพราะจะช่วยให้เด็กกระตือรือร้นและสนใจทำมากกว่า และเขาเห็นว่า การสร้างแบบฝึกหัดนั้น ครูควรคำนึงถึงการใช้ภาษาที่สื่อความหมายเหมาะสมกับวัย วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนพื้นฐานทางภาษาของเด็กด้วย

จากความเห็นของนักการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการสอนอ่านมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่ความเข้าใจแจ่มแจ้งทั้งเนื้อหาบทอ่าน และความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เรียนรู้และสังคมของผู้เรียน การจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้นั้น ก็ด้วยวิธีการฝึกน้อย ๆ โดยตั้งจุดประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งเสียก่อน แล้วเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสังคมท้องถิ่น อีกทั้งแบบฝึกหัดเสริมทักษะ จะช่วยเสริมทักษะการอ่านให้ได้ดีขึ้น ดังนั้น ครูควรสร้างแบบฝึกเสริมทักษะขึ้นประกอบการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

การที่จะทราบว่าเด็กเข้าใจเรื่องที่อ่านมากน้อยเพียงใดนั้น เราสามารถประเมินผลได้ดังที่ ฮาฟเนอร์และจอลลี (Hafner and Jolly.1932:147) ได้สรุปว่าให้ดูจากความสามารถต่อไปนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้

ถูกต้อง

3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความ

สำคัญตอนไหน อย่างไร

7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน

8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัด

เรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน
12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรง ๆ ได้
14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายว่าอย่างไร

เวนไรท์ (Wainwright, 1972:36-38) กล่าวว่า การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านได้นั้น จะต้องมีความสามารถในด้านต่าง ๆ พอสมควร ดังนี้

1. เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีความของใจความสำคัญและแนวความคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

บันลือ พุกกะวัน (2534:9-10) กล่าวว่า ครูจะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของเด็กได้หลายทาง ดังนี้

1. ให้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
 - 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง
 - 1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง
 - 1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่อง หรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง
2. เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้ดี
3. ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
4. แสดงประกอบนิทาน แสดงทำไม้ประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
5. หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระต่าย-กระโดด, เต่า-...
6. หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว-อิ่ม, ยิ้ม-บึ้ง
7. อธิบายคำคม คำพังเพย แล้วแต่งนิทานประกอบ

8. ต่อกิจการที่เล่าไม่จบให้จบอย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุสมผล
9. สรุป ตั้งชื่อเรื่อง ได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย
10. ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบอาหาร ประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองทาง

วิทยาศาสตร์

11. นำความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านมาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ

12. วิเคราะห์ ให้ข้อคิดและเสนอแนะแก้ไข เชิญยอมรับไม่ยอมรับ ได้อย่างด้วยเหตุผลของตน

สรุปได้ว่าการประเมินความเข้าใจในการอ่านจะดูจากความสามารถในการอ่าน ดีความ แปลความ และขยายความเป็นสำคัญ

การสอนทักษะการอ่าน

ปัญหาการอ่านของนักเรียนจะสามารถแก้ไขได้ คือ ครูผู้สอนต้องสอนทักษะการอ่านให้แก่นักเรียนอย่างเหมาะสมตรงตามจุดประสงค์ ดังที่ จินตนา ไบกาชียี (2534:53) กล่าวว่า ทักษะการอ่านไม่ได้เกิดในตัวเด็กเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากตัวครูเองที่จะเป็นผู้สั่งสอน ผู้ฝึก และผู้แนะ ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านให้เกิดประสิทธิภาพ

แนวคิดในการสอนทักษะการอ่าน จึงมีนักการศึกษาเสนอแนวคิดไว้ดังนี้

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528: 73-74) ทักษะการอ่าน สรุปได้ว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการพูด และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศปัจจุบันนี้ได้มีการส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอย่างมากทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานในการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

การสอนอ่านครุควรงเล้งในสิ่งต่อไปนี้

ก. ความเข้าใจ คือ ความสามารถที่จะเข้าใจในลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่อ่านอย่างครบถ้วน คือ อ่านรู้เรื่องนั่นเอง การอ่านนั้นความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง จึงไม่ควรอ่านเร็วจนเกินไปจนไม่รู้เรื่อง คนเราจะอ่านหนังสือได้เข้าใจเพียงใดนั้นย่อมแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษาที่ได้รับมา เมื่อได้เห็น ได้อ่านและได้ฟังมากขึ้นย่อมจะเข้าใจโลกดีขึ้น และมีผลให้อ่านหนังสือเข้าใจรวดเร็วและลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วย

ข. ความเร็ว ความเร็วในการอ่านมีความสำคัญรองลงมาจากความเข้าใจ ผู้อ่านที่อ่านเร็วและอ่านมาก ย่อมได้เปรียบทั้งในเรื่องการเรียน การทำงาน นักเรียนจะอ่านได้เร็วขึ้นถ้าครูได้เห็นประโยชน์ของความเร็ว แนะนำวิธีอ่านที่ถูกต้องให้ และให้ฝึกหัดโดยมีครูควบคุมบ้างหรือฝึกหัดด้วยตัวเองตามลำพังบ้าง

ค. วิจาร์ณญาณ วิจาร์ณญาณในการอ่านนี้ อันที่จริงเป็นส่วนหนึ่งในความเข้าใจวิจาร์ณญาณเป็นเรื่องสำคัญเพราะในปัจจุบันนี้การโฆษณาอยู่รอบตัว ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงความหมาย หรือ ความมุ่งหมายของผู้เขียนแล้ว ย่อมจะตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาเหล่านั้นได้ง่ายนอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณจะช่วยให้ผู้อ่านได้ประโยชน์อย่างแท้จริง มิใช่เพียงแต่รับทราบคำบอกเล่าของผู้เขียนที่ตรงตามตัวอักษรเท่านั้น ผู้อ่านจะนำความคิดของผู้เขียนมาประสมกับความคิดของตนเอง ทำให้เกิดความคิดใหม่แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ทรงพร อิศโรฤฎกุล (2529:38-41) ได้กล่าวว่า ในการสอนอ่านและจัดกิจกรรมการอ่านมีข้อที่ควรนำไปพิจารณาดังนี้

1. เข้าใจระดับประโยคยังไม่พอ กล่าวคือ ถ้าจะสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนจะต้องไม่เข้าใจเฉพาะความหมายของประโยคนั้น ๆ แต่จะต้องเข้าใจความหมายทั้งหมดในย่อหน้านั้น รวมทั้งความหมายของทั้งบทอ่านด้วย

2. ความเข้าใจทั้งหมดมาก่อนรายละเอียด เป็นการเน้นให้ผู้อ่านอ่านเพื่อให้ได้ความเข้าใจทั้งหมดของเรื่องที่อ่านเสียก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยลงในรายละเอียดของเนื้อหา

3. ใช้บทอ่านที่พบในชีวิตจริง

4. ควรใช้ทักษะสัมพันธ ในการสอนทักษะการอ่านนั้นไม่ควรสอนโดดๆ แยกออกจากการ

สอนทักษะอื่น โดยสิ้นเชิง เพราะในชีวิตจริงเมื่อเราได้ฟังหรืออ่านอะไรแล้ว เรามักจะนำไปเล่าต่อหรือเขียนเล่าให้อีกคนหนึ่งทราบ

5. อ่านอย่างมีจุดหมาย คนที่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องรู้ตัวเองว่าอ่านข้อเขียนนั้นๆ เพื่อจุดหมายอะไร เพราะจุดหมายจะเป็นเครื่องกำหนดประเภทของการอ่าน และกำหนดว่าการอ่านแบบนั้นต้องอาศัยทักษะอะไรมาช่วยบ้าง

6. กระบวนการค้นหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ การอ่านเป็นกิจกรรมที่เต็มไปด้วยการเคลื่อนไหวคึกคักมีชีวิตชีวา เพราะตลอดเวลาผู้อ่านจะต้องเดา ทำนาย ตรวจสอบ และถามคำถามตัวเอง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการอ่าน ควรมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาและฝึกฝนความสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนทักษะเหล่านี้อย่างเป็นระบบด้วย

7. สอนหรือสอบ ผู้สอนต้องถามตัวเองว่ากำลังสอนหรือสอบ นั่นคือตัวบทอ่านรวมทั้งกิจกรรมการอ่านที่จะให้ผู้เรียนอ่านนั้นมีขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่านหรือมีขึ้น เพื่อครูจะได้ทราบว่า ผู้เรียนสามารถนำทักษะการอ่านที่ได้สอนไปแล้วไปใช้ในการอ่านบทอ่านที่ยังไม่เคยเห็นได้หรือไม่

8. การอ่านด้วยตนเอง หลังจากที่คุณสอนได้ให้หลักในการอ่านได้ช่วยสอนศัพท์บางคำที่คาดว่าจะมีปัญหา ช่วยแนะนำเรื่องทีอ่านพร้อมทั้งมอบหมายงานให้ทำ แล้วผู้สอนควรจะปล่อยให้ผู้เรียนได้อ่านด้วยตนเอง

สนิท ตั้งทวี (2531:30) มีความเห็นว่าการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาควรฝึกให้นักเรียนได้รู้จักจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ให้อ่านได้อย่างรวดเร็วด้วยการใช้สายตาที่แม่นยำ ให้รู้จักวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ จดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่อ่านได้อย่างมีขั้นตอน และสามารถนำความรู้จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพูดและการเขียนได้ดีในโอกาสต่อไป

ประภาศรี สีหอำไพ (2524:331) กล่าวถึงจุดหมายของการสอนอ่านวิชาภาษาไทยว่า จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านในใจเพื่อรับรู้เรื่องที่อ่าน สามารถสรุปใจความได้ถูกต้องรวดเร็ว เข้าใจมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดในเรื่องที่อ่านได้สามารถตีความหมายของคำ และข้อความได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน อธิบายความรู้สึก ความคิดเห็นของตนต่อเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์เรื่องได้

อย่างมีเหตุผลตามเกณฑ์การวิจารณ์หนังสือ เป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและสร้าง
อุปนิสัยและทัศนคติต่อการอ่าน

จึงแสดงให้เห็นว่าทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่ครูภาษาไทยควรพัฒนาให้นักเรียนได้รับ
ประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มความสามารถและการสอนอ่านความเข้าใจในการอ่านวิพากษ์
วิจารณ์ เป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝน เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนความเข้าใจในการอ่าน

การศึกษาค้นคว้าที่ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน มีผู้ศึกษาค้นคว้าโดยนำวิธีการ
สอนอ่านหลายรูปแบบมาพัฒนาทักษะการอ่าน เพื่อความเข้าใจดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

แบบส์ (Babbs.1983:174) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการดักเตือน
เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ที่มีต่อความเข้าใจ และการระลึกได้ในการอ่าน จุดมุ่งหมาย
เพื่อประเมินโครงการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับการอ่านและสอนโดยใช้ยุทธวิธี
ในการดักเตือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน
47 คน กลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาเพื่อตอบคำถาม ส่วนกลุ่มทดลองให้
วางแผนการอ่าน เช่น เตือนตนเองว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด กำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน
ประเมินความยากของหนังสือ กำหนดวิธีเรียนเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมาย เป็นต้น ผลปรากฏว่า กลุ่ม
ทดลองมีความเข้าใจและระลึกได้ในการอ่านไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มควบคุมมีความรู้
เกี่ยวกับวิธีอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำ การใช้บัตรดักเตือนเป็นวิธีการที่มีผลดีในการชักชวนให้
นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

เดลานีย์ (Delaney.1985:111) ทำการศึกษาผลของยุทธวิธีในการฝึกอ่านเพื่อ
ความเข้าใจกับนักเรียนระดับ 4 และระดับ 5 โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกให้
นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง แล้วทำการจดบันทึกเอาไว้ กลุ่มที่ 2 ฝึกโดยให้นักเรียนอ่าน
เนื้อเรื่อง แล้วขีดเส้นใต้ในประเด็นสำคัญๆ เอาไว้ แล้วทำการจดบันทึกสิ่งสำคัญเหล่านั้นเท่าที่จำ
ได้ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ใช้วิธีเดิม ผลการทดลองพบว่า คะแนนความเข้าใจโดยเฉลี่ย

ของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

ฮอย (Hoye.1988:129) ได้ศึกษาประเมินผลประสิทธิภาพของการเขียนสรุปย่อที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในมหาวิทยาลัยเท็กซัสที่เมืองออสติน (Austin) จำนวนทั้งสิ้น 38 คน แบ่งนักศึกษาเป็น 2 ห้องเรียน ห้องเรียนหนึ่งเรียนการอ่านโดยใช้การเขียนสรุปย่อ อีกห้องหนึ่งเรียนโดยเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นสั้นๆ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยการเขียนสรุปย่อมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนโดยการเขียนสรุปย่อ

เดคเคอร์ (Decker.1988:174) ได้ศึกษาผลของการเขียนที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 10-12 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่ง ในชุมชนบริเวณเทือกเขาร็อกกี้ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนการอ่านโดยเลือกหัวข้อที่อ่านแล้วและนำมาเขียนทุกวัน วันละ 10 นาที เป็นเวลา 16 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนการอ่านโดยไม่เขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

รัชนิดา รัชนิลิตดาจิต (2533:79-81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และความสามารถในการอ่านเร็วระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเร็วของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สาริตา ชุตวงแก้ว (2535:122) ได้ทำการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารนัย ปิ่นทองน้อย (2536:88) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และ

เจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับการสอนอ่านตามคู่มือครูพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำรวย ธรรมวิจิตร (2536) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิศากร พ่วงมหา (2536:91) ได้ทำการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL - Plus กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL - Plus มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนที่ได้เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จำปาทอง (2537:90) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู พบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่ควรปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน และวิธีสอนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะได้นำเทคนิคการสอนอ่าน PANORAMA มาใช้ในการสอน เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของเด็กระดับมัธยมศึกษา เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการอ่านให้แก่ผู้เรียนต่อไป

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค PANORAMA

ความเป็นมาและวิวัฒนาการของเทคนิค PANORAMA

เอตเวิร์ดส์ (Edwards. 1973:132-135) ได้กล่าวถึงการฝึกทักษะการอ่านให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาว่าควรจะได้รับ การส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง เพราะต่อไปนักเรียนเหล่านั้น จะต้องอาศัยการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในต่างประเทศหลายท่าน จึงได้คิดค้นวิธีการสอนอ่านด้วยเทคนิคในรูปแบบต่าง ๆ กัน แต่สำหรับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA นี้ ได้พัฒนามาจากเทคนิคการสอนอ่านหลายแบบ โดยจะขอลำดับถึงแต่ละเทคนิคเริ่มจาก SQ3R ของโรบินสัน (Robinson. 1961) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

Survey	คือ การสำรวจจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น
Question	คือ การตั้งคำถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการรู้คืออะไร
Read	คือ การอ่านเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
Recite	คือ การจดบันทึกไว้เพื่อเตือนความจำ
Review	คือ การทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่

สำหรับขั้นสำรวจ จะให้นักเรียนค้นหาหัวข้อย่อสรุปท้ายเรื่องได้ และขั้นตั้งคำถามเป็นการเปลี่ยนหัวเรื่องให้เป็นข้อคำถาม ซึ่งทั้ง 2 ขั้นดังกล่าว อาศัยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ประกอบ เพราะเป็นการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการอ่านก่อน ดังเช่น ออสซูเบล (Ausubel. 1960:267-272) ได้กล่าวถึงข้อได้เปรียบของเทคนิค SQ3R ว่าจะช่วยให้นักเรียนดำเนินการในขั้นการอ่าน (Read) ได้อย่างดีและเมื่อถึงขั้นความจำ (Recite) จะต้องฝึกให้ผู้เรียนอ่านได้ตอบคำถามที่ตั้งไว้ โดยใช้คำพูดของตนเองที่กระตือรือร้นหรืออาจจะใช้การบันทึกย่อสั้น ๆ ก็ได้ สำหรับขั้นสุดท้ายคือ ขั้นทบทวน (Review) เป็นลักษณะเหมือนการซ่อมใหญ่เกี่ยวกับการอ่านว่าตนเองได้รับความเข้าใจมากน้อยเพียงไร

ต่อมา พอก (Pauk. 1962) ได้คิดเทคนิคการสอนอ่านซึ่งคล้ายกับเทคนิค SQ3R คือ เทคนิค OK4R ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

Overview	คือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ คล้ายขั้นสำรวจ SQ3R
----------	---

Key idea	คือ การหาใจความสำคัญแล้วตั้งคำถามไปด้วย
Read	คือ การอ่านเพื่อตอบคำถาม
Recall	คือ การระลึกว่าสิ่งที่อ่านไปแล้วจำได้มากน้อยเพียงไร
Refect	คือ การสะท้อนความคิด หรือ ขยายความคิดจากเดิม
Review	คือ การทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่

ในปี 1966 สปาเช่และเบริก (Spachc and Berq.1966) ได้ศึกษาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิค SQ3R และ OK4R แล้วจึงได้แนวความคิดใหม่ขึ้น เป็นการสอนโดยใช้เทคนิค 5 ขั้น ที่เรียกว่า PQIRST ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่อง (Title) หัวเรื่อง (Heading) และ หัวข้อย่อย (Sub-heading) อ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของเรื่อง

Question คือ การตั้งคำถามตนเอง

Read คือ การลงมืออ่าน

Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ

Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

ต่อมาในปี 1968 นอร์แมน (Norman.1968) ได้คิดค้นพัฒนาเทคนิคใหม่จากเทคนิค SQ3R OK4R และ PQIRST มาเป็นเทคนิค OARWET ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

Overview คือ การอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจ

Ask คือ การตั้งคำถามก่อนอ่าน

Read คือ การลงมืออ่าน

Write คือ การเขียนคำตอบหลังการอ่าน

Evaluation คือ การประเมินผลด้วยตนเอง โดยการทำแบบทดสอบ

Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

จากเทคนิคดังกล่าวข้างต้น เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards.1973:132-135) ได้พัฒนามาเป็นเทคนิคการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีชื่อว่า "PANORAMA" เพื่อนำมาใช้สอนอ่านกับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาในมหาวิทยาลัยบริติช โคลัมเบีย (British Columbia)

ขั้นตอนการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA

เทคนิค PANORAMA เป็นกิจกรรมการสอนอ่านซึ่ง เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards.1973: 132-135) เป็นผู้คิดค้นขึ้นโดยพัฒนามาจากกิจกรรมการสอนอ่านหลาย ๆ แบบ เพื่อใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งหวังให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถอ่านข้อความจำนวนมาก เก็บข้อความต่าง ๆ อย่างมีระบบ

1. ขั้นเตรียม (Preparation Stage)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P=Purpose) ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านโดยตอบคำถามที่ว่า "ฉันกำลังอ่านเรื่องนี้เพื่ออะไร" อ่านเพื่อหารายละเอียดหรืออ่านเพื่อหาข้อมูลบางจุดสำหรับอ้างอิง

1.2 การปรับความเร็ว (A=Adaptation Rate To Material) ครูแนะนำให้ นักเรียนปรับความเร็วในการอ่านโดยดูจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งยืดหยุ่นตามความยากง่ายของบทความด้วย

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N=Need To Pose Question) ครูและนักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม โดยเปลี่ยนชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือบางข้อความให้เป็นรูปคำถาม และพยายามอ่านเพื่อตอบคำถามเหล่านั้น

2. ขั้นอ่าน (Intermediate Stage)

2.1 การสำรวจ (O=Overview) ครูให้นักเรียนเริ่มการอ่านโดยสังเกตลักษณะข้อความที่อ่าน ผู้แต่ง คุณวุฒิ ปีที่พิมพ์ หัวข้อแต่ละบท บทสรุป ฯลฯ เพื่อทราบแนวคิดของผู้แต่ง

2.2 การติดตาม (R=Read and Relate) นักเรียนอ่านด้วยความพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้ จับความคิดหลักและเรื่องราวต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น

2.3 การจดบันทึก (A=Annotate) นักเรียนบันทึกสิ่งที่ที่น่าสนใจลงในหนังสือหรือสมุดบันทึก ซึ่งอาจเป็นการใช้เครื่องหมาย หรือข้อความก็ได้เพื่อเป็นการช่วยความจำ

3. ขั้นสรุป (Concluding Stage)

3.1 การจำ (M=Memorize) ครูเน้นให้นักเรียนทบทวนความจำจากการบันทึก โดยการแยกแยะจุดสำคัญของเรื่องให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ใหม่เมื่อต้องการ

3.2 การประเมินผล (A=Assess) ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายเรื่องราวที่อ่าน เพื่อเป็นการประเมินว่านักเรียนอ่านได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในตอนต้นหรือไม่ นอกจากนี้ สามารถเก็บข้อมูลที่สำคัญเพื่อแปลความ ตีความ ชยายความ และสรุปความได้หรือไม่

อนึ่ง ในขั้นสรุปอาจไม่จำเป็นต้องใช้บทเรียนบางบทก็ได้

เมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนของการสอนด้วยเทคนิค PANORAMA แล้วจะเห็นว่า ขั้นตอนจุดมุ่งหมายในการอ่าน (Purpose) และขั้นการปรับอัตราความเร็วในการอ่าน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้จะมีส่วนคล้ายกับขั้นการสำรวจ (Survey) ของเทคนิค SQ3R คล้ายกับขั้น Overview ของเทคนิค OK4R คล้ายกับขั้น Preview ของเทคนิค PQRS และคล้ายกับขั้น Overview ของเทคนิค OARWET

ในการตั้งคำถามก่อนการอ่านจะมีลักษณะเหมือนกับทุกเทคนิคที่กล่าวมา แต่ในขั้นการสำรวจ(Overview) ของเทคนิค PANORAMA จะนำมากล่าวในขั้นที่แตกต่างจากเทคนิคการสอนดังกล่าวคือ มีการสำรวจรายละเอียดก่อนการอ่านอีกครั้งหนึ่งหลังจากการตั้งจุดมุ่งหมาย มีการปรับอัตราความเร็วในการอ่านและการตั้งคำถาม

สำหรับขั้นการอ่านก็เหมือนกับวิธีอื่นดังกล่าวมาแล้ว แต่ในขั้นการจดบันทึก และเตือนความจำจะคล้ายกับขั้นการเขียน (Write) ในเทคนิค OARWET ขั้น Summarize ของเทคนิค PQRS ขั้น RECALL และ REVIEW ของเทคนิค OK4R และขั้น RECITE ของเทคนิค SQ3R ส่วนขั้นประมวลผลของเทคนิค PANORAMA จะคล้ายกับขั้น EVALUATION และ TEST ของเทคนิค PQRS จึงจะเห็นได้ว่า วิธีสอนโดยใช้เทคนิค PANORAMA พยายามนำจุดเด่นของเทคนิคการสอนแบบต่างๆ มาผสมผสานกัน เพื่อจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค PANORAMA

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่สอดคล้อง สนับสนุนวิธีการและขั้นตอนของการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA พอสรุปได้ดังนี้

การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P = Purpose)

จากการวิจัยของ กล็อก (Glock.1958) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า แรงจูงใจของผู้เรียนจะได้รับการเสริมแรงมากขึ้น ถ้าเขาเหล่านั้นมีความกระฉับกระเฉงในจุดมุ่งหมายเฉพาะก่อนที่จะเริ่มต้นการอ่านของเขา และแรงจูงใจที่กล่าวนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความต้องการอยากรู้อยากเห็นเป็นพิเศษ

แครชเชน (Krashen.1983:132-133) ได้กล่าวว่า ในการอ่านนั้นผู้อ่านต้องทราบเป้าหมายในการอ่านว่าตนเองอ่านเพื่ออะไร

1. อ่านเพื่อหารายละเอียดข้อมูลหรือข่าวสาร
2. อ่านเพื่อหาใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อหาข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง
4. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

ซึ่งผู้อ่านเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว และเลือกใช้เทคนิคในการอ่านอย่างเหมาะสมนั้น เขาจะต้องมีเป้าหมายในสิ่งที่เขาอ่านเสมอ (Goodman.1971:135)

นอกจากนี้ แมคแอลดาวน์นี่ (Mceldowney.1982) กล่าวว่า ในการอ่านเนื้อเรื่องใดๆ ผู้อ่านควรจะทราบว่า เขาอ่านเนื้อเรื่องประเภทใด เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน จากนั้น เขาจึงจะปรับเทคนิคการอ่านให้เหมาะสม ซึ่งจุดประสงค์ของผู้เขียนโดยทั่ว ๆ ไปมักมีอยู่ 3 ชนิด คือ

1. แบบการพรรณา หรือการอธิบาย ได้แก่ การอธิบาย รายละเอียด ความสวยงาม ความสัมพันธ์เชื่อมโยงสลับซับซ้อน ซึ่งงานเขียนประเภทนี้จะมีการใช้ภาษามากกว่าแบบเล่าเรื่อง
2. แบบการเล่าเรื่อง (Narrative) จะเป็นการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังตามลำดับ
3. แบบคำชี้แจง หรือบรรยาย (Illustration) ผู้เขียนเขียนเพื่อจะให้ความรู้หรือคำอธิบายให้ผู้อ่านทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีขั้นตอนการขึ้นตอน ว่าทำอะไรก่อนหลัง

ดังจะเห็นได้ว่าในขั้นการตั้งจุดมุ่งหมาย เน้นความจำเป็นในการรวบรวมความคิดเพื่อจะตอบตัวเองว่าทำไมเราต้องอ่านเรื่องดังกล่าว มีจุดประสงค์หรือมีเบื้องหลังเกี่ยวข้องกับเรื่อง

อ่านอย่างไร เกี่ยวข้องกับการสอบหรือไม่ อ่านเพื่อบันทึกย่อเตรียมไว้ดูก่อนสอบ หรือเตรียมไว้พูด ในการสัมมนาหรือนำข้อมูลไปอ้างอิงในรายงานต่าง ๆ

การปรับความเร็ว (A = Adaptation rate to material)

ฉวีลักษณ์ นุญะกาญจน์ (2524:1) กล่าวว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การอ่านด้วยความเร็วและความเข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างถูกต้อง ซึ่ง สมุทฺร เข็นเชาวนิจ (2526:5) กล่าวว่า คนที่จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามธรรมดาแล้วจะรู้จักปรับอัตราการอ่านได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ ตรงตามจุดมุ่งหมายและแนวคิดที่วางไว้คือ จะเปลี่ยนจากความเร็วหนึ่งไปสู่อีกความเร็วหนึ่ง พร้อมทั้งจัดแนวคิดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งด้วย ในขณะที่ยากต้องพยายามเข้าใจข้อความที่อ่านให้ได้หมด ฉะนั้นการปรับอัตราความเร็วให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ตนอ่าน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ ผู้ใดก็ตามที่อ่านในอัตราเดียวกันหมดไม่ว่าข้อความที่อ่านจะยากหรือง่ายก็ตามถือว่าผู้นั้นยังด้อยพัฒนาอยู่

ดังนั้นการปรับความเร็วในการอ่านแต่ละเรื่อง จะต้องเตรียมยืดหยุ่นอัตราการความเร็วไว้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ อย่าอ่านเรื่องที่มีรูปแบบโครงสร้างยาก ๆ ในเวลาที่เร็วเกินไป จะไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ควรนำหลักการอ่านแบบคร่าว ๆ การอ่านโดยใช้ความรู้เดิมประกอบมาใช้ในการตัดสินใจได้

ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N = Need to pose question)

เพ็ญศรี รังสิยากุล (2528:124) กล่าวถึง การอ่านเพื่อเกิดความเข้าใจ ต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อน แล้วปรับอัตราการความเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ต่อมาควรพยายามตั้งคำถามตัวเองอยู่ตลอดเวลา ความเข้าใจในเนื้อเรื่องจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีพื้นฐานมาจากการตั้งคำถามที่ขึ้นต้นด้วย W ทั้ง 5 และ H นั่นคือ Who , What ,When ,Where , Why และ How คำถามที่ขึ้นต้นด้วย 4 ตัวแรก จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ เป็นจริงตามเนื้อเรื่องส่วนคำถาม Why และ How เป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้อ่านตีความหมายข้อเท็จจริงให้กระจ่างเพื่อจะได้ทำการสรุปหาคำตอบต่อไป

ความจำเป็นอย่างยิ่งในการตั้งคำถาม คือ การทำข้อเรื่อง หัวข้อย่อยต่าง ๆ ประโยคบอกเล่า เปลี่ยนเป็นคำถามทั้งหมด จากนั้นจึงเริ่มอ่านเรื่องจริงจึง เพื่อหาคำตอบที่ตัวตั้งคำถาม

ไว้ในชั้นการฝึกเบื้องต้น ระยะแรก ๆ อาจเริ่มใช้คำถาม Yes / No Question Or-Questions ก็ได้ เพื่อจะได้ดำเนินเรื่องได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นักอ่านที่ดีจะไม่นักอ่านที่อยู่เฉยหรืออ่านไปเรื่อย ๆ หากไม่พยายามตั้งคำถามตัวเองแล้ว จะทำให้ขาดความตั้งใจในการอ่านได้

การสำรวจ (O = Overview)

สนิท ตั้งทวี (2526:7) กล่าวว่า ผู้อ่านจะต้องสนใจข้อมูลอันเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับการเขียน พยายามค้นหาให้พบ ว่า ประวัติของผู้แต่งเป็นอย่างไร สถานที่พิมพ์ จำนวนครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ มีตารางประกอบเรื่องหรือไม่ ดูหัวข้อย่อย และแผนภูมิต่าง ๆ ที่มีประกอบ ดูปทสรูป ถ้ามีข้อทดสอบก็ควรดูด้วย ตลอดจนถึงดัชนีของเรื่อง ข้อมูลเหล่านี้นับว่าเป็นภูมิหลังของหนังสือ ที่มีส่วนช่วยรองรับให้ผู้อ่านมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

วอลเตอร์ (Walter. 1962:6) สรุปว่า การสำรวจอย่างคร่าว ๆ ในแต่ละเรื่องที่อ่านนั้นควรอ่านคำแนะนำและบทสรุปด้วย เพื่อพิจารณาว่าอะไรคือหัวใจสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โรบินสัน (Robinson.1961) ที่ว่า การสำรวจนั้นอาจดูได้ที่สารบัญ คำนำ หรือ ชื่อผู้แต่ง ตลอดจนสำรวจแนวคิดที่ผู้เขียนตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียนไว้

การคิดตามสิ่งที่อ่าน (R = Read and relate)

ลี (Lee.1978 : 60) กล่าวว่า เมื่อผู้อ่านทราบจุดประสงค์ของเรื่องที่จะอ่านแล้ว ผู้อ่านควรอ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของทุก ๆ ย่อหน้า เพราะใจความสำคัญมักจะอยู่บรรทัดแรกหรือบรรทัดสุดท้าย ถ้าย่อหน้าสุดท้ายมีลักษณะเป็นการสรุปความก็ควรอ่านทุกประโยคอย่างระมัดระวัง และแครชเชน (Krashen.1983:135) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง หรือเค้าโครงที่มีความหมายของเรื่องผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านรายละเอียดทุกบรรทัด หรือทุกหน้า

แต่ คลาก และซิลเบอร์สไตน์ (Clarke and Silberstein. 1979:55) กล่าวว่า ถ้าผู้อ่านมีจุดประสงค์ที่จะมุ่งหาคำตอบเฉพาะเจาะจง เช่น ต้องการทราบปี พ.ศ. วันที่ หมายเลข โทรศัพท์ หาคำศัพท์จากพจนานุกรม หาวัน-เวลาจากตารางเวลากราฟ ปฏิทิน หาสถานที่จากแผนที่ ผู้อ่านอาจใช้กระดาษสีขาวแผ่นเล็ก ๆ หรือนิ้วมือของผู้อ่านชี้เพื่อหาหัวข้อย่อย ชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ตัวใหญ่ ตัวเอน ตามที่ผู้อ่านต้องการ

ดังนั้น ถ้าผู้อ่านตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน ปรึบอัตราความเร็วในการอ่านตามจุดประสงค์ นั้นพยายามตั้งคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ไม่รู้ในแต่ละเรื่องเพื่อช่วยในการหาข้อมูลต่อไป จากนั้นก็สำรวจอย่างคร่าว ๆ เพื่อที่จะดำเนินการอ่านและคิดหาคำตอบตามที่ตั้งคำถามไว้แล้ว ผู้อ่านเรื่อง ได้เข้าใจโดยตลอดก็สามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้ถูกต้องและชัดเจน สามารถศึกษาใจความสำคัญ แปลความและขยายความได้โดยนำเรื่องที่อ่านมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนได้

การจดบันทึก (A = Annotate)

เมื่อผู้อ่านมีความเชี่ยวชาญในการอ่านดังกล่าวแล้วหากไม่มีการจดบันทึก อาจจะได้ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือตกหล่นได้ ดังนั้น เบทตี้ (Betty.1983:111-112) จึงเสนอให้มีการเขียนเค้าโครงเรื่องหลังการอ่าน โดยครูจะเป็นผู้ช่วยเหลือนำเสนอ เพื่อช่วยให้เห็นความสัมพันธ์อย่างเด่นชัด ระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย

เบอร์มิสเตอร์ (Burmeister.1974:314) กล่าวว่า ถ้าผู้อ่านอ่านพบคำตอบจากเรื่องที่อ่านแล้ว ควรจดข้อความที่สำคัญไว้ เพื่อเตือนความจำของตนเอง การจดบันทึกนี้จะดำเนินการไปพร้อมกับการอ่านได้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อาจจะใช้ในรูปแบบการขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญหรือรายละเอียดปลีกย่อยด้วยหมึกสีต่างๆ กัน ดังที่เอดเวิร์ดส์ (Edwards.1973:132-135) กล่าวไว้ เช่น กำหนดให้สีแดงแทนข้อความสำคัญ สีน้ำเงินแทนวันที่ ตัวเลข สีเหลืองใช้แทนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่กำลังค้นหาอยู่ หรืออาจทำเครื่องหมายต่าง ๆ ลงในเรื่องที่อ่านนั้นเลย ถ้าไม่ต้องการเขียนข้อความใด ๆ ลงในเรื่องนั้น ๆ ก็ควรมีสุมุดจดบันทึกไว้ เพื่อจดบันทึกพร้อมทำเครื่องหมายต่าง ๆ เช่น วงกลม ดอกจันทร์ กากบาท หรือเครื่องหมายหน้าข้อความที่แสดงว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

การใช้ความจำ (M = Memorize)

มิลเลอร์ (Miller.1972:332) กล่าวว่า การทบทวนความจำ ควรทบทวนจากบันทึกย่อ จากเค้าโครงเรื่อง หรือจากบทสรุปที่ผู้อ่านบันทึกไว้หลังการอ่าน หรือสังเกตจากเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ทำไว้ในขณะที่อ่าน ในขั้นนี้จะทบทวนความคิดสำคัญต่าง ๆ ของเรื่อง ในขั้นการใช้ความจำนี้ วอลเตอร์ (Walter.1962:6) กล่าวว่าจะเป็นการช่วยให้ความรู้ที่อยู่ในสมองจึงควรทบทวนความจำโดยอาจจะดูเพียงตัวอักษรย่อต่าง ๆ แล้วค่อย ๆ นึกเรื่องตามตัวอักษรย่อนั้น ๆ จะทำให้

เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น

ในชั้นบททวนความจำนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้อ่านที่สามารถใช้กลวิธีดังกล่าวช่วยเตือนความจำในรูปของการเขียนบันทึกย่อ ดังที่งานวิจัยของ นอร์มัน (Norman.1968) พบว่า การที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความจำได้ในระยะสั้น และความจำในระยะยาว ผู้อ่านจะต้องได้รับการพัฒนาการอ่าน โดยรู้จักถอดความจากสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ และ เซอร์แมค (Cermak.1972) มีความเห็นว่า ความจำเป็นของชั้นการทบทวนความจำของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาควรต้องได้รับการฝึกฝน

การประเมินผล (A = Assess)

เป็นขั้นสุดท้ายของการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA ซึ่ง เบทตี้ (Betty. 1983:106-117) กล่าวว่า การอ่านในขั้นนี้จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าตนได้อ่านบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในขั้นแรกหรือไม่ ได้ข้อมูลเพียงพอในการที่จะตอบคำถามหรือไม่ ผู้อ่านทราบถึงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือไม่ เข้าใจความสัมพันธ์ของเรื่อง และรู้เค้าโครงเรื่องที่ถูกต้องหรือไม่ และ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1973:132-135) กล่าวว่า สำหรับในขั้นตอนการประเมินผลด้วยตนเองได้ โดยการทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน หรือโดยการตอบคำถามที่ครูตั้งคำถามผู้อ่านแต่ละบุคคล แล้วผู้อ่านอาจตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องหลังการอ่านด้วยตนเองได้ เพราะจะทำให้ผู้อ่านทราบว่าตนเองอ่านเรื่องนั้น ๆ ได้เข้าใจมากน้อยเพียงไร การอภิปรายกันหลังจากการอ่านเพื่อสรุปหาใจความสำคัญของเรื่องหรือเค้าโครงเรื่องที่ถูกต้องร่วมกัน ก็จัดว่าอยู่ในขั้นการประเมินผลนี้ด้วย ซึ่ง วิลเลียมส์ (Williams.1982:1-2) ได้สนับสนุนให้ผู้อ่านได้อภิปรายหลังการอ่านร่วมกันเพื่อตรวจสอบว่าตนเองมีความคิดเห็นหรือความเข้าใจได้ตรงกับผู้อื่นมากน้อยเพียงไร ดังนั้นขั้นตอนนี้จึงจัดว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่งซึ่งครูควรจะคำนึงถึงเป็นอย่างมาก เพราะหลังจากที่นักเรียนได้ประเมินผลด้วยตนเองแล้วครูจะต้องเป็นผู้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแต่ละคนด้วย

อนึ่งงานวิจัยในประเทศ ที่นำการสอนอ่านโดยเทคนิค PANORAMA มาใช้ในการสอนอ่านโดยตรงมีดังนี้

กัญญา มั่งคั่ง (2530:76-79) ได้นำเทคนิค PANORAMA มาใช้ในประเทศไทย โดย

ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรม PANORAMA กับกิจกรรมตามคู่มือครู ผลการวิจัยสรุปว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้กิจกรรม PANORAMA กับการสอนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.01

รัชนิดา รัชนิลิตตาจิต (2533:79-81) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเร็วระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเร็วของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค PANORAMA ผู้วิจัยจึงคาดว่าวิธีสอนด้วยเทคนิค PANORAMA ที่ครูและนักเรียนฝึกคิดร่วมกันวางแผนการอ่านร่วมกัน ทั้งยังแนะนำการจดบันทึกในการอ่าน จะเป็นวิธีการสอนการอ่านวิธีหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่าน มีความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ และมีทักษะในการอ่านที่น่าประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติการสอนอยู่ในลักษณะเดียวกัน โดยเน้นคุณสมบัติ 3 ประการ คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ปลายทางของการศึกษา การสอนที่จะตอบสนองสมรรถภาพของมนุษย์ เป็นการสอนที่จะช่วยตอบสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรได้ หน่วยศึกษานิเทศก์จึงได้ทำการสอน เพื่อตอบสนองสมรรถภาพมนุษย์ โดยจัดทำเป็นคู่มือให้ทุกโรงเรียนได้ยึดเป็นแนวการสอนที่เรียกว่า "คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา " ซึ่งยึดรูปแบบการเรียนรู้ของ โรเบิร์ต เอ็ม กานเย่ และลิสเลส บรวิจด์เป็นหลัก (มัลลิการ์ พงษ์ปรีตร .2527: บทนำ)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวของโรเบิร์ต เอ็ม กานเย่

ประเภทการเรียนรู้ (Types of Learning)

กานเย่ (Gagne .1965:62-170) ได้จัดแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภทตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อน ดังนี้

1. การเรียนรู้เครื่องหมายหรือสัญญาณ (Signal Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่ให้แสดงออกมาได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ได้แก่การเรียนรู้โดยวางเงื่อนไขตามแบบของพาฟลอฟ (The Pavlovian Conditioned Response) ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก

2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Learning) เป็นการเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่างจากชนิดแรกตรงที่ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและรู้ตัวในการที่จะเชื่อมโยงการตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้องและเหมาะสมก็จะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง (Reinforcement) การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของธอร์นไคต์ (Tharndike) การวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner)

3. การเรียนรู้แบบลูกโซ่ (Chaning) เป็นการเรียนรู้ในการประกอบกิจกรรมต่อเนื่องตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไปเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและทักษะต่างๆ ในการเคลื่อนไหว (Motor Skill) การเรียนรู้ประเภทนี้ กานเย่ นำมาจากทฤษฎีต่างๆ หลายทฤษฎี ซึ่งรวมแนวความคิดของ บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F.Skinner) และเอ็ดวิน กัทธรี (Edwin R.Guthrie) ด้วย

4. การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงด้วยภาษาถ้อยคำ (Verbal Association) การเรียนรู้ชนิดคล้ายกับแบบ 3 แตต่างกันที่สิ่งเร้าและการตอบสนอง ในแบบที่ 3 เป็นการใช้กลไกกล้ามเนื้อ ส่วนแบบที่ 4 เป็นเรื่องของการใช้ภาษา เน้นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบที่ 3 เช่น การเชื่อมโยงชื่อของสิ่งของกับสิ่งของนั้น ๆ เป็นต้น

5. การเรียนรู้แบบจำแนกความแตกต่าง (Discrimination Learning) เป็น

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นและแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเพื่อที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง การเรียนรู้ประเภทนี้ อาจจะต่อเนื่องมาจากประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ก็ได้ แนวความคิดนี้เกิดผลจากผลงานวิจัยหลายชิ้น และมีพื้นฐานจากการศึกษากระบวนการแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยใช้หลักการเสริมแรงตามแนวคิดของกิบสัน (Gibson) และผลงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ การเรียนรู้ชนิดนี้อาจจะมีเรื่องการจำการลิ้มเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

6. การเรียนรู้แบบโนเมติ (Concept Learning) เป็นการเรียนการสอนร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ถึงสิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือนและแยกความแตกต่างของสิ่งเร้า เช่น เด็กที่เกิดมโนคติเกี่ยวกับโต๊ะก็ย่อมสามารถแยกโต๊ะออกจากสิ่งเร้าต่างๆ และสรุปความเหมือนของโต๊ะที่มีรูปร่างต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเห็นโต๊ะรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม หรือรูปร่างอื่นๆ ก็ย่อมบอกได้ว่าเป็นโต๊ะ การที่เด็กจะเรียนรู้แบบโนเมติได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเชื่อมโยงทางภาษาของเด็กด้วย

7. การเรียนรู้กฎหรือหลักการ (Principle Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงมโนคติ ตั้งแต่ 2 มโนคติขึ้นไปด้วยกัน และจากการที่สามารถตั้งเป็นเกณฑ์ขึ้นได้แล้ว จะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีคล้ายคลึงกัน เช่น เกิดมโนคติเกี่ยวกับความยาวของเส้นตรง และเกิดมโนคติเกี่ยวกับความยาวความกว้างของรูปสี่เหลี่ยม ก็สามารถตั้งเป็นกฎในการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยม โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความกว้างความยาวได้

8. การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิด โดยการรวมกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ประเภทที่ 7 เข้าด้วยกัน และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ เช่น ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกฎของการหาพื้นที่ของสามเหลี่ยม และการหาพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าก็สามารถหาพื้นที่ของสี่เหลี่ยมคางหมูหรือสี่เหลี่ยมใด ๆ ได้ โดยอาศัยกฎเบื้องต้นดังกล่าวมาใช้ในการแก้ปัญหา

จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวของกานเย่ สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอาศัยสมมติฐานเบื้องต้น 5 ประการ คือ (อาคม จันทสุนทร. 2527:2-3)

1. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล การจัดรูปแบบการเรียนการสอนนี้ จึงไม่ได้มุ่งที่คนกลุ่มใหญ่ คือ มิใช่ระบบกระจายเสียงที่มุ่งให้ความรู้และทัศนคติแก่คนในสังคมรวม ๆ แต่จะมุ่งให้กับแต่ละบุคคลที่ร่วมกันในสังคมนั้น ๆ

2. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ทำได้ทั้งระยะสั้น ระยะยาว คือเป็นทั้งการวัดรูปแบบ หรือวางแผนการสอนในแต่ละชั่วโมง และการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยตลอดในบทเรียนหรือรายวิชานั้นทั้งหมด ซึ่งอาจทำโดยครูแต่ละคนหรือครูช่วยกันทำเป็นคณะก็ได้

3. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนถือว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน กล่าวคือ ถ้ามีการจัดแบบการเรียนการสอนที่ดีแล้ว คนจะเรียนรู้ได้ดีกว่าปล่อยให้เรียนเองตามธรรมชาติ

4. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ควรจัดทำเชิงระบบ กล่าวคือ มีขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณาความต้องการ จำเป็น เป้าหมายและการดำเนินการเป็นขั้นๆ ต่อเนื่องกันไป จนถึงขั้นที่นักเรียนทราบผลการปฏิบัติ หรือประเมินวิธีการดำเนินงานได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่

5. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ต้องอยู่บนรากฐานความรู้ที่ว่า มนุษย์เรามีการเรียนรู้อย่างไร คือ ต้องการรู้กระบวนการการเรียนรู้ต่างๆ

เพราะฉะนั้นการจัดรูปแบบการเรียนการสอนก็คือ การวางแผนการเรียนการสอนให้ออกมาในรูปของระบบ กล่าวคือ เป็นการกำหนดภาพรวมของการเรียนการสอนที่จะจัดดำเนินการให้เห็นถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นระบบขนาดใหญ่ เช่น ระดับการจัดรายวิชา หรือเป็นการออกแบบระยะยาวหรือในระบบย่อยๆ เช่น ในระดับการสอนแต่ละชั่วโมง

หลักการและเหตุผลในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน

อาคม จันทสุนทร (2527:6-7) กล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวของกานเยไว้ดังนี้

1. ต้องเริ่มด้วยการหาความต้องการ จำเป็นของการเรียนการสอนนั้น ในกลุ่มผู้รับผิดชอบ กำหนดเป้าหมายใหญ่ๆ ของการเรียนการสอน พร้อมกับดูว่ามีทรัพยากร สิ่งสนับสนุนที่จะใช้ในการเรียนการสอนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อจำกัดอย่างไร

2. นำเป้าหมายใหญ่ ๆ ในการเรียนการสอนมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยยึดเป้าหมายใหญ่ในข้อ 1 โดยมีเป้าหมายของแต่ละรายวิชา

3. จุดประสงค์แต่ละรายวิชานั้น จะสามารถระบุถึง สมรรถภาพในการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพได้ นั่นคือ สามารถจะบอกผลของการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งสามารถระบุสมรรถภาพให้เห็น ได้ชัดเจนขึ้น

4. ระบุถึงสมรรถภาพต่างๆ ของมนุษย์ให้ชัดเจน ทั้งสภาพภายในและภายนอกได้ถูกต้อง การใช้แต่หลักการเรียนรู้ทั่วๆ ไป จะใช้ได้แต่ในวงกว้างเท่านั้น การรู้และใช้หลักการเรียนรู้เฉพาะแต่ละสมรรถภาพ จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เมื่อรู้สภาพ หรือ เงื่อนไขของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพ จะช่วยให้มีการวางแผน กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน ได้ดีขึ้นกล่าวคือจะทำให้สามารถจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องได้ว่า ถ้าจะเรียนเรื่องใดต้องมีความสามารถพื้นฐานที่ต้องการอะไรบ้างมาก่อน และสามารถที่จะทำเป็นภาพของขั้นตอน หรือการจัดลำดับสิ่งที่จะเรียนนั้นๆ ให้เห็นอย่างชัดเจนได้

6. ขั้นตอนต่อมาของการวางแผนการเรียนการสอนก็คือ ต้องทำเป็นหน่วยย่อยๆ ที่มีขอบเขตแคบลง แต่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วจัดทำรายละเอียดของจุดประสงค์จากจุดประสงค์รายวิชาที่เป็นเป้าหมายที่เห็นได้ในเชิงการกระทำ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

7. เมื่อแต่ละรายวิชาทำเป็นหน่วยย่อย หรือเป็นบทเรียนซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนแล้ว เราก็จะต้องจัดสภาพภายนอกคือจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้นๆ ทั้งนี้ รวมทั้งการปฏิบัติของครูและการจัดสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งจะต้องหาทางเลือกที่ดี จะให้ได้ผลตามจุดประสงค์นั้น

8. ขั้นตอนสำหรับที่จะทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ ก็คือ การประเมินผลซึ่งจะต้องประเมินตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การประเมินผลในแต่ละบทเรียนตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ควรจะการใช้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลัก

9. เพื่อให้เห็นภาพการวางแผนการเรียนการสอนได้ทั้งระบบ ก็จะต้องพิจารณาถึงระบบการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะจัดระบบถ่ายทอดนี้ สำหรับการถ่ายทอด น่าจะพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้ดี ก็คือ การเรียนการสอนที่เน้นความสามารถของแต่ละคน และ

เพื่อให้ระบบการเรียนการสอนสมบูรณ์ ก็จะต้องพิจารณาถึงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน เพื่อดูประสิทธิภาพการจัดรูปแบบการเรียนการสอนด้วย

การจัดเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์

ในการสอนจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้น โดยยึดตามจุดประสงค์และคำนึงถึงสมรรถภาพของนักเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกระบวนการของการเกิดการเรียนรู้ในสมองของคนเรา ซึ่งมีลำดับขั้นดังนี้ (มัลลิกา พงษ์ปริตร .2527:140-141)

1. เราความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนวิธีหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากนัก ครูอาจใช้วิธีพูดคุย ชักถามหรือมีวัสดุอุปกรณ์ใดๆ ก็ตามที่จะเชื่อมโยง ไปถึงสิ่งใหม่ในวันนั้นมาเสนอแก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ ตื่นตัวและพร้อมที่จะเริ่มบทเรียน

2. แจ้งจุดประสงค์คือ การบอกให้เด็กทราบว่า วันนี้จะได้เรียนเรื่องอะไร และเมื่อเรียนรู้แล้ว สามารถทำ อะไร ได้บ้าง การแจ้งหัวข้อหรือเรื่องที่จะสอนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนจะเริ่มบทเรียนนี้เป็นวิธีการทำให้ตั้งใจวิธีหนึ่ง และเป็นการวางแผนให้แก่ผู้สอนและผู้เรียนว่า การเรียนการสอนในครั้งนี้จะมิติศทางไปในแนวไหน เป็นการตั้งเป้าหมายเอาไว้เพื่อกันการหลงทาง สำหรับวิธีการแจ้งจุดประสงค์ให้น่าสนใจนั้น เป็นเทคนิคของผู้สอนแต่ละคน แต่ไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากนัก

3. ทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่ต่อไปนั้น ครูผู้สอนควรแน่ใจเสียก่อนว่า ความรู้เดิมของเด็กมีเพียงพอแล้ว ถ้าความรู้เก่ายังไม่แน่น แต่เด็กต้องรับของใหม่ ต่อไปจะทำให้พื้นฐานความรู้ของเด็กคลอนแคลน ซึ่งจะมีผลเสียต่อขั้นตอนในการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะเชาว์ปัญญา ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ถ้าเรื่องที่จะสอนในวันนี้คือ เรื่องการหารเลข ครูก็ทบทวนให้แน่ใจเสียก่อนว่า เด็กบวก ลบ และคูณเป็นแล้ว วิธีการที่จะทบทวนและชักชวนให้ครูเกิดความมั่นใจ อาจทำได้โดยวิธีชักถาม บอกเล่าหรือโดยการสอนที่เรียกว่า "ทดสอบก่อนสอน"

4. เสนอบทเรียนใหม่โดยใช้อุปกรณ์มาช่วย โสตทัศนูปกรณ์และสื่อการสอนใดๆ ที่เหมาะสม อาจนำมาใช้ในขั้นตอนนี้ เพื่อให้การเรียนบทเรียนใหม่น่าสนใจและชวนติดตาม ในกรณีที่ไม่มียุติอุปกรณ์ประกอบ ก็ไม่ใช่เรื่องที่ครูจะต้องวิตกกังวลแต่ประการใด เพราะครูเท่านั้นที่รู้ว่าอะไรที่จะเหมาะสมสำหรับเด็กในกลุ่มของตน ตัวอย่างเช่น ในชั่วโมงสังคมศึกษา แผนที่ประเทศที่

นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ก็เป็นอุปกรณ์ที่เพียงพอแล้ว ครูอาจนำมาใช้ได้ในพื้นที่ความสนใจ และในขณะเสนอบทเรียนใหม่

5. ครูให้แนวความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานพอที่นักเรียนจะฝึกปฏิบัติไป ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูจะเป็นผู้ให้แนวทางการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสมรรถภาพของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์ปลายทางของคาบนั้น เช่น ถ้าจุดประสงค์ปลายทางบ่งไว้ว่า ต้องการให้นักเรียนตอนถึงต้นไม้ได้ถูกต้อง (ทักษะการเคลื่อนไหว) ในขั้นนี้ ครูก็ควรสาธิตและแนะนำวิธีการให้นักเรียนได้ดูและได้ทราบ เพื่อจะได้ลงมือปฏิบัติในขั้นต่อไป

6. นักเรียนปฏิบัติ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ เรามุ่งให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ เราจึงควรเริ่มส่งเสริมตั้งแต่ในช่วงเรียนเป็นต้นไป ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมในห้องเรียน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสดงออกตามสภาพการที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นจะได้เป็นนักคิด มีความคิดริเริ่ม สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

7. นักเรียนทราบผลการปฏิบัติ การที่นักเรียนลงมือกระทำกิจกรรมใดๆ แล้วได้ทราบผลทันทีว่า ที่ทำลงไปนั้นถูกต้องดีหรือไม่ดีประการใดนั้น ย่อมจะเป็นผลดีแก่ตัวนักเรียนเอง ข้อบกพร่องบางอย่างถ้าทิ้งไว้เนิ่นนานโดยไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ผู้กระทำก็เกิดความเคยชิน ติดเป็นนิสัย และยากแก่การเปลี่ยนแปลงในภายหลัง ในขั้นนี้ครูอาจเป็นผู้ให้คำติชม แก้ไขด้วยตนเอง หรืออาจให้กลุ่มหรือแม้แต่ตัวนักเรียนเป็นผู้ประเมิน โดยทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

8. ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ การประเมินผลการเรียนในแต่ละคาบเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เพราะจะเป็นสิ่งที่ยืนยันให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนในคาบนั้น บรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ บางครั้งคิดว่า ตนได้สอนไปตามที่ต้องการแล้ว แต่ปรากฏว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ และยังไม่ถึงจุดประสงค์นั้น วิธีการที่จะต้องปฏิบัติคือ ครูอาจประเมินดูได้จากการทดสอบย่อยหรือจากการสังเกต และเมื่อผลจากการประเมินในคาบนั้น พบว่า การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายแล้ว ย่อมเป็นนิมิตหมายอันดีว่า ถ้าเป็นเช่นนี้ไปทุกๆ คาบ ทุกๆ บทเรียนแล้ว การสอนของครูโดยส่วนรวมก็ย่อมจะบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาด้วย

9. เน้นให้เด็กเกิดความแม่นยำและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ คือ การที่ครูสรุปเน้นและย้ำให้เด็กมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนในคาบนั้นอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น วิธีการที่ครูจะ

ทำได้ก็คือ อาจยกสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันกับสิ่งที่ได้เรียนมา ให้นักเรียนลองคิดดูว่า ทำได้หรือไม่ ครูอาจให้การบ้าน ให้ทำรายงาน หรือ ให้หาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้เรียนในชั้น

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์ เมื่อนำมาจัดแผนการสอนสามารถลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สร้างความสนใจ คือการทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยครูอาจใช้วิธีเร้าใจ สนทนา หรือ ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 แจ้งจุดประสงค์โดยบอกให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเรียนเนื้อหาจบแล้วนักเรียนควรจับใจความสำคัญ ที่ความบอกเจตนาผู้แต่งวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

2.2 ทบทวนประสบการณ์เดิม เป็นการปูพื้นฐานความรู้สำหรับที่จะใช้ในบทเรียนใหม่ และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อบทเรียนใหม่ เช่น ทบทวนคำศัพท์และ โครงสร้างที่ได้เรียนไปแล้ว โดยใช้วิธีซักถามสนทนา เพื่อดูความพร้อมของผู้เรียน เป็นต้น

2.3 เสนอบทเรียนใหม่ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการพูดอธิบายและให้ตัวอย่าง

2.4 ให้แนวการเรียนรู้ เป็นการบอกแนวทางให้ผู้เรียนสามารถกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูแนะนำวิธีทำกิจกรรม แลหลังค้นคว้าและถามคำถามเป็นการนำทางให้กับผู้เรียน

2.5 ขั้นการปฏิบัติ คือการฝึกให้นักเรียนอ่านในใจสร้างความเข้าใจและฝึกไตร่ตรองขณะอ่านด้วยตนเอง

2.6 การแจ้งผลการปฏิบัติ คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไขการอ่านของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกความสามารถในการอ่านต่อไป

2.7 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดหรือประเมินผลการอ่านของนักเรียนว่า ได้ผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด ทำได้โดยการย่อความจากเรื่องที่อ่านให้ทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่เหมาะสม และการแสดงออกด้วยการพูดตอบคำถามของผู้เรียน

3. ขั้นสรุป

ส่งเสริมความมั่นใจ และการถ่ายโอน โดยการสรุปย้ายบทบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทน โดยให้แบบฝึกหัดเสริม หรือมอบหมายงานเพิ่มขึ้น

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

ความหมายของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิด เพื่อที่จะวิเคราะห์ และ ประเมินค่าจากข้อความที่อ่าน การอ่านวิพากษ์วิจารณ์จึงเป็นการอ่านที่ต้องคิดหาเหตุผล ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller.1972:189) ได้ให้ความหมายของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ไว้ว่า เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านต้องประเมินผลสิ่งที่อ่าน โดยใช้ความรู้จากประสบการณ์ในการอ่านเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ

ควอนัท (Quanat.1977:110) ได้กล่าวถึงการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ไว้ว่า ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์การคิด เพื่อประกอบการคิดพิจารณาตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่อ่าน

สมพร มั่นตะสูตร (2526:132) ได้ให้ความหมายของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์สรุปได้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์คือให้รู้จักคิดตามเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลไม่เชื่อตามที่อ่านโดยไม่ได้อิงตาม

สนิท ตั้งทวี (2528:123) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาทางทะเลาะสิ่งที่อ่านได้ทั้งหมด คือต้องเข้าใจความคิดของผู้เขียน เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนและสรุปความคิดและจับใจความสำคัญ ตลอดจนอธิบายขยายความได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ คีร์วิธน์ นีละคุปต์ (2530:30) ผู้เรียนสามารถประเมินสิ่งที่อ่านโดยเปรียบเทียบกับความคิดที่พบ ในบทอ่านกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้และสรุปโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความเหมาะสม และความทันสมัยของบทอ่าน

สรุปได้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นและประเมินค่าสิ่งที่ได้อ่าน

ความสำคัญของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดไตร่ตรอง ประเมินผลสิ่งที่อ่าน ว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด มีผู้ให้ความสำคัญของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ไว้ดังนี้

ผกาศรี เข็นบุตร (2526:70) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าการฝึกอ่านวิพากษ์วิจารณ์อยู่เสมอ จะทำให้ผู้อ่านมีจิตใจกว้าง มองโลกในแง่ดีและเป็นคนมีเหตุผล

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528:74) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ไว้ว่า การอ่านวิพากษ์วิจารณ์จะช่วยให้ผู้อ่านได้ประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะผู้อ่านไม่ใช่จะรับเฉพาะความคิดของผู้เขียนเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องนำความคิดของผู้เขียนมาประกอบกับความเห็นของตน ทำให้เกิดความคิดใหม่ ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อการอ่านวิพากษ์วิจารณ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน ดังที่กล่าวมานี้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านวิพากษ์วิจารณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดพิจารณาหาเหตุผลมาตัดสินเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

ศิริรัตน์ นิละคุปต์ (2528:11) กล่าวไว้สรุปได้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง โดยเฉพาะผู้อ่านที่พบเห็นสิ่งพิมพ์หลายอย่างต่าง ๆ กัน ทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่าหรือบิดเบือน ผู้อ่านต้องรู้จักไตร่ตรองว่าควรเชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร

บันลือ พฤกษ์วัน (2532:83) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างพินิจหรือการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ไว้ว่า การอ่านอย่างพินิจจะไม่ทำให้เกิดการหลงผิด หลงเชื่อก่อนหาทางพิสูจน์ความจริง

สรุปได้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์มีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน สามารถฝึกให้เป็นคนที่คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างดี

หลักการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2529:160) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องของภาษาที่อ่าน
2. ตูความต่อเนื่องของประโยค โดยหลักตรรกวิทยา
3. พิจารณาความต่อเนื่องของความหมาย ความหมายที่ต่อเนื่องต้องมีแกนหลัก
4. แยกความรู้ออกจากความคิด และความรู้สึก
5. ตูความสัมพันธ์ของหลักการและตัวอย่างว่าสมเหตุสมผลหรือไม่
6. ประเมินความสำคัญของความจริง อันได้แก่ ความรู้ ความคิด และความรู้สึก

สมบัติ จำปาเงิน (2531:69) กล่าวว่า การอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นการอ่านระดับพื้นฐานที่สำคัญจนถึงระดับยอดทั้งปวง โดยให้หลักการอ่าน ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องของภาษาที่อ่าน
2. พิจารณาความต่อเนื่องของประโยคว่ามีเหตุผลรับกันดีหรือไม่โดยอาศัยความรู้

ด้านตรรกวิทยาเข้าช่วย

3. พิจารณาความต่อเนื่องของเรื่องราวระหว่างเรื่องที่ เป็นแกนหลักหรือแกนนำกับแกนรองและส่วนประกอบอื่น ๆ กลมกลืนกันหรือเปล่า
 4. รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากเรื่องการแสดงความรู้สึกและข้อคิดเห็นของผู้แต่ง
 5. พิจารณาความรู้เนื้อหาตัวอย่างที่ได้ ว่ามีส่วนสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมหรือไม่
- เพียงใด

สรุปได้ว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นการอ่านขั้นสูง ที่มีกระบวนการที่ผู้อ่านต้องได้รับการฝึกฝนโดยใช้หลักเกณฑ์ จึงจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง

ลักษณะของการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

ในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ นอกจากผู้อ่านจะอ่านเพื่อให้จำและเข้าใจเรื่องราวแล้วยังต้องใช้ความคิดวิจารณ์ด้วยความรู้รอบคอบที่จะตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่กำลังอ่าน ดังที่ เดอร์ (Durr. 1967:144) ได้สรุปว่าการอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นรูปแบบหนึ่งของความคิดวิจารณ์ที่

แสดงออกทางตัวอักษร เพราะในขณะที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการการคิดพิจารณาตลอด เวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งต้องใช้เหตุผลและความยุติธรรมประสพการณ์ เดิมประกอบการคิดวิเคราะห์

แฮริส และสเพย์(Harris and Sipay.1971:317) ได้สรุปรูปแบบการอ่านวิพากษ์ วิจารณ์ไว้ว่าผู้อ่านต้องเปิดใจให้กว้าง ใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาข้อเท็จจริง ต้องมีเหตุผลมีความเที่ยงตรงที่จะตัดสินข้อความ ไม่ลำเอียงเพราะความลำเอียงจะทำให้ ปฏิเสธสิ่งที่เป็นความจริง ส่วน ดีแซนท์ (Dechant.1973:269) ได้สรุปเพื่อเติมไว้ว่าผู้อ่าน ไม่พอใจที่จะอ่านข้อความง่าย ๆ เพราะต้องการใช้ประสบการณ์และความรู้เดิมคิดตามผู้เขียน วิจัยและประเมินค่าข้อเขียน หาความถูกต้องของเหตุผล แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แล้วตัดสิน สิ่งใดผิดสิ่งใดถูก

นอกจากนี้ สมนึก พวงกลิ่น (2530:16) ยังกล่าวถึงการอ่านไว้ว่า ผู้อ่านจะต้องเข้าใจ เรื่องราวที่อ่านเป็นเบื้องต้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะสำหรับการอ่านโดยทั่ว ๆ ไป และยังต้องรู้จัก ประเมินความคิดของผู้เขียนซึ่งมิได้ระบุไว้ตรง ๆ หากผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจเอาเอง ตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน เมื่อเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนแล้วผู้อ่านก็สามารถ วิเคราะห์แนวความคิดนั้นได้

ความพร้อมสำหรับการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

ในการสอนเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ครูจำเป็นต้องพัฒนา ความสามารถในการด้านต่าง ๆ ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ก็จะพัฒนาขึ้น ฮอร์แมน (Hallman.1967:138) สรุปความสามารถเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการอ่านไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการจำความหมายของคำ
2. ความสามารถในการเลือกความหมายที่เหมาะสมกับคำ
3. ความสามารถในการทำความเข้าใจคำเปรียบเทียบ
4. ความสามารถในการทำความเข้าใจแนวความคิดหลักของผู้เขียน
5. ความสามารถในการย่อหรือเขียนข้อความใหม่จากข้อความที่ผู้เขียนได้เขียนไว้เดิม

6. ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในข้อความ
7. ความสามารถในการปรับแบบในการจัดการการเขียนของผู้เขียนเสียใหม่
8. ความสามารถในการคาดคะเนความมุ่งหมาย ของผู้เขียน ทรรศนะของผู้เขียนความลำเอียงต่อบุคคลหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการเขียนถึง ตลอดจนความประสงค์ในการเขียน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิดสัน (Davidson.1971) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดา กับ การอ่านแบบใช้ความคิดในขณะที่อ่าน โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนระดับ 4 มาจำนวน 90 คน แล้วแบ่งออกเป็น 18 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนักเรียนหญิง 3 คน นักเรียนชาย 2 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อ่านโดยได้รับการฝึกให้คิดอยู่เสมอ มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในรูปเชิงวิจารณ์และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นออกมา มากกว่านักเรียนที่อ่านแบบธรรมดา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า พฤติกรรมของครูและนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซีโรต้า (Sirota.1971) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดโปรแกรมการอ่านหนังสือให้แก่ นักเรียนว่าจะมีประสิทธิภาพต่อการอ่านของนักเรียนหรือไม่ โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนระดับ 5 จำนวน 12 ห้อง แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 6 ห้อง ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการอ่านที่ครูจัดให้แก่ นักเรียนในแต่ละวัน มีผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือมากขึ้น และอ่านได้ดีขึ้น

อีโม (Elmo.1981) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการเรียนเกี่ยวกับการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มโดยมีผู้นำ เพื่อหาว่าวิธีใดจะดีที่สุดที่จะทำให้ เกิด วิจารณ์ญาณในการอ่าน โดยสุ่มนักเรียนระดับ 8 มา 120 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและควบคุม กลุ่มละ 60 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในกลุ่มทดลอง นักเรียนจะมีแนวโน้มในด้านความคิด วินิจฉัย เข้าใจศัพท์มากกว่ากลุ่ม ควบคุม

วิลเลียม (William.1981) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาการในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนระดับ 3- 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการทางด้านความคิด การอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ สร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการคิด การอ่าน วิพากษ์วิจารณ์ สำหรับนักเรียนระดับ 3-6 และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเกี่ยวกับการคิดการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือที่สร้างขึ้นช่วยพัฒนาการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

งานวิจัยในประเทศ

ศิริพร พันธุ์ดี (2530:85) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้ทางสายตา กับสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการรับรู้ทางสายตา กับสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการรับรู้ทางสายตาต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมนึก พวงกลิ่น (2530:71) ศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำเนา กองทอง (2531:82) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านกับอัตราเร็วในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึก ผลปรากฏว่า อัตราเร็วในการอ่านกับอัตราเร็วในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา สวมทอง (2536 :83) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่อ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์กับการอ่านโดยใช้วิธี SQ3R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนกับหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่อ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์และกลุ่มทดลองที่อ่านโดยใช้วิธี SQ3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เนาวรัตน์ สมร่าง (2536:82) ศึกษาการใช้วรรณกรรมร่วมสมัยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลต่างของคะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนกับหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถฝึกฝนได้ หากเราจัดรูปแบบวิธีสอนและเครื่องมือที่เหมาะสม

5. สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 5 ห้องเรียน และมีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้มาโดยวิธีการ ดังนี้

1. สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีจับสลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากประชากร 5 ห้องเรียน
2. สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีจับสลากกลุ่มทดลอง

โดยได้รับการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA กลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย

1. แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 มีดังนี้
 - 1.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนโดยวิธีการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA
 - 1.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนโดยวิธีการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบทดสอบนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและหาคุณภาพ
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบทดสอบนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและหาคุณภาพ

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การเขียนแผนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน การสอนอ่าน ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
 - 1.2 ศึกษารายละเอียด วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา ท.201 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 1.3 ศึกษาความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากหนังสือจิตวิทยาการอ่านของ จีวัลักษณ์ นุชยะกาญจน (2524:5-54) และการเลือกหนังสืออ่านสำหรับวัยรุ่นของ วรณา บัวเกิด (2527:13-14)
 - 1.4 คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัย

คัดเลือกมาจาก หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาด้านประกาศข่าวสาร โฆษณา บทความ เรื่องเล่า ซึ่งเป็นข้อความที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาเรื่องให้มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจ ให้ความรู้ความเข้าใจ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ ของการอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.5 นำเนื้อหาที่คัดเลือกแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ การสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหาดังกล่าว

1.6 สร้างแผนการสอน 2 วิธี

1.6.1 แผนการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA ผู้วิจัยศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ลำดับขั้นตอนในการสอน ตลอดจนกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้เทคนิค PANORAMA จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เช่น Journal of Reading ซึ่ง เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards, 1973:132-135) ได้เขียนจุดมุ่งหมายและขั้นตอนของการใช้เทคนิคในการสอนอ่าน และวิทยานิพนธ์ของ กัญญา มั่งคั่ง ซึ่งทดลองใช้กิจกรรมนี้กับการสอนอ่านภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และวิทยานิพนธ์ของ รัชนิดา รัชนิลิตดาจิต ซึ่งทดลองใช้กิจกรรมนี้กับการสอนอ่านภาษาไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนการสอน

1.6.2 แผนการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยได้ยึดแนวการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน รายวิชา ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 6 ซึ่งสร้างจากแนวการสอนวิชาภาษาไทย ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก แล้วสร้างแผนการสอนโดยใช้จุดประสงค์การเรียนรู้ เช่นเดียวกับที่ใช้ในแผนการสอนของกลุ่มทดลอง

1.6.3 นำแผนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจแผนการสอน โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและการประเมินผล

1.6.4 ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนเกี่ยวกับ การจัด

กิจกรรม การเรียนการสอน และเพื่อทดสอบหาเวลาที่เหมาะสม จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อยอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองสอนจริงต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยเป็นแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบภาษาไทย จากเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520) และการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529)

2.2 สร้างแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้สอน ซึ่งใช้เนื้อหาที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาก่อน โดยวัดพฤติกรรมการอ่านด้านการแปลความ การตีความ การขยายความ โดยยึดตามนิยามศัพท์เฉพาะเป็นสำคัญ

2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่เขียนมานั้นสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

2.4 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

2.6 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 แห่งในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

2.7 นำผลจากการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค $27 \times$ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Fan, 1952:1-32) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.65 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.71

2.8 นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน

150 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.9 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 แห่งในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

2.10 นำผลจากการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2528:165) ได้เท่ากับ 0.75

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทยเป็นแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบภาษาไทย จากเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพร์ตกุล(2520) และการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529)

3.2 สร้างแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้สอน ซึ่งใช้เนื้อหาที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาก่อน โดยวัดพฤติกรรม การอ่านด้าน การวิเคราะห์ และการประเมินค่าสิ่งที่อ่าน โดยยึดตามนิยามศัพท์เฉพาะเป็นสำคัญ

3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่เขียนมานั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำผลจากการตรวจให้คะแนน ของแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนก ของแบบทดสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Fan.1952:1-32) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.68 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.76

3.6 นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน

150 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.7 นำกระดานคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 แห่งในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

3.8 นำผลจากการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเตอร์ ริชาร์ดสัน (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ.2528:165) ได้เท่ากับ 0.73

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control-Group Pretest-posttest Design (ลิวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536:216) ซึ่งมีการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	-	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X	แทน	การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA
-	แทน	การสอนตามคู่มือครู
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง
T_2	แทน	การสอบหลังจากที่จัดกระทำการทดลอง
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

การดำเนินการทดลอง

1. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพแล้ว

2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน คือ 14 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กลุ่มควบคุมใช้การสอนอ่านตามคู่มือครู

3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ฉบับเดียวกับที่ทำการทดสอบก่อนการทดลอง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test Independent Group ในรูป Difference Score

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2536:59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536: 62-63)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. 2527:87-91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์แบบปรนัย โดยวิธี เทคนิค 27 % จากตาราง จุงเตห์ ฟาน (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536:186-187)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ วิชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536: 168) ซึ่งมีสูตรดังต่อไปนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2_t} \right\}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
P	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง $p = \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง q หรือคือ $1-p$
S^2_t	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
ในการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent
Group ในรูป Difference Score (Scott and Werthimer.1966 :264) ดังนี้

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{s_{MD_1 - MD_2}}, \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

$$s_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_o^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบ t- distribution
 MD_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
ของทุกคนในกลุ่มทดลอง

MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ของทุกคนในกลุ่มควบคุม
$s_{MD_1}^2 - MD_2$	แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่าง MD_1 และ MD_2
S_D^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนรู้ และก่อนการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
D_1	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
D_2	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
S_1	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนการทดลอง
S_2	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนหลังการทดลอง
MD	แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่าง การทดสอบหลังการทดลอง กับก่อนการทดลอง
$S_{MD_1 - MD_2}$	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการ ทดลอง กับ ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
S^2D	แทน ค่าความแปรปรวนของผลต่าง ระหว่างการทดสอบ หลังการทดลอง กับ ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
t	แทน ค่าสถิติของการแจกแจงที (t-distribution)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้

เทคนิค PANORAMA กับ เทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ก่อน และ หลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกันโดยใช้ t -test Independent Groups ในรูป Difference Score ได้ผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	X_1	S_1	X_2	S_2	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	30	21.03	2.95	23.83	2.91	2.8	1.26	3.34**
กลุ่มควบคุม	30	20.37	2.51	21.9	3.35	1.53		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับเทคนิค การสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้.

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับ เทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ก่อน และ หลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบกันโดยใช้ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score ได้ผล ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	X_1	S_1	X_2	S_2	MD	$^sMD_1 - MD_2$	t
กลุ่มทดลอง	30	19.7	2.3	22.93	2.43	3.23	3.03	8.97**
กลุ่มควบคุม	30	19.9	3.57	20.1	3.52	0.2		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับเทคนิค การสอนอ่านตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาเปรียบเทียบ ความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้ เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการสอนอ่านวิชาภาษาไทยโดยเทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการสอนอ่าน วิชาภาษาไทยโดยเทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครู

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับเทคนิคการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสุวรรณาราม วิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท 021 (การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 5 ห้องเรียนและมีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเลือกภาษาไทย ท 021 (การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้มาโดยวิธีการดังนี้

1.2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการจับฉลาก เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากจำนวน ห้องเรียน 5 ห้องเรียน

1.2.2 สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการจับฉลากกลุ่มทดลอง ได้รับการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA กลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการสอน 2 แบบ ได้แก่แผนการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA จำนวน 14 คาบ กับแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู จำนวน 14 คาบ ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย รายวิชา ท 021 (การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทย รายวิชา ท 021 (การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม) เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.73

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำการทดสอบก่อนการทดลองกับนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบ

ทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

3.2 ดำเนินการสอนตามแผนการสอน ซึ่งกลุ่มทดลองเรียน โดยการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA และ กลุ่มควบคุมเรียน โดยใช้การสอนอ่านตามคู่มือครู โดยทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ระยะเวลาในการสอนเท่ากันคือ 14 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเวลาเรียน 7 สัปดาห์

3.3 ทำการทดสอบหลังการทดลองกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

3.4 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. ความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และ ความสามารถในการอ่าน วิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการศึกษาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 โดยคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA สูงกว่าคะแนนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญา มั่งคั่ง (2530:79) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิค PANORAMA มีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา รัชนิลิตดาจิต (2538:81) ที่พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้เทคนิค PANORAMA มีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู สิ่งที่ส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอาจสืบเนื่องมาจาก

การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA นอกจากจะทำให้นักเรียนมีโอกาสดำหนดจุดมุ่งหมาย ตั้งคำถาม สืบรวจ อ่าน และคิดตาม รวมทั้งประเมินผล ตามที่มีอยู่ในวิธีสอนตามคู่มือครูแล้ว ยังมีขั้นตอนที่ช่วยเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การจดบันทึก (Annotate) ซึ่งเอดเวิร์ดส์ (Ewards. 1973:132-135) กล่าวว่า การจดบันทึกหรือทำเครื่องหมายต่างๆ จะช่วยให้เห็นใจความสำคัญชัดเจนขึ้น และเบทท์ (Betty. 1983 : 111-112) ได้เสนอไว้ว่า การเขียนเค้าโครงหลังการอ่านจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์อย่างเด่นชัด ระหว่างใจความสำคัญ และรายละเอียดปลีกย่อย

1.2 การใช้ความจำ (Memorize) ซึ่งวอลเตอร์ (Walter. 1962:6) กล่าวว่า

การใช้ความจำจะช่วยให้ความรู้อยู่ในสมอง จึงควรทบทวนโดยผู้อักษรย่อ หรือ เครื่องหมายที่ได้ทำไว้ จะช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น และ มิลเลอร์ (Miller. 1972 :332) กล่าวถึงการทบทวนความจำว่าควรทบทวนจากบันทึกย่อ หรือบทสรุปที่ผู้อ่านบันทึกไว้ หรือสังเกตจากเครื่องหมายต่างๆ ที่ทำไว้ จะทบทวนความคิดที่สำคัญๆ ของเรื่องได้ดี

ดังนั้น การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่า การสอนอ่านตามคู่มือครู

2. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับ การสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่าความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA สูงกว่า คะแนนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนึก พวงกลิ่น (2530:71) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสวนสอบสวน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา สวมทอง (2536:83) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่อ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์กับการอ่านโดยใช้วิธี SQ3R คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิดสัน (Davidson 1971:6273) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามครูกับนักเรียนในขณะที่อ่าน พบว่านักเรียนที่ถูกฝึกอ่าน โดยให้ฝึกคิดอยู่เสมอมีแนวโน้มจะตอบคำถามเชิงวิจารณ์ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำถามให้คิด จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิธีสอนอ่านที่มีขั้นตอนให้นักเรียนคิดอยู่เสมอ จะเป็นการพัฒนาทักษะความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียน

การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA มีหลักการอ่านที่มีระบบแบบแผน มีขั้นตอนการแบ่งแยกอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการตั้งคำถาม สืบรวจการอ่าน และคิดตามขณะอ่าน ดังนั้น

การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านวิพากษ์
วิจารณ์สูงกว่าการสอนอ่านตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเลือกเนื้อหาที่นำมาฝึกอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA นอกจากจะใช้
เนื้อหาที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวันและหนังสือเรียนภาษาไทยแล้ว ครูควรจะนำเนื้อหาจาก
หนังสือเรียนวิชาอื่นๆ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา เป็นต้น ให้นักเรียนฝึกอ่าน จะทำ
ให้นักเรียนมีโอกาสดูจากเนื้อหาหลากหลาย และเกิดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยมาก
ขึ้น เพราะนักเรียนเห็นคุณค่าของการนำทักษะที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง
ซึ่งอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาอื่นๆ ดีขึ้นด้วย
2. ควรนำวิธีการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA กับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความ
สามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน คือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ เพื่อจะได้
ทราบว่า การสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA เหมาะกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียน
วิชาภาษาไทยระดับใด
3. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น แรงจูงใจในการอ่าน ความรับผิดชอบ
เจตคติต่อการอ่าน และความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น
4. ควรนำวิธีการสอนอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างใน
ระดับชั้นอื่นๆ ทั้งระดับประถมศึกษา และสูงกว่ามัธยมศึกษา เนื่องจากมีข้อบ่งชี้ของการอ่าน
เอกสารประเภทต่าง ๆ กว้างขวางแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกชัย สาริกบุตร. การสร้างความสามารถในการอ่าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กลางเวียง, 2519.
- กัญญา มั่งคั่ง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรม PANORAMA กับกิจกรรมตามคู่มือครู. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530. อุดมศึกษา.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมครูวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. 2537. อุดมศึกษา.
- จินตนา ไบกาชย. เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสือ อันดับ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2534.
- จริยาพร สวมทอง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนที่อ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์กับการอ่านโดยใช้วิธี SQ3R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536. อุดมศึกษา.
- จวิไลลักษณ์ นุญะกาญจน์. จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2522.
- . เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- ชุดิมา ลัจจานนท์. "การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก," ประชาศึกษา. 34(2):8-15; พฤศจิกายน 2525.
- . "จะปรับปรุงทักษะการอ่านได้อย่างไร," ว. วิทยาจารย์. 82(12): ธันวาคม 2527.
- จุฬารัตน์ นาคทรัพย์. คำบรรยายประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ทวีป อภิลิทธิ์. "การอ่านออกเขียนได้ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต," วารสารศึกษานอกโรงเรียน. 21(17) : 53-56 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน, 2526.

ทรงพร อิศโรวุธกุล. "แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการสอนอ่าน," ภาษาปริทัศน์. 7(2):38-41;2529.

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. "อ่านเพื่อเรียนต้องเรียนการอ่าน," คู่มือแนะวิธีการเรียน.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

นฤนาถ ดวงมลิทธิ์. ผลการสอนอ่านภาษาไทยด้วยวิธีการ อาร์ เอส เอ็ม และวิธีสอนแบบปกติในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.อัดสำเนา.

น้ำเพชร จำปาทอง. การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.อัดสำเนา.

เนาวรัตน์ สมร่าง. การใช้วรรณกรรมร่วมสมัยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.อัดสำเนา.

นัณสี พุกกะวัน. การสอนให้เสริมสร้างกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ ,2530.

———. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การทดสอบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ประเทิน มหาจันทร์. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์ , 2530.

ประกาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

ปานตา ใช้เทียมวงศ์ และพิตรวัลย์ โกวิทวที. "การสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5," วารสารครุศาสตร์. 3(4):95;2516.

- ผกาศรี เย็นบุตร. ทักษะและความรู้ทางภาษา. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2526.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. การอ่าน ในภาษาไทย 3. กรุงเทพฯ:คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- เขาวรีย ประเสริฐภักดิ์. "การพัฒนาการอ่าน," การอ่าน. 6(1):1-6; ตุลาคม 2534.
- รัชนิดา รัชนิลิตดาจิต. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินญาณินท์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- . การสอนและการสอนที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพฯ ฯ : 2534.
- วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และ คนอื่นๆ . การใช้ภาษาไทย ท.101. กรุงเทพฯ ฯ : พีระพัฒนา, 2522.
- ศิริพร พันธุ์ดี. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้ทางสายตา กับสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อดสำเนา.
- ศิริรัตน์ นิละคุปต์. "การพัฒนาทักษะการไตร่ตรอง โดยใช้หนังสือพิมพ์รายวัน," จันทร์เกษม. 186:10-12; กันยายน - ตุลาคม 2528.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุขุมแสงธนทิศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อดสำเนา.
- สนธิ ตั้งทวี. ความรู้และทักษะทางภาษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.

สนิท ตั้งทวี. การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.

———. อ่านไทย วิชาภาษาไทย 211. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2531.

———. ศิลปการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

สมาน แสงมะลิ. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติที่ว่าด้วยการรณรงค์เพื่อการอ่าน.
ม.ป.ท., 2528. อัดสำเนา

สมุทร เข้มเขาวนิช. การอ่านภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2531.

สำเนา กองทอง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านกับอัตราเร็วในการคิด
วิจารณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

สำรวย ธรรมวิจิตร. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและแรงจูงใจในการเรียนวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับ
ยอต่อการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สุกัญญา เศรษฐรังสรรค์. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านการเขียนและการ
ระลึกสิ่งที่อ่านได้ในวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอน
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

สุชุม เฉลยทรัพย์. การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ ฯ : คณะมนุษย์และสังคมศาสตร์ ว.ค.
เพชรบุรีวิทยาลัย, 2531.

สุจริต เพียรชอบ. การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยา
ลัย, 2531.

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์. วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.
- สมนึก พวงกลั่น. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสมรรถภาพการอ่านเร็ว ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีสืบสวนสอบสวน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อดิสาเนา.
- สมพร มั่นตะสูตร. การอ่านทั่วไป. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534.
- สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์. หลักการอ่าน. กรุงเทพฯ ฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2531.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท ประยวงค์วันตั้ง, 2536.
- อุทัย ภิรมย์รัตน์. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการประจำปี. 2531. อดิสาเนา.
- . "การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย," การอ่าน. 5(2):1-13; กันยายน 2533.
- Ausuble ,D.P. "The Use of advanced Organizers in the learning and Retention of Meaning Material," Journal of Education Psychology. 51:267-272; July, 1960.
- Babbs, Patricia Joan. "The Effects of Instruction in the Use of Metacognitive Comprehension Monitoring Strategy Upon Fourth Grader's Reading Comprehension and Performance," Dissertation Abstracts International. 44:1741-A; December, 1983.
- Betty, Roe D. Secondary School Reading Instruction. Massachusetts : Houghton Mifflin Company, 1983.
- Billow, F.L. "The Teacher Words Out His Own Exercises", The Techniques of Language Teaching. London: Longman Green and Company Ltd., 1962.
- Burmester, Low E. "Improving Speed of Comprehension in Teaching," Reading Strategies for Secondary School Teachers. United States of America : Addison-Wesley Publishing Company Inc., 1974.
- Cooper, J. David and others. To What and How of Reading Instruction Second Edition. Ohio : Merrill Publishing Company , 1988.
- Davidson, Jane L. "The Relationship between Teachers' Question and Pupils' Responses During a Directed Reading Activity and Directed Reading Thinking, Activity," Dissertation Abstracts International. 31(11):6273-6274-A; June, 1971.

- Dawson , Nildred Agnes:Fundamental of Basic Reading Instruction.
New York,Language,Green and Co.,Inc., 1959.
- Dechant,Emerald V.Improving the Teaching of Reading.3rd ed.Englewood
Clifts, N.J; Prentice Hall,1982.
- . Reading Improvement in the Secondary School. New Jersey
Englewood Cliffs : Prentice-Hall,Inc.,1973.
- Decker,Norma Gaillier."The Effect of Writing in the Expressive Mode
upon the Reading Achievment of Remedial Readers in the
Secondary School," Dissertation Abstracts International.
49:1746-A;January,1988.
- Durr. Reading Instruction, dimensions and issues. New York:Houghton
Mifflin,1957.
- Farr,Roger and Robert F.Carey.Reading : What can be measured ? and ed.
Delware: Instructional Reading Association,1986.
- Fan,Chung Teh. Item Analysis Table. New Jersey: Education Testing
Service, Princeton,1952.
- Grellet, Francoise. Developing Reading Skills. Cambridge University
Press,1981.
- Hafner,Lawranee E. and Hayden B.Jolly. Pattern of Teaching Reading in
the Elementary School. New York: The Macmillan Company,1972.
- Hallman. Arthur W. Principle and Practices of Teaching Reading. Ohio:
A bell and Howell, Columbus,Charlese.Merrill Publishing
Company, 1967.
- Harris, Albert J. and Edward R. Sipay. How to Teach Reading. New York:
Longmans, Inc.,1979.
- Hoye, Marjorie. "The Effect of Summary Writing on the Reading
Comprehension of American and ESL University Freshmen,"
Dissertation Abstracts International. 49:3291-A;May,1988.
- Lono,Luz Paredes. "Teaching Reading Skill : A Guide for the New ESL
Teaching,"in a TESOL Professional Authology ; Listening
Speaking and Reading. p.68-85. Edithed by carol Gargill.
illinois : Volved Pubishers,1987.
- Melnik, Amelia and John Merritt. Reading : Today and Tomorrow.
London:University of London Press Ltd.,1972.

- Miller, Lyle L. Developing Reading Efficiency. Burgers Pub, 1972.
- Miller, Willa H. The First R. elementary Reading Today. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1972.
- Norman, Maxwell H. Successful Reading : Key to our Dynamic Society. New York: Holt Rinehart and winston Inc., 1968.
- Pauk. Walter. How to study in College Boston. Houghton Mifflin Company , 1962.
- Peter Edwards. "PANORAMA : A study Technique ," Journal of Reading. 132-135 ; November, 1973.
- Pooley , Robert G. America Reads. Chicago: Scott, Foresman, 1951.
- Quanat, Ivan J. Teaching Reading : A Human Process. Chicago : Ran McNally College Publishing Company, 1977.
- Robinson, Francis P. Effective Study. New York: Happer and Row, 1961.
- Scott , William A. and Michael Wertheimer. Introduction To Psychological Research . 4th ed. New York: John Willey and son, 1966.
- Sirota, Beverly S. "The Effect of Planned Literature Program of a Daily Oral Reading by the Teacher on the Voluntary Reading of a Fifth-grade children," Dissertation Abstracts International. 32(5): 2320-A; 1971.
- Spache, George D. and Paul L. Berg. The Art of Efficient Reading. New York : the Macmillan Company, 1966.
- Wainwright, Gurdon R. Rapid Reading Made Simple . Great Britain, W.H. Allen, Go., Ltd., 1972.
- William , Worden Thomas. "The Development of a Critical Thinking/ critical Reading Appraisal for Grades Three Through six," Dissertation Abstracts International. 41(9) : 3877-A.; 1981.
- William, Eddie. Reading in the Language Classroom. London: Macmillan Publisher, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนของกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนของกลุ่มควบคุม
- บทอ่านที่ใช้ในการทดลอง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรองได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดี เรื่อง เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ครูอธิบายวิธีการอ่าน ตามเทคนิค PANORAMA จากแผ่นโปสเตอร์
 - ครูแจกใบความรู้เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
 - ครูแจกใบความรู้เรื่อง ลักษณะของสารคดี
 - ครูแจกแบบฝึกอ่านเรื่อง เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต
 - ครูแจ้งให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการอ่าน เรื่องเวลา...สิ่งมีค่าสำหรับ

ชีวิตเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

2. การปรับความเร็ว

- ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแรกของข้อความ ที่นักเรียนจะต้องอ่านแล้วอธิบายว่าใจความสำคัญหลักของย่อหน้าอยู่ตรงส่วนใดให้ใช้วิธีอ่านแบบข้ามคำ เพื่อเก็บเฉพาะใจความสำคัญ

3. การตั้งคำถาม

- ครูให้นักเรียนคิดหาคำถามที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้นโดยครูยกตัวอย่างจากย่อหน้าที่ 1 ของเรื่องเวลา...สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต เช่น ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 1 กล่าวถึงอะไร

4. การสำรวจ

- ครูให้นักเรียนลงมืออ่านเรื่องทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยกันตั้งคำถามที่จำเป็นสำหรับเรื่องก่อนการอ่านจริง

- ครูติดบัตรคำถามบนกระดานดำ เช่น

สาระสำคัญของเรื่องกล่าวถึงอะไร

ข้อเสนอแนะ ของผู้เรียนคืออะไร

ฯลฯ

5. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่านเรื่องเวลา...สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต อย่างละเอียดพร้อมทั้งติดตาม เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ในการอ่านควรเลือกว่าตอนใดควรอ่านอย่างพิถีพิถะหรือ ตอนใดอ่านผ่านๆ ได้เลย เพื่อปรับความเร็วในการอ่าน

6. การจดบันทึก

- ครูให้นักเรียนทบทวนความจำโดยทำบันทึกย่อแบบสังเขปจาก เรื่องเวลา...สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต ตามแนวที่ครูอธิบายหลักของการจดบันทึก

7. การใช้ความจำ

- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าขั้นตอนทบทวนความจำนี้เป็นการสรุปการอ่านของนักเรียน
- ครูแจกแบบฝึกหัด ให้นักเรียนทำการทบทวนเรื่องที่อ่าน

8. การประเมินผล

- ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่อ่าน สรุปหาใจความสำคัญ และใจความรองของเรื่อง
- ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายตอบคำถามจากแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. สารคดีเรื่องเวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต
2. แผ่นโปร่งใส เรื่องหลักการอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA
3. ใบความรู้ เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
4. ใบความรู้ เรื่องลักษณะของสารคดี

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรองได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดี เรื่อง เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องการใช้เวลาในแต่ละวันของนักเรียน
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูอธิบายเรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และลักษณะงานเขียนประเภทสารคดี โดยพิจารณาจากใบความรู้ที่ครูแจกให้
4. ครูแจกสารคดี เรื่อง เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต
5. ครูอธิบายหลักการจับใจความสำคัญ และลักษณะของสารคดี โดยพิจารณาจากเรื่อง เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต โดยยกตัวอย่างจากย่อหน้าแรกของเรื่อง

6. ครูให้นักเรียนเริ่มอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 10 นาทีแล้วเขียนสรุปบันทึกย่อแบบสังเขป ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. ครูคัดเลือกย่อความของนักเรียนที่เขียนได้ดี มีความถูกต้อง และเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไข ข้อบกพร่อง

8. ประเมินจากการตรวจผลงานของนักเรียน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน แล้วตรวจแก้ไข พร้อมทั้งแจ้งผลการปฏิบัติให้นักเรียนทราบ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. สารคดี เรื่องเวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต
2. ใบความรู้ เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. ใบความรู้ เรื่องลักษณะของสารคดี

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

เวลา....สิ่งมีค่าสำหรับชีวิต

สิ่งที่ไม่ต้องซื้อหาและมีค่าสำหรับชีวิตมนุษย์ ก็คือ เวลา คนบางคนปล่อยเวลาอันมีค่าให้ล่วงเลยไปอย่างน่าเสียดาย ในชีวิตประจำวันของเรานับตั้งแต่เกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เราเคยใช้เวลาที่มีอยู่ในวันหนึ่ง ๆ ให้เป็นประโยชน์ คุ่มค่า และแบ่งเวลาอย่างมีแผนงานหรือไม่ เช่น เวลากิน เวลานอน เวลาทำงาน พักผ่อน ฯลฯ ถ้าเราแบ่งเวลาในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สุขภาพ ร่างกาย จะสดชื่นและกระปรี้กระเปร่าอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะปฏิบัติภารกิจได้ตลอดไป

เวลาทำงานนับว่ามีความสำคัญและมีบทบาทมาก เพราะชีวิตการทำงานจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการใช้เวลาที่มีอยู่น้อยที่สุดให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ชีวิตของคนเราต้องผูกพันอยู่กับการทำงานอย่างน้อยที่สุดวันละ 8-10 ชั่วโมง ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ขอแนะนำวิธีที่จะใช้เวลาในการทำงานให้ได้ประโยชน์คุ่มค่า ซึ่งมีผลดีทั้งต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1. การวางแผนงานไว้ล่วงหน้า (Plan)

เราควรกำหนดแผนงานการทำงานไว้ล่วงหน้าในแต่ละวัน โดยทำตารางการทำงานอย่างคร่าว ๆ ทุกวัน เพื่อให้การทำงานมีระเบียบไม่สับสน ควรจัดลำดับความสำคัญของงาน งานใดเร่งด่วนสำคัญให้ทำก่อน และตั้งเป้าหมายในแต่ละวันว่าจะทำงานกี่ชิ้น อะไรบ้าง

การวางแผนงานล่วงหน้า จะเป็นแรงกระตุ้นให้เราทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเราใช้เวลา
มากในการวางแผนงานขึ้นใด ก็จะใช้เวลาน้อยในการทำงานชิ้นนั้นให้สำเร็จ

2. มีสมาธิ (Concentrate)

การมีสมาธิในการทำงาน นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ ผู้ที่ทำงานหลาย ๆ อย่างใน
เวลาเดียวกันจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะการตัดสินใจในการทำงาน แต่ละอย่าง ไม่ดีเท่าที่ควร
เนื่องจากไม่มีสมาธิควรทำงานแต่ละชิ้นด้วยความตั้งใจ โดยทำงานที่สำคัญก่อน จะเป็นการ
ประหยัดเวลามากกว่า

3. หยุดพักบ้าง (Take break)

ชีวิตคนเรามิใช่เครื่องจักร การทำงานควรมีเวลาหยุดพักบ้าง เพื่อช่วยผ่อนคลาย
ความตึงเครียด ความหมกมุ่น และความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า การทำงานนาน ๆ ตลอด
เวลาโดยไม่หยุดพัก ร่างกายจะอ่อนเพลีย เมื่อยล้า อารมณ์ตึงเครียด ดังนั้น การเปลี่ยนอิริยาบถ
ในการทำงาน เช่น หยุดคิด นั่งเฉย ๆ สักครู หรือลุกขึ้นยืน เดินบ้างก็จะช่วยผ่อนคลาย ความตึง
เครียดได้ การหยุดพักบ้างจะช่วยให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่าอยากทำงานต่อไปอีก แต่ก็ ไม่ควร
หยุดพักบ่อย ๆ จนทำให้เสียงาน

4. หัดเป็นคนมีระเบียบ ขจัดความไม่เป็นระเบียบออกไป (Avoid Clutter)

โต๊ะทำงานนับว่ามีอิทธิพลมาก ถ้าเห็นโต๊ะทำงานรกเกะกะไม่เป็นระเบียบ จะ
ทำให้ รู้สึกไม่ปลอดโปร่ง ไม่น่าดู เบื่อหน่ายงานได้ เราจึงควรแบ่งงานออกเป็นพวก ๆ จัดอย่าง
มีระเบียบ เช่น งานที่สำคัญ งานที่ทำรองลงไป งานที่ทำภายหลังก็ได้ หรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ
จัดงานที่สำคัญเร่งด่วนไว้ใกล้มือที่สุด เพื่อจะได้ทำก่อน เมื่อเลิกงานแล้วอย่าทิ้งงานไว้บนโต๊ะ
จัดให้เป็นระเบียบ รุ่งขึ้นจะได้เริ่มต้นวันทำงานที่ดี

5. อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง (Don't Procrastinate)

นิสัยผลัดวันประกันพรุ่งจะทำให้เกียจคร้าน เป็นการสะสมงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนดินพอกหางหมู ทำเท่าไรก็ไม่เสร็จ นับว่าเป็นการปล่อยเวลาให้สูญหายไปโดยเปล่าประโยชน์

6. แบ่งงานและกระจายงาน (Delegate)

การรู้จักแบ่งงานและกระจายงาน ให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำ จะช่วยแบ่งเบา งาน และทำให้งานสำเร็จผลได้รวดเร็วขึ้น การกระจายงานควรมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความสามารถในงานนั้นโดยเฉพาะ และให้อำนาจในการตัดสินใจด้วย จะทำให้ได้งานดี มีประสิทธิภาพและได้ผลรวดเร็ว

7. อย่าหมกมุ่นกับงานจนเกินไป (Don't be Workaholic)

ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงาน ต้องรู้จักแบ่งเวลาทำงานอย่างเหมาะสม ไม่หมกมุ่นหรือยุ่งกับงานจนเกินไป จนไม่มีเวลาพักผ่อนแม้กระทั่งวันหยุด อาจต้องพบจิตแพทย์ในไม่ช้า

8. อย่าเป็นพวกสมบูรณ์แบบ (Don't be a Perfectionist)

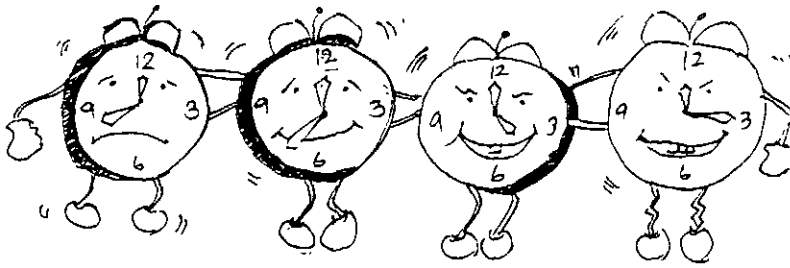
งานทุกอย่างย่อมมีผิดพลาดได้ เราควรพยายามทำงานอย่างตั้งใจ เพื่อให้ได้ผลงานที่ดี แต่ไม่ควรหวังว่าจะต้องได้งานสมบูรณ์แบบจนไม่มีที่ติ ควรระลึกว่า “สี่ตีนยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง”

9. กล้าปฏิเสธ (Don't be Afraid to Say No)

ต้องรู้จักประหยัดเวลาของตัวเอง วิธีที่ดีที่สุดต้องรู้จักปฏิเสธงานบางอย่าง ไม่ควรทำงานโดยเกรงใจคนอื่น หัดปฏิเสธบ้าง ควรทำงานที่เห็นว่าสำคัญและมีประโยชน์

ผู้บริโภคนั้นฉลาดควรรู้ว่า เวลาที่มีค่าก็คือเวลาที่มีอยู่ในวันนี้เท่านั้น วันที่ผ่านมา เป็นเวลาที่สูญไปแล้ว ส่วนวันพรุ่งนี้ยังเป็นความฝันอยู่ ดังนั้นเราไม่ควรปล่อยเวลาที่มีอยู่ในวันนี้ให้สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์มิใช่หรือ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

การอ่านโดยเทคนิค PANORAMA

1.

ขั้นเตรียม

- กำหนดจุดมุ่งหมาย
- ปรับความเร็ว
- ความจำเป็นในการตั้งคำถาม

2.

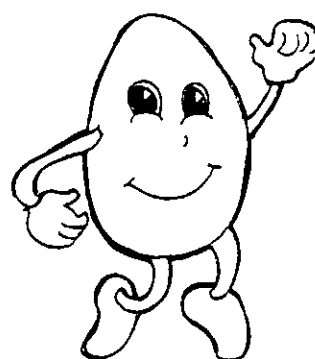
ขั้นอ่าน

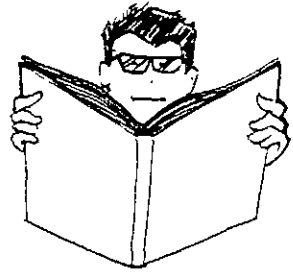
- สืบรวจ
- อ่านและเชื่อมโยงความคิด
- การจดบันทึก

3.

ขั้นสรุป

- การจำ

ใบความรู้ เรื่อง การพิจารณาสารคดี บทความ

สารคดี คือหนังสือที่มุ่งให้สาระความรู้ ความคิด และข้อเท็จจริง ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิง ได้เป็นสำคัญแม้หนังสือสารคดีไม่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน แต่ก็มีสารคดีจำนวนมากที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้ไม่แพ้หนังสือบันเทิงคดี

ประเภทของหนังสือสารคดี สารคดีแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. บทความ
2. สารคดีเรื่องยาว

แนวการพิจารณาสารคดีมีสองประการที่สำคัญคือ

1. เนื้อหาสาระ
2. ศิลปการเขียน

เนื้อหาสาระโดยเหตุที่หนังสือสารคดีมุ่งเสนอเรื่องราวความรู้และข้อเท็จจริง ดังนั้น ความถูกต้องเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ขาดเสียไม่ได้ เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทนี้ควรเป็นสิ่งที่ เชื่อถือได้ใช้อ้างอิงได้ พิสูจน์ได้ ปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์และความก้าวหน้าเสมอ ศิลปการเขียน สารคดีที่ดีมักใช้ วิธีเขียนแบบบรรยายอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ กระจ่างชัด การเขียน สารคดีมักจะหลีกเลี่ยงสำนวนอ้อมค้อม กำกวม ทั้งทำให้เข้าใจเอง

การประเมินค่าสารคดี

การตัดสินว่าหนังสือเล่มใดเป็นสารคดีที่ดีหรือไม่ มีหลักในการพิจารณาดังนี้

1. ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ
2. มีส่วนประกอบที่ควรมี ตามความเหมาะสมของหนังสือสารคดีเรื่องนั้นหรือไม่
3. ศิลปการเขียน พิจารณาเค้าโครงเรื่อง วิธีการเขียน คือจุดมุ่งหมายของเรื่อง

สำนวนภาษา เกร็ดความรู้ และทัศนะของผู้เขียน

4. คุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้เขียน

สารคดีมีขอบข่ายกว้างขวางซึ่งอาจแบ่งได้เป็น สารคดีเชิงวิชาการ สารคดีเชิงบันเทิง ประสบการณ์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีประเภทชีวประวัติ

บทความ เป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากความจริง หรือเป็นเรื่องราวที่กำลังอยู่ในความสนใจทั่วไปในขณะที่เขียน ผู้เขียนบทความจะเขียนเสนอเรื่องราวด้วยการวิเคราะห์ปัญหา ข้อขัดแย้ง ต่าง ๆ โดยอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ ประกอบ และผู้เขียนจะเสนอทัศนะ ข้อคิดเห็นของตน

ด้วย ดังนั้น บทความจึงมีเนื้อเรื่องที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียน บทความอาจ แบ่งได้ ตามความมุ่งหมายและเนื้อหาของบทความนั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

1. บทความเชิงวิชาการ เช่น การแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี
2. บทความแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้พบมา
3. บทความเชิงวิจารณ์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า บทความวิจารณ์ อาจเป็น นวนิยาย ข่าว ฯลฯ
4. บทความเสนอแนะหรือชักชวน เป็นข้อเขียนที่ชักชวนให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ชักชวนให้คนบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กยากจน บทความสดุดีผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่สาธารณชน
5. บทความประเภทเบ็ดเตล็ดหรือปกิณกะ อาจมีหลายบทความในบทความเดียวกัน เช่น อธิบายแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ให้ความรู้ และวิจารณ์ และมีเนื้อหาแยกออกไปมากมาย เช่น บทความเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเดินทาง โตตอบเชิงขัดแย้ง อุปมาอุปไมย

ส่วนประกอบของบทความ

1. ส่วนนำเป็นส่วนที่เร้าให้ผู้อ่านสนใจบทความ
2. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง เป็นเนื้อหาสาระของบทความ อาจเสนอข้อคิดเห็นทางใดทางหนึ่ง
3. ส่วนท้าย เป็นบทที่ส่งท้ายบทความ ผู้เขียนจะเน้นความสำคัญของสาระที่ประสงค์ จะให้ผู้อ่านได้รับ

แนวทางในการพิจารณาบทความ

1. อ่านให้ตลอดเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาสาระให้ได้
2. วิเคราะห์ส่วนประกอบ พิจารณาความคิดเห็นของผู้แต่งว่ามีเหตุผลหรือไม่ เหตุผลนั้นเป็นไปได้อย่างไร
3. พิจารณากลวิธีการเขียน
4. ทบทวนความรู้หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน เช่น ให้ข้อคิด ให้วิธีการ ให้คำแนะนำ เป็นต้น

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรองได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดีเรื่อง โรคอ้วน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ครูแจกแบบฝึกอ่านเรื่อง โรคอ้วน
 - ครูแจ้งให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการอ่านเรื่อง โรคอ้วนว่า เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ
 - ครูชี้แจงเกี่ยวกับสารคดีเรื่อง โรคอ้วน ว่าจัดเป็นสารคดีประเภทให้สาระความรู้ ความคิด และข้อเท็จจริง ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิงประกอบสารคดี
2. การปรับความเร็ว
 - ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแรกของข้อความเรื่อง โรคอ้วนและให้นักเรียนกวาด

สายตาอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อหาใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญของเรื่อง

3. การตั้งคำถาม

- ครูให้นักเรียนนำใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าเป็นคำถามโดยใช้หลัก ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร เช่น

โรคอ้วนเกิดจากสาเหตุใด

วิธีการลดความอ้วน ควรทำอย่างไร

ฯลฯ

4. การสำรวจ

- ครูให้นักเรียนเริ่มอ่านเรื่อง โรคอ้วนอย่างคร่าวๆ เพื่อตั้งคำถามที่จำเป็นสำหรับเรื่องก่อนการอ่านจริง แล้วสรุปบนกระดานดำ

5. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่าน เรื่อง โรคอ้วนทั้งหมดอย่างละเอียดและพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้ ในการอ่านควรเลือกว่าตอนใดควรอ่านอย่างพิถีพิถัน ละเอียด ตอนใดอ่านผ่านๆ ได้เลย

6. การจดบันทึก

- ครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ หรือความคิดหลักของแต่ละย่อหน้า จากสารคดีเรื่อง โรคอ้วน

- ครูให้นักเรียนทำบันทึกย่อแบบสังเขป จากเรื่อง โรคอ้วน

7. การใช้ความจำ

- ครูให้นักเรียนเขียนย่อความเรื่อง โรคอ้วนโดยดูจากบันทึกย่อแบบสังเขปของตนเอง

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากเรื่อง โรคอ้วน

8. ประเมินผล

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่อ่าน สรุปหาใจความสำคัญ ใจความรอง และเรื่องราวที่สำคัญจากเรื่อง

- ครูซักถามทบทวนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA และแนะนำให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเองต่อไป

- ครูคัดเลือกย่อความที่เขียนดีของนักเรียนเพื่ออภิปรายและนำไปติดบอร์ด เพื่อให้นักเรียนอ่าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. สารคดีเรื่องโรคอ้วน
2. แผ่นโปรงใสเรื่องหลักการอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA
3. ใบความรู้เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรอง ได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดีเรื่อง โรคอ้วน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำภาพ คนอ้วน ในหลาย ๆ ลักษณะให้นักเรียนดู แล้วสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของความอ้วน
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูสนทนาซักถาม เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและงานเขียนประเภทสารคดี โดยพิจารณาจากใบความรู้ที่ครูแจกให้
4. ครูแจกสารคดี เรื่อง โรคอ้วน
5. ครูอธิบายหลักการจับใจความสำคัญ โดยให้นักเรียนสังเกตตำแหน่งใจความสำคัญ

ซึ่งอาจอยู่ ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้าย ของย่อหน้า พร้อมยกตัวอย่างจากย่อหน้าแรกของ เรื่องโรคอ้วน

6. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 15 นาที แล้วเขียนสรุปบันทึกย่อแบบสังเขป

7. ครูคัดเลือกย่อความของนักเรียนที่เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสมพร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

8. ประเมินจากการตรวจผลงานของนักเรียน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน แล้วตรวจแก้ไขพร้อมทั้งแจ้งผลการปฏิบัติให้นักเรียนทราบ

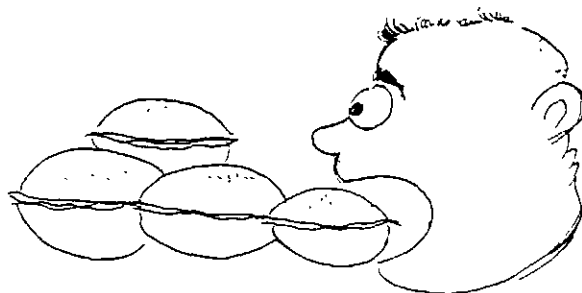
สื่อการเรียนรู้การสอน

1. สารคดี เรื่อง โรคอ้วน
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. ภาพ คนอ้วน

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

โรคอ้วน

ในสมัยก่อนผู้ที่มีรูปร่างอ้วนท้วนสมบูรณ์ แสดงถึงความเป็นผู้มีการกินดีอยู่ดี ปัจจุบันความคิดเช่นนี้ได้เปลี่ยนแปลงไป ไม่มีใครปรารถนาที่จะเป็นคนอ้วน ยังถือว่าความอ้วนเป็นโรคชนิดหนึ่ง เพราะคนอ้วนมักจะเกิดความกังวลในรูปร่างของตน ไม่มีความคล่องตัวในการทำงาน แล้วยังมีแนวโน้มที่จะเกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคไขข้ออักเสบ เป็นต้น ในปัจจุบันจึงเกิดสถานบริการลดความอ้วนขึ้นจำนวนมาก

โรคอ้วน เป็นภาวะที่มีไขมันสะสมในร่างกาย เกิดจากการกินอาหารเกินความต้องการของร่างกายที่จะนำไปใช้ในการทำงาน และซ่อมแซมเสริมสร้างส่วนที่สึกหรอ อาหารส่วนที่เหลือจะถูกเปลี่ยนแปลงเป็นไขมันสะสมตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งสาเหตุของโรคอ้วนมีด้วยกันหลายประการ เช่น ความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง กรรมพันธุ์ ยา สภาวะแวดล้อมทางสังคม อาชีพ ลักษณะอาหารในท้องถิ่น ขาดการออกกำลังกาย ภาวะทางจิตใจซึ่ง การกิน เป็นความสุขอย่างหนึ่ง เป็นต้น

การลดความอ้วน สามารถกระทำได้หลายวิธี ที่นิยมในปัจจุบัน คือ การควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย และการรับประทานอาหารยาลดความอ้วน วิธีการควบคุมอาหารกระทำโดยรับประทานอาหารประเภทโปรตีน (เนื้อสัตว์ที่ไม่มีไขมันติด) อาหารที่มีกากได้แก่ ผัก ผลไม้ ลดปริมาณอาหารที่ให้พลังงานสูง ซึ่งได้แก่ ไขมัน แป้ง น้ำตาล น้ำอัดลม เบียร์ เหล้า

ขนมหวาน รวมถึงผลไม้ที่มีรสหวาน เช่น ทุเรียน มะม่วงสุก องุ่น ละมุด การรับประทานอาหาร ควรรับประทานทุกมื้อไม่ควรงดมื้อใดมื้อหนึ่ง เพราะจะรับประทานอาหารชดเชยเมื่อมีอาการ หิวจัดแล้ว ยังควรออกกำลังกายควบคู่ไปด้วยอย่างสม่ำเสมอ เป็นการนำเอาอาหารที่ได้รับเข้าไป เปลี่ยนแปลงใช้เป็นพลังงาน ทำให้เกิดหลงเหลือสะสมเป็นไขมันเพียงเล็กน้อย การออกกำลังกาย ยังช่วยเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้แข็งแรงอีกด้วย ควรทำอย่างสม่ำเสมอ และนานพอสมควร แต่ไม่ควรหักโหมเกินไป

การควบคุมอาหาร และการออกกำลังกาย เป็นวิธีการลดความอ้วนที่ได้ผลดี และปลอดภัย เนื่องจากเป็นการควบคุมปริมาณอาหารที่นำเข้าสู่ร่างกาย และเพิ่มการใช้พลังงาน ทำให้หลงเหลือสะสมเป็นไขมันเพียงเล็กน้อย แต่วิธีดังกล่าวเป็นวิธีที่ทำได้ยาก ต้องอาศัยความ ตั้งใจ กำลังใจอย่างมาก มิฉะนั้นก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้จึงมีการพยายามที่จะหา วิธีอื่นเข้ามาช่วย ซึ่งก็คือ การรับประทานยาลดความอ้วน

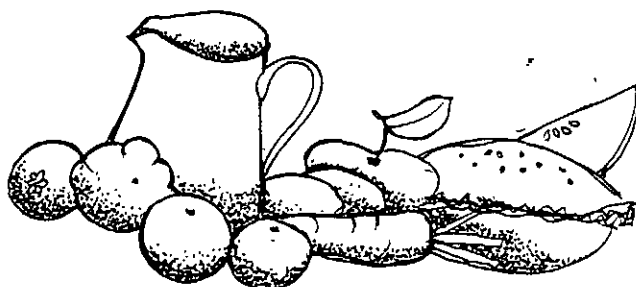
ยาลดความอ้วน ที่ใช้กันในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นที่ยอยู่ในกลุ่มใกล้เคียงกับยา แอมเฟตามีน (Amphetamine) ซึ่งยานี้เป็นที่รู้จักกันในท้องตลาดว่า “ยามี” เป็นยากระตุ้นประสาท แก้ง่วง ยาลดความอ้วนเหล่านี้ออกฤทธิ์โดยกระตุ้นศูนย์ควบคุมความอึด ลดการทำงานของศูนย์ควบคุมความหิวในสมอง ทำให้เกิดอาการเบื่ออาหาร ด้วยเหตุที่ยาเหล่านี้ออกฤทธิ์ต่อสมองโดยตรง จึงทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์มากมาย เช่น อาการใจสั่น นอนไม่หลับ กระวนกระวายใจ ความดันโลหิตสูง ปวดศีรษะ มึนงง และถ้าใช้ติดต่อกันนาน ๆ จะทำให้เกิดติดยา และคือยาในที่สุด จะต้องเพิ่มปริมาณยาขึ้นเรื่อย ๆ จึงจะให้ผลการรักษาเท่าเดิม ซึ่งผลของยาจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ คือ มีความหวาดระแวง ประสาทหลอนขึ้น ดังนั้นการใช้ยาลดความอ้วนควรหลีกเลี่ยงในผู้ที่มีแนวโน้มจะติดยาได้ง่าย เช่น คนติดเหล้า

หรือผู้ที่มีอาการซึมเซา มีความเครียดสูง ปวดศีรษะ ไมเกรน เพราะจะทำให้อาการรุนแรงเพิ่มขึ้น ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้ยาเหล่านี้เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซื่อขายตามใบสั่งแพทย์เท่านั้น

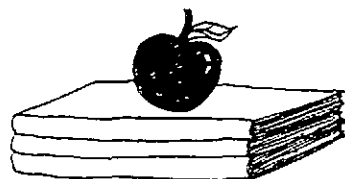
นอกจากยาในกลุ่ม แอมเฟตามีนแล้ว มียาหลายชนิดที่ได้นำมาใช้ในการลดความอ้วนด้วย ตัวอย่าง ได้แก่ ยาถ่าย ยาขับปัสสาวะ ยาที่ทำให้อุจจาระรวมตัวเป็นก้อนในลำไส้ (Bulk producing agent) ซึ่งยาเหล่านี้ไม่ควรนำมาใช้ในการลดความอ้วน เพราะไม่ค่อยได้ผล และอาจทำให้เกิดอันตรายในการใช้สูง ยาถ่าย ทำให้สูญเสียน้ำและเกลือแร่จากร่างกาย ยาขับปัสสาวะ ทำให้น้ำหนักลดโดยการสูญเสียน้ำแต่ไม่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณไขมันในเนื้อเยื่อ ยาที่ทำให้อุจจาระในลำไส้รวมตัวเป็นก้อน เช่น เมทซิลเซลลูโลส (Methyl Cellulose) ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ที่เทียมเซลลูโลสจากผัก จะทำให้รู้สึกอิ่มแต่มีผลระคายเคืองต่อทางเดินอาหาร เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ขอแนะนำวิธีการลดความอ้วนที่ดี และปลอดภัย คือ ควรใช้การควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้ยา ควรอยู่ในความดูแลของแพทย์อย่างใกล้ชิด และที่สำคัญที่สุดจะต้องระลึกเสมอว่า ยาลดความอ้วนเพียงอย่างเดียว ไม่มีประโยชน์ในการใช้ลดความอ้วน จะต้องใช้ร่วม ไปด้วยกับการออกกำลังกายและการควบคุมอาหารด้วยจึงจะได้ผลดี

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ใบความรู้ เรื่อง การพิจารณาสารคดี บทความ

สารคดี คือหนังสือที่มุ่งให้สาระความรู้ ความคิด และข้อเท็จจริง ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิง ได้เป็นสำคัญแม้หนังสือสารคดีไม่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน แต่ก็มีสารคดีจำนวนมากที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้ไม่แพ้หนังสือบันเทิงคดี

ประเภทของหนังสือสารคดี สารคดีแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. บทความ
2. สารคดีเรื่องยาว

แนวการพิจารณาสารคดีมีสองประการที่สำคัญคือ

1. เนื้อหาสาระ
2. ศิลปการเขียน

เนื้อหาสาระโดยเหตุที่หนังสือสารคดีมุ่งเสนอเรื่องราวความรู้และข้อเท็จจริง ดังนั้น ความถูกต้องเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ขาดเสียไม่ได้ เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทนี้ควรเป็นสิ่งที่ เชื่อถือได้ใช้อ้างอิงได้ พิสูจน์ได้ ปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์และความก้าวหน้าเสมอ ศิลปการเขียน สารคดีที่ดีมักใช้ วิธีเขียนแบบบรรยายอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ กระจ่างชัด การเขียน สารคดีมักจะหลีกเลี่ยงสำนวนอ้อมค้อม กำกวม ทั้งทำให้เข้าใจเอง

การประเมินค่าสารคดี

การตัดสินว่าหนังสือเล่มใดเป็นสารคดีที่ดีหรือไม่ มีหลักในการพิจารณาดังนี้

1. ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ
2. มีส่วนประกอบที่ครบถ้วน ตามความเหมาะสมของหนังสือสารคดีเรื่องนั้นหรือไม่
3. ศิลปการเขียน พิจารณาเค้าโครงเรื่อง วิธีการเขียน คือจุดมุ่งหมายของเรื่อง

สำนวนภาษา เกร็ดความรู้ และทัศนะของผู้เขียน

4. คุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้เขียน

สารคดีมีขอบข่ายกว้างขวางซึ่งอาจแบ่งได้เป็น สารคดีเชิงวิชาการ สารคดีเชิงบันเทิง ประสบการณ์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีประเภทชีวประวัติ

บทความ เป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากความจริง หรือเป็นเรื่องราวที่กำลังอยู่ในความสนใจทั่วไปในขณะที่เขียน ผู้เขียนบทความจะเขียนเสนอเรื่องราวด้วยการวิเคราะห์ปัญหา ข้อขัดแย้ง ต่าง ๆ โดยอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ ประกอบ และผู้เขียนจะเสนอทัศนะ ข้อคิดเห็นของตน

ด้วย ดังนั้น บทความจึงมีเนื้อเรื่องที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียน
บทความอาจ แบ่งได้ ตามความมุ่งหมายและเนื้อหาของบทความนั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

1. บทความเชิงวิชาการ เช่น การแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี
2. บทความแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้พบมา
3. บทความเชิงวิจารณ์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า บทวิจารณ์ อาจเป็น นวนิยาย ข่าว ฯลฯ
4. บทความเสนอแนะหรือชักชวน เป็นข้อเขียนที่ชักชวนให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ชักชวนให้คนบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กยากจน บทความที่ดีผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่สาธารณชน
5. บทความประเภทเบ็ดเตล็ดหรือปกิณกะ อาจมีหลายบทความในบทความเดียวกัน เช่น อธิบายแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ให้ความรู้ และวิจารณ์ และมีเนื้อหาแยกออกไปมากมาย เช่น บทความเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเดินทาง ได้ตอบเชิงขัดแย้ง อุปมาอุปไมย

ส่วนประกอบของบทความ

1. ส่วนนำเป็นส่วนที่เร้าให้ผู้อ่านสนใจบทความ
2. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง เป็นเนื้อหาสาระของบทความ อาจเสนอข้อคิดเห็นทางใดทางหนึ่ง
3. ส่วนท้าย เป็นบทที่ส่งท้ายบทความ ผู้เขียนจะเน้นความสำคัญของสาระที่ประสงค์ จะให้ผู้อ่านได้รับ

แนวทางในการพิจารณาบทความ

1. อ่านให้ตลอดเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาสาระให้ได้
2. วิเคราะห์ส่วนประกอบ พิจารณาความคิดเห็นของผู้แต่งว่ามีเหตุผลหรือไม่ เหตุผลนั้นเป็นไปได้เพียงใด
3. พิจารณากลวิธีการเขียน
4. ทบทวนความรู้หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน เช่น ให้ข้อคิด ให้วิธีการ ให้คำแนะนำ เป็นต้น

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรองได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดีเรื่องว่าด้วยหมากฝรั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. - ครูทบทวนวิธีการอ่านตามเทคนิค PANORAMA จากแผ่นโปรงใส
 - ครูทบทวน เรื่องการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญ และลักษณะงานเขียนประเภทสารคดี
 - ครูแจกกระดาษเปล่า ให้นักเรียนเขียนชื่อ เลขที่ ของตนไว้เพื่อเตรียมทำกิจกรรมตามคำสั่งครู
 - ครูให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการอ่านทีละขั้นตอน ตามลำดับขั้นการอ่าน ตามเทคนิค PANORAMA

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

- นักเรียนทุกคน เขียน ลักษณะของข้อความที่อ่านลงในกระดาษที่ครูแจกให้ว่าจัดเป็นข้อความประเภทใด ต้องใช้การอ่านแบบไหน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน (เป็นสารคดีที่ให้ความรู้ และข้อคิด)

3. การปรับความเร็ว

- นักเรียนพิจารณาข้อความที่จะอ่าน เพื่อปรับความเร็วการอ่าน ให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่องที่จะอ่าน

4. การตั้งคำถาม

- ครูให้นักเรียนตั้งคำถามด้วยตนเอง ตั้งแต่ย่อหน้าแรกจนย่อหน้าสุดท้าย ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และเจตนาของผู้เขียนมีอย่างไร นักเรียนเขียนคำถามต่าง ๆ ที่ตนเองตั้งคำถาม ไว้ในกระดาษที่ครูแจกให้ทุกคน

5. การสำรวจ

- ครูให้นักเรียนลงมืออ่านสารคดี เรื่อง ว่าด้วยหมากรัง ทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ ด้วยตนเอง แล้วเขียนคำถามลงในกระดาษของตน ครูจะเดินสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน คอยช่วยเหลือนักเรียน ที่ไม่สามารถดำเนินการในขั้นตอนนี้ได้

6. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่านสารคดี เรื่อง ว่าด้วยหมากรัง อย่างละเอียด พยายามติดตามและตอบคำถามต่าง ๆ ที่ตนเองตั้งไว้

7. การจดบันทึก

- นักเรียนทำบันทึกย่อ เรื่องที่อ่านอย่างสังเขป

8. การใช้ความจำ

- ครูแจกแบบทดสอบ จากเรื่อง ว่าด้วยหมากรัง

9. การประเมินผล

- ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนในการอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA และเกี่ยวกับสารคดีที่ว่าด้วยหมากรังว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด

- ถ้ามีนักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ครูต้องแก้ไขให้ทราบทันที

- ครูให้ตัวแทนนักเรียน มาเขียนตัวอย่างคำถามที่ตนเองตั้งไว้ก่อนการอ่าน ถ้าคำถามใดเขียนไม่ถูกต้อง ครูจะต้องอธิบายแก้ไข

- ครูรวบรวมกระดาษที่นักเรียนบันทึกย่อเรื่อง ในแต่ละขั้นตอน เพื่อสำรวจดูว่า

นักเรียนบันทึกย่อความในลักษณะใด ถ้านักเรียนคนใดปฏิบัติไม่ถูกต้อง ครูจะเรียกพบนอกเวลา เพื่ออธิบายให้เข้าใจขั้นตอนได้ดีขึ้น

สื่อการเรียนการสอน

1. สารคดีเรื่องว่าด้วยหมากฝรั่ง
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. แผ่นโปสเตอร์ ขั้นตอนการอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA
4. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจแบบทดสอบ
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย (ท 021) เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่าน สามารถจับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า หรือหลายๆ ย่อหน้า ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรองได้
2. อภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาสารคดี เรื่องว่าด้วยหมาฝรั่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูแจกหมาฝรั่งนักเรียนคนละ 1 ก้อน แล้วให้เคี้ยวได้ขณะเรียน
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูทบทวน เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และลักษณะงานเขียนประเภท

สารคดี

4. ครูแจกสารคดี เรื่องว่าด้วยหมาฝรั่ง และอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องหมาฝรั่ง โดย

ทั่วไป

5. ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแรกของเรื่องหมาฝรั่ง หาใจความสำคัญและพิจารณาสำนวน

ที่น่าสนใจ

6. ครูให้นักเรียนเริ่มอ่าน เรื่องว่าด้วยหมากรั้ง ในใจ ประมาณ 20 นาที แล้วเขียนบันทึกย่อใจความสำคัญตามหลักเกณฑ์ที่ให้ไว้
7. เลือกนักเรียน 2-3 คน เป็นตัวแทนออกมาพูดเรื่องย่อของเรื่องว่าด้วยหมากรั้งว่าใจความสำคัญ และสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
8. ประเมินผลจากการนำเสนอหน้าชั้นและผลงานบันทึกย่อ
9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน แล้วตรวจแก้ไขพร้อมทั้งแจ้งผลการปฏิบัติให้นักเรียนทราบ

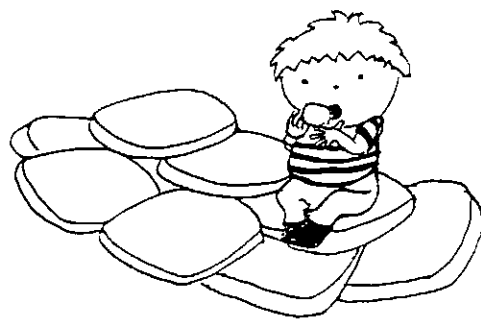
สื่อการเรียนรู้การสอน

1. สารคดี เรื่องว่าด้วยหมากรั้ง
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจแบบทดสอบ
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

ว่าด้วยเรื่องหมากฝรั่ง

ปัจจุบันหมากฝรั่งเป็นของขบเคี้ยวที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของ

บุคคลหลายวัย เดิมเป็นที่นิยมเฉพาะหมู่เด็กแต่ต่อมาก็ขยายวงไปอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นและเด็วนี้ การเคี้ยวหมากฝรั่ง เป็นที่ยอมรับของคนทำงานจนถึงวัยผู้ใหญ่ หมากฝรั่งดูจะเป็นคำไทยที่กำหนด ขึ้นใหม่ได้อย่าง เหมาะสม สันนิษฐานว่าหมากฝรั่งเข้ามาประเทศไทยระยะแรกนั้น คนไทยยังคง มีการเคี้ยว หมากเพียงแต่หมาก ของฝรั่งชนิดใหม่นี้ขบเคี้ยวกันได้อย่างอร่อยกว่าเพราะไม่แสบ ปากและ ไม่มีสีแดงของปูน เลอะเทอะด้วย

หมากฝรั่งมีส่วนประกอบหลักอยู่ 2 ส่วน ส่วนที่ยืดหยุ่นคล้ายยาง แม้จะเคี้ยว นาน สักแค่ไหนก็ยังยืดหยุ่น ไม่แข็ง อีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ ส่วนปรุงรสในส่วนนี้องค์ประกอบหลัก คือ น้ำตาล หรือสารที่ให้ความหวาน ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงจูงใจให้คนอยากเคี้ยวหมากฝรั่งนั่นเอง ถ้า หมากฝรั่งเคี้ยว แล้วจืดหรือขม คงจะไม่มีใครอยากเคี้ยวเป็นแน่แท้ ซึ่งรสชาติของหมากฝรั่งแต่ ละแบบ ก็ได้เพิ่มเติม เสริมแต่งกันด้วยสารปรุงแต่งกลิ่น สีและรสชาติอีกเล็กน้อย เพื่อเพิ่มความ สนใจของ ผู้บริโภค ทั้งนี้จะ สังเกตได้จากส่วนประกอบที่อยู่ข้างกล่อง หรือห่อของหมากฝรั่ง

อันที่จริงแล้วในประเทศแถบตะวันตกหรืออเมริกา เป็นที่รู้จักกันว่าต้องมีการ แจกแจง ส่วนประกอบของอาหารแต่ละชนิดที่ขายอยู่ในท้องตลาดบนหีบห่อบรรจุภัณฑ์ของ อาหารชนิดนั้น และที่สำคัญ คือองค์ประกอบใดที่เป็นหลักหรือสัดส่วนมากที่สุดของอาหาร ชนิดนั้น ๆ จะเป็นชื่อแรก ๆ ที่ ระบุไว้ในฉลากไม่ว่าจะบอกเป็นคำตัวเลขหรือเปอร์เซ็นต์ก็ตาม

ที่นี้ถ้าลองหยิบห่อหีบบรรจุของหมากฝรั่งมาดูจะเห็นได้ชัดว่าส่วนประกอบหลักคือ น้ำตาล เช่น ซูโครส หรือกลูโคส และในระยะหลัง ๆ นี้ก็จะเห็นมีสารพวกที่ให้ความหวานแทน น้ำตาล เช่น ไซลิทอลเป็นส่วนผสมแทน

สาเหตุที่ทำให้คนชอบเคี้ยวหมากฝรั่งเพราะหมากฝรั่งมีรสหวานและเมื่อเคี้ยวไปนาน ๆ รสหวานก็จะค่อย ๆ หดไปด้วย ต่อมาอิทธิพลจากโฆษณาก็มีผลทำให้เด็กวัยรุ่นมีความคิดว่าการเคี้ยว หมากฝรั่งนอกจากผลิตเพลีนแล้วยังเป็นการแสดงออกถึงความทันสมัยอีกด้วย ส่วนคนในวัยผู้ใหญ่ นิยมเคี้ยวหมากฝรั่งเพราะมีความเชื่อว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งจะช่วยผ่อนคลายความเครียด กังวล และช่วยระงับกลิ่นปากและเป็นการทำความสะอาดฟันแบบหนึ่ง สาเหตุล่าสุดของการเคี้ยวหมากฝรั่ง คือเป็นการช่วยในการงดสูบบุหรี่ด้วย

การเคี้ยวหมากฝรั่งมีประโยชน์หรือโทษอะไรต่อเราละ แนนอนอวัยวะที่ใกล้ชิดที่สุดคือ ฟันและอวัยวะในช่องปากนั่นเอง มีการถกเถียงทางวิชาการอย่างมากว่าหมากฝรั่งช่วยทำความสะอาดฟันและสามารถป้องกันฟันผุ (ทางอ้อม) ได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากขณะเคี้ยวหมากฝรั่งจะกระตุ้นให้ มีการหลั่งของน้ำลายจากต่อมน้ำลายต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นการ ช่วยทำความสะอาดในปาก หลังกินอาหารลดลงและช่วยชะล้างคราบอ่อนนิ่ม ๆ ออกจากฟันได้ด้วย

แต่ในเรื่องนี้ผู้โต้แย้งก็บอกว่าไม่เห็นด้วยเนื่องจากยังไม่มีการศึกษาใดยืนยันว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งช่วยทำความสะอาดฟันได้จริง อีกประการหนึ่งในหมากฝรั่งมีน้ำตาลอยู่มาก ยิ่งเมื่อ เคี้ยวมาก น้ำตาลก็จะกระจายออกมามากขึ้น โดยสัมผัสไปทั่วทุกพื้นผิวของฟันที่เคี้ยวเข้าความ เป็นกรดจากตัวน้ำตาลของหมากฝรั่งเองสูง ที่หลั่งออกมาจะช่วยลดสภาพความเป็นกรดได้ทันที

นอกจากนี้เมื่อหมากฝรั่งหมดความหวาน และผู้เคี้ยววันทั้งไปแล้ว ตัวน้ำตาล ก็ยัง คงค้างอยู่ที่ผิวฟันและจะเป็นอาหารอย่างดีให้เชื้อโรค ทำให้เกิดการดและฟันผุได้ในที่สุด

ข้อควรระวังอีกอย่างของการเคี้ยวหมากฝรั่งในปริมาณมากเกินไป คือ จะมีผล ต่อ ขากรรไกร อาจจะทำให้มีปัญหาที่ข้อต่อของขากรรไกรส่งผลทำให้เกิดอาการล้า ปวดกล้ามเนื้อ บดเคี้ยว และปวดขากรรไกรได้ ซึ่งกำลังเป็นที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มคนไทยเราเอง

เมื่อไม่นานมานี้การพัฒนาให้ใช้สารที่มีรสหวานแทนน้ำตาลกับหมากฝรั่งและ ลูกอม ลูกกวาด โดยเริ่มมาจากกลุ่มประเทศในแถบสแกนดิเนเวียที่เห็นความสำคัญของสุขภาพ มาก หมากฝรั่งประเภทนี้จะใช้สารให้หวานที่สังเคราะห์จากข้าวโพดหรือเป็นสารสังเคราะห์ที่ให้ พลังงานต่ำ ไม่มีผลต่อการเกิดความฟันผุ เช่น ไซลิทอล เป็นต้น

เมื่อเร็ว ๆ นี้เองก็มีการศึกษาพบว่า ในกลุ่มคนที่เคี้ยวหมากฝรั่งประมาณวันละ 1 ครั้ง นาน 10 นาที เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สามารถกระตุ้นให้มีการหลั่งของน้ำลายมากขึ้นและ ลดกรด ในช่องปากลงได้

อย่างไรก็ตามการเคี้ยวหมากฝรั่ง ไม่สามารถแทนที่ การทำความสะอาดฟันด้วยการแปรงฟัน หรือการใช้เส้นไหมขัดฟันได้ แต่ถ้ายังอยากเคี้ยวหมากฝรั่งหมอก็ขอแนะนำให้ เลือ ก เคี้ยว ชนิดที่ใช้สารแทนความหวานแทนชนิดที่มีน้ำตาล นอกจากนี้ในการเคี้ยวหมากฝรั่ง ถึง แม้จะเป็นสิทธิส่วนบุคคลก็ตาม แต่ก็ควรจะเลือกกาลเทศะในการเคี้ยว เช่น ไม่ควรเคี้ยว ขณะที่พูด และควรให้ความ เอาใจใส่กับปากหมากฝรั่งโดยควรเก็บให้อยู่ในสภาพที่ถูกก้ำจัดได้ ง่ายไปรด เห็นใจคนทำ ความสะอาด บ้าง

(ว่าด้วยเรื่องหมากฝรั่ง ของหมอบุ๊ ย 2535)

แบบทดสอบ

เรื่องว่าด้วยเรื่องของหมากฝรั่ง

คำสั่ง เขียนกากบาท X ทับบนตัวอักษรในกระดานคำตอบที่ตรงกับข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้คนอยากเคี้ยวหมากฝรั่งคือข้อใด

- ก. สีของหมากฝรั่ง
- ข. กลิ่นของหมากฝรั่ง
- ค. รสชาติของหมากฝรั่ง
- ง. ความยืดหยุ่นของหมากฝรั่ง

2. ข้อใดไม่ตรงตามเนื้อเรื่อง

- ก. การเคี้ยวหมากฝรั่งทำให้ฟันผุ
- ข. การเคี้ยวหมากฝรั่งทำให้ปวดขากรรไกร
- ค. การเคี้ยวหมากฝรั่งไม่สามารถทำความสะอาดฟันได้
- ง. การเคี้ยวหมากฝรั่งทำให้เกิดกรดในกระเพาะอาหาร

3. นักเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับการเคี้ยวหมากฝรั่งอย่างไร

- ก. เคี้ยวหมากฝรั่งตามโอกาสอันควร
- ข. เคี้ยวหมากฝรั่งหลังรับประทานอาหาร
- ค. เคี้ยวหมากฝรั่งแล้วทิ้งกากลงถังขยะ
- ง. เคี้ยวหมากฝรั่งแล้วนำไปเป่าเป็นลูกโป่งเพื่อความสนุกสนาน

4. จากคำกล่าวที่ว่า "อิทธิพลจากโฆษณาัม์ผลทำให้เด็กวัยรุ่นมีความคิดว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งเป็นการแสดงออกถึงความทันสมัย" แสดงว่าเด็กวัยรุ่นขาดคุณลักษณะในข้อใด

- ก. ความมีวิจารณญาณ
- ข. ความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค. ความเป็นตัวของตัวเอง
- ง. ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

5. นักเรียนคิดว่าอะไรน่าจะช่วยในการงดสูบบุหรี่ได้ เช่นเดียวกับหมากฝรั่ง

- ก. ยาอม
- ข. ลูกกวาด
- ค. ขนมหวาน
- ง. เมล็ดแตงโม

6. ข้อดีของการเคี้ยวหมากฝรั่ง ข้อใดที่เป็นข้อขัดแย้งทางการแพทย์

- ก. ช่วยระงับกลิ่นปาก
- ข. ช่วยทำความสะอาดฟัน
- ค. ช่วยในการงดสูบบุหรี่
- ง. ช่วยคลายความเครียด

7. ข้อใดคือจุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่องนี้

- ก. แนะนำการเคี้ยวหมากฝรั่งอย่างถูกวิธี
- ข. ชี้แจงให้เห็นประโยชน์และโทษของหมากฝรั่ง
- ค. ให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องหมากฝรั่ง
- ง. ชักชวนให้ทุกคนเลิกเคี้ยวหมากฝรั่ง

8. การที่คนนิยมเคี้ยวหมากฝรั่งทั้งเด็กและผู้ใหญ่น่าจะเกี่ยวข้องกับข้อใดมากที่สุด

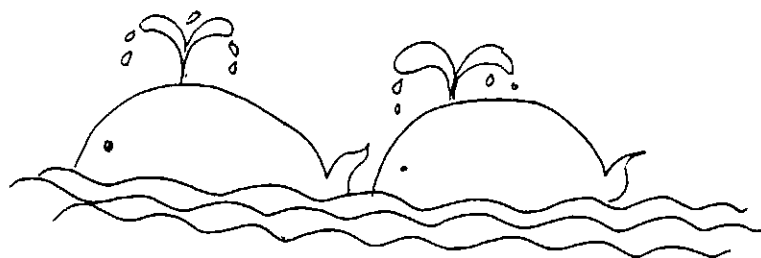
- ก. ความชอบ
- ข. ความเคยชิน
- ค. ความแปลกใหม่
- ง. ความเชื่อมั่นในตนเอง

9. นักเรียนคิดว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งจะช่วยผ่อนคลายความเครียดได้จริงหรือไม่

- ก. ได้ เพราะการเคี้ยวหมากฝรั่งทำให้มีสมาธิ
- ข. ได้ เพราะการเคี้ยวหมากฝรั่งทำให้ลืมความทุกข์ชั่วขณะ
- ค. ไม่ได้ เพราะความเครียดเป็นเรื่องของจิตใจ
- ง. ไม่ได้ เพราะความเครียดจะผ่อนคลายได้ด้วยการพักผ่อนเท่านั้น

10. นักเรียนคิดว่าหมากฝรั่งมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

- ก. ไม่มี เพราะหมากฝรั่งทำให้ถนนหนทางสกปรก
- ข. ไม่มี เพราะหมากฝรั่งไม่มีสารอาหารที่สำคัญ
- ค. มี เพราะการเคี้ยวหมากฝรั่งช่วยให้จิตใจสบาย
- ง. มี เพราะการเคี้ยวหมากฝรั่งช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง การอ่านตีความ

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ คือการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อหา สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถ ตีความ แปลความ ขยายความ ทางภาษาและนัยของภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านบทความแล้ว สามารถตีความ แปลความ ขยายความ จากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกความหมายของคำ หรือสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. บอกแนวคิด เนื้อหาสาระค่านิยมจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาบทความเรื่อง "ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางงอนรวมกัน"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ครู และนักเรียน ทบทวนรูปแบบวิธีการอ่าน ตามเทคนิค PANORAMA จากแผ่นโปสเตอร์
 - ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปราย ถึงหลักการอ่านตีความจากใบความรู้ เรื่อง การอ่านตีความ

- ครูแจกบทความ เรื่อง ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางอนรวมกัน

- ครูและนักเรียน ร่วมกันพิจารณาวรรณกรรมประเภทบทความและกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า เพื่ออ่านแปลความ ตีความ ชยายความ จากเรื่องที่อ่าน

2. การปรับความเร็ว

- ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแรกของบทความ และกวาดสายตาอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อตีความจากศัพท์ สำนวน และหาเจตนาของผู้เขียน

3. การตั้งคำถาม

- ครูและนักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม เพื่อจัดลำดับเรื่องราว และหาคำศัพท์ สำนวน เพื่อตีความให้เข้าใจ

4. การสำรวจ

- ครูให้นักเรียนลงมืออ่านเรื่องทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยกันตั้งคำถามที่จำเป็น สำหรับเรื่องก่อน การอ่านจริง

- นักเรียนเขียนคำถามในบัตรคำคนละ 1 คำถาม แล้วนำคำถามที่น่าสนใจติดที่กระดานดำ

5. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่านเรื่อง ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางอนรวมกัน พร้อมทั้งคิดและพิจารณา เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ในขณะที่อ่าน ควรเลือกว่าตอนใดควรอ่านอย่างพิถีพิถะระห์ ตอนใดอ่านผ่าน ๆ ได้เลย เพื่อปรับความเร็วในการอ่าน

6. การจดบันทึก

- ครูให้นักเรียนทวนความจำโดยทำบันทึกย่อแบบสังเขปจากเรื่องที่อ่าน ตามแนวที่ครูอธิบายหลักของการจดบันทึก

7. การใช้ความจำ

- ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

- ครูเลือกนักเรียน 2 คน ออกมาพูดเรื่องย่อและแนวคิดของเรื่องหน้าห้องเรียน

8. การประเมินผล

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่อ่าน สรุปหาคำศัพท์ สำนวนภาษา เจตนาของผู้ส่งสาร และแนวคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บทความเรื่อง "ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ในวัดบางงอนรวมกัน"
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านตีความ
3. แผ่นโปสเตอร์ เรื่อง หลักการอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง การอ่านตีความ

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ คือการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อหา สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถ ตีความ แปลความ ชยายความ ทางภาษาและนัยของภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านบทความแล้ว สามารถตีความ แปลความ ชยายความ จากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกความหมายของคำ หรือสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. บอกแนวคิด เนื้อหาสาระค่านิยมจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาบทความ เรื่อง ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางอนรวมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูเสนอหลักการอ่านตีความ จากแผ่นโปรงใสและอธิบายลักษณะงานเขียนประเภทบทความจากใบความรู้
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูซักถามเรื่องลักษณะบทความ และหลักการอ่านตีความ

4. ครูแจกบทความ เรื่อง ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางงอนรวมกัน แล้วพิจารณาลักษณะของบทความจากเรื่องที่อ่าน

5. ครูนำข้อความสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วร่วมกันพิจารณาตีความ

6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน แล้วเริ่มอ่านบทความเรื่อง ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ ในวัดบางงอนรวมกัน

7. ครูให้นักเรียนค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์จากเนื้อเรื่อง

8. นักเรียนตีความจากเรื่องในกิจกรรมดังนี้

8.1 จับใจความสำคัญหลัก ใจความสำคัญรอง

8.2 เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

8.3 บอกเจตนาของผู้เขียน

8.4 แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลหน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันพิจารณาผลดังกล่าว ครูสรุปและเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บทความ เรื่องถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้ เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ในวัดบางงอนรวมกัน

2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านตีความ

3. แผ่นโปสเตอร์ เรื่องลักษณะของบทความ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องจากผลงานกลุ่ม

2. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

ถ้าหากเอ็งทำได้ตามนี้

เอ็งดีกว่าสมภาร 10 องค์ในวัดบางอนรวมกัน

ถึงแม้ข้าพเจ้าจะได้มีโอกาสรู้จักนักการค้า นักการเมือง นักประพันธ์ นักดนตรี หรือวิศวกรมากมายหลายคนด้วยกัน แต่บุคคลซึ่งข้าพเจ้าไม่อาจลืมเสียได้นั้น คือ ลุงคงชา ขรา ผู้ชอบปั้นตุ๊กตาดินเหนียวให้ข้าพเจ้าเล่นที่บางอน ลุงคงอาจไม่ใช่วีรบุรุษหรือคนสำคัญ แต่ ลุงคง ก็เป็นมนุษย์ที่รู้จักรักเพื่อนมนุษย์มีความเอื้อเอื้อนดู และมีบทเรียนสอนใจหลายอย่าง สำหรับข้าพเจ้า คำพูดที่ลุงคงแกเอ่ยออกมา บางครั้งฟังดูเป็นประโยคธรรมดา บางครั้งนำ หัวเราะ บางครั้งแสดง ความครีโราณ เพียงแต่ข้าพเจ้าจะมาคิดในตอนหลัง เมื่อลุงคงตายไปแล้วว่า มันช่างเป็นวาจาที่อม ความจริง และความหมายของชีวิตไว้มากเหลือเกินและ มันควรจะ หลุดออกมาจากปากของ เอเมอร์สัน น.ม.ส. หรือคนอื่น ๆ ยิ่งกว่าลุงคง!

เมื่อข้าพเจ้าจะออกมาจากบางอนบ้านเกิด มาเรียนหนังสือกรุงเทพฯ ลุงคงแก โอบตัวข้าพเจ้าไปกอดไว้นั่น มือของแกลูบศีรษะข้าพเจ้าด้วยความรัก และพูดว่า ‘คนโดยมาก จะแสวงหาทรัพย์สินสมบัติและอำนาจ ซึ่งไม่ใช่ของยั่งยืน แท้จริงยังมีสิ่งอื่นที่สูงกว่านี้... เป็นสิ่งซึ่ง จะให้ ความสงบ ผาสุก ยั่งยืน และจริงจัง ถ้าเอ็งพบและได้สิ่งนี้แล้ว จะไม่ต้องการหรืออยากได้ สิ่งใด ๆ เลย’ ในสมัยนั้นข้าพเจ้าไม่เข้าใจว่าลุงคงพูดถึงอะไร ข้าพเจ้าบอกแกสั้น ๆ ว่า ‘ผมจะไป

หาวิชา' และโดยวิชา ข้าพเจ้าหมายถึงสิ่งที่เขามีสอนกันตามโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้า
หมายความว่าเพียงสิ่งที่บรรจุอยู่ในหนังสือและตำราเท่านั้น

'ดีแล้วหลานเอ๋ย วิชาเป็นสมบัติล้ำค่าของชีวิต คนเรียนมากย่อมจะฉลาดมาก'

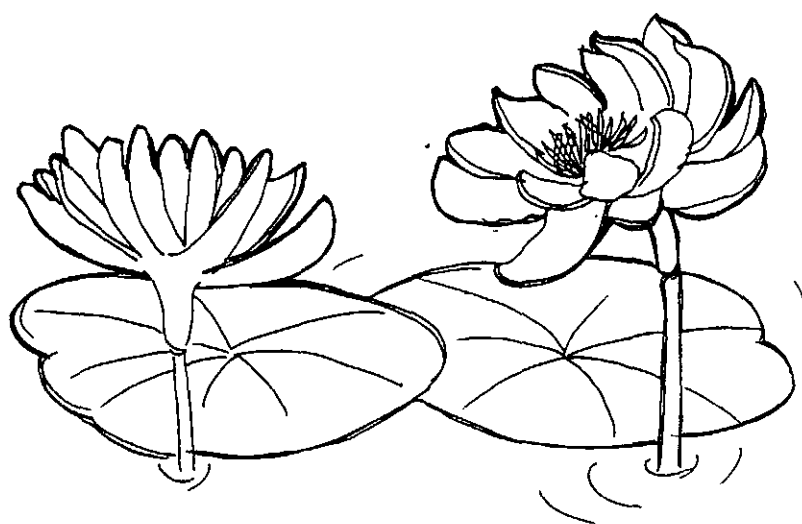
ลุงคงบอกข้าพเจ้า 'จงเล่าเรียนเถิด แต่ก่อนอื่นควรเรียนให้รู้ว่า ทำอย่างไรตัวเราจึงจะรับใช้
ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้มากที่สุด ขอให้เฝ้าปากบันไดมานะในการเรียน มิใช่เพื่อจะให้คนอื่นเขา
คิดว่าเราฉลาดหรือเพื่อเราจะได้มีสุขจากความฉลาดของเรา นั้นมิใช่หลักของลุงแต่เราต้องการ
ความฉลาด เพราะเราจะได้ใช้ปัญญาของเราช่วยเหลือคนอื่นได้อย่างเต็มที่' แต่ก่อนข้าพเจ้าไม่
เคยนึกถึงคำสั่งสอนอันนี้ของลุงคง ต่อมามันค่อย ๆ ปรากฏเป็นจริงขึ้น และในที่สุดเมื่อสองสาม
วันมานี้ ข้าพเจ้าได้ฟังนักปราชญ์ที่ข้าพเจ้านับถือกล่าวทางวิทยุว่า การทำความดีก็คือการช่วย
สงเคราะห์เพื่อนบ้านนั่นเอง ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงลุงคง ตาแก่ชาวบางงอนที่ไม่มีใครเกลียดชังมา
อีก ลุงคงไม่ได้เป็นนโปเลียน หรือวอลแตร์ แต่เขาก็เป็นที่รู้จักกว้างขวางในบางงอนไม่ว่าใครจะมี
งานทำบุญ โกงจุก บวชนาค สวดผีที่ไหน ลุงคงจะไปอยู่ที่งานนั้นด้วย กุสีกุจจะช่วยเหลือเขาว่ากันว่า
มันเป็นงานของแกเองและคุนแก มีความอึดอ้อมใจในชีวิตแบบนั้น โดยไม่ต้องการวัตถุสิ่งของ
ใด ๆ เป็นเครื่องตอบแทนเลย ข้าพเจ้าคิดว่าโลกเราไม่ต้องการนโปเลียนหรือวอลแตร์มากกว่า
นี้ เราต้องการลุงคงมาก ๆ ต่างหากคนธรรมดาสามัญ คนซึ่งไม่ใหญ่โตอะไร มีชีวิตเรียบง่าย ๆ อยู่
ด้วยการชอบทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น โดยไม่ต้องการชื่อเสียง เงินทองหรืออำนาจ ซึ่งล้วนแต่จะ
ชักจูงไปสู่ความเสียคนในบั้นปลายทั้งนั้น

คุณสมบัติอันเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของลุงคง ได้แก่อารมณ์สนุก ซึ่งแกมีอยู่
เสมอ ทั้งในเวลาทำงานและพักผ่อน แกสั่งข้าพเจ้าที่บ่อนไก่ว่า ก่อนจะไปบางกอกให้ไปหาแกอีก
ครั้งแกจะ ให้คำสำคัญ 'ซึ่งจะทำให้ผู้หญิงรัก' แกพูดเท่านั้นแล้วก็หัวเราะหิ ๆ อะไรหนอเป็น
คาถาเสน่ห์ บพนั้น ?

เมื่อวันอำลามาถึง ข้าพเจ้าไปหาแม่เป็นครั้งสุดท้าย ทวงขอคำวิเศษจากแม่ ตาม ประสาเด็กที่ชอบของวิเศษทั้งหลาย ข้าพเจ้ายังจำได้ดีว่าคืนนั้นลุงคงมีผ้าขาวม้าพาดไหล่ สิบบุหรีไปจากพันคว้นปุยและอัมมวสัเททา แกลบแมวพลางพูดว่า

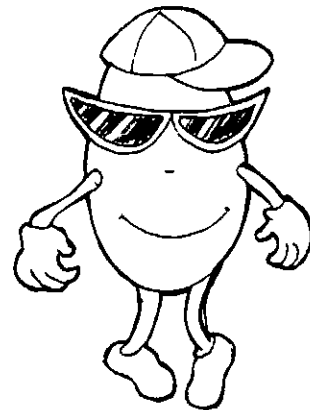
‘คำถาที่ลุงจะให้ก็คือ จงมีความรัก เวลาเืองขึ้นรถไฟ เขาจะมาตีบตัว จงรักเขานั่ง โกลไคร เจ็กหรือแขกก็จงรักเขา เมตดาเขา ดูอย่างลุงซี เวลาไปท้องนาลุงก็รักต้นข้าวและท้องฟ้า กลับมากกระตือบลงก็รักแมว หลานเอ๋ย จำมนต์บทธนี้ไว้ให้ดี ไปถึงกรุงเทพฯ ถ้านั่งสามล้อ จงรักคนขับสามล้อ เมื่อพูดกับเพื่อน จงรักเพื่อน พบผู้หญิง จงรักผู้หญิง ถ้ามีใครมาชกเือง จงรักมันเสียแล้วเือง ก็จะมีชนะมัน เืองจะชนะโลกทั้งโลก เืองต้องรักครู รักบรรณารักษ์ที่ห้องสมุด รักคนขายข้าวราดแกง ที่โรงอาหารมหาวิทยาลัย เืองจงชกมวย เล่นรักบี้ เทนนิส แต่เืองอย่าเป็นแชนเปียนด้วยหมัด หรือเป็น อัศวินด้วยปืน แต่จงเป็นแชนเปียนด้วยความรักนี้แหละ ถ้าเืองทำได้ตามนี้ เืองดีกว่าสมภารสิบองค์ ในวัดบางงอนรวมกัน! ’

(วิลาศ มณีวัต สายลม-แสงแดด บริษัทสารมวลชน 2531)

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านตีความ

การตีความ เป็นการทำความเข้าใจในระดับสูงกว่าการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งผู้อ่าน จะต้องใช้สติปัญญาแห่งทะลุสิ่งที่อ่านได้ทั้งหมด คือสามารถเข้าใจเจตนาท่าทีของผู้เขียนสามารถที่สรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้

จุดสำคัญของการอ่านตีความอยู่ที่การใช้สติปัญญาตีความหมายของคำ หรือข้อความ ทั้งหมด รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ผู้อ่านจะตีความจากสารได้ ลึกซึ้งแค่ไหน เพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์ และความเฉียบแหลมของสติปัญญาเป็นประการ สำคัญ

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านตีความ

1. อ่านเรื่องที่จะตีความนั้นให้ละเอียด แล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้
2. ขณะที่อ่าน ต้องพยายามคิดหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่าข้อความหรือเรื่องนั้น ๆ มีความหมายถึงสิ่งใด
3. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่เห็นว่ามีสำคัญ และจะต้องไม่ลืมตรวจดู สิ่งแวดล้อม ด้วยว่าสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร
4. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากการตีความนั้นจะต้องให้มีความหมายชัดเจน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง การอ่านตีความ

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ คือการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อหา สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถ ตีความ แปลความ ชขยายความ ทางภาษาและนัยของภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านบทความแล้ว สามารถตีความ แปลความ ชขยายความ จากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกความหมายของคำ หรือสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. บอกแนวคิด เนื้อหาสาระค่านิยมจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาบทความเรื่อง โลกขยะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. - ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายขั้นตอนในการอ่านแบบ PANORAMA พร้อมดูแผนภูมิประกอบ
 - ครูเก็บแผนภูมิแล้วให้นักเรียนจับคู่กันซักถามเกี่ยวกับแต่ละขั้นตอนว่าปฏิบัติกันอย่างไรบ้าง โดยครูจะเรียกถามเป็นคู่ ๆ
 - ครูแจกบทความเรื่อง โลกขยะ ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้ขั้นตอนตามที่ปฏิบัติกันมาแล้ว

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

- นักเรียนเขียนลักษณะข้อความที่อ่านว่าเป็นงานเขียนประเภทใด และกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะอ่าน

3. การปรับความเร็ว

- ครูสุรุปลิ้น ๆ เพื่อแนะนำให้นักเรียนอ่านแต่ละย่อหน้าด้วยความรวดเร็วเมื่อจับจุดสำคัญได้แล้ว

4. การตั้งคำถาม

- ครูให้นักเรียนพยายามตั้งคำถามด้วยตนเองในแต่ละย่อหน้าว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน ตลอดจนถึงศัพท์ที่ยาก ๆ ที่อ่านพบ ให้นักเรียนเขียนคำถามลงในสมุดงาน พยายามตั้งคำถามให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

5. การสำรวจ

- ครูให้นักเรียนเริ่มอ่านเรื่องทั้งหมดอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยกันตั้งคำถามที่จำเป็น สำหรับเรื่องก่อน การอ่านจริง

6. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่านเรื่องโลกขยะ พร้อมทั้งคิดและพิจารณาเพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้

7. การจดบันทึก

- นักเรียนทำบันทึกย่อแบบสังเขปด้วยตนเอง

8. การใช้ความจำ

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากเรื่อง โลกขยะ

9. การประเมินผล

- ครูรวบรวมบันทึกย่อเรื่อง โลกขยะ ที่นักเรียนเขียนทุกคน พิจารณานักเรียนที่เก็บสาระสำคัญได้ดี และภาษาเหมาะสม มาอ่านให้ฟังหน้าชั้น

- อภิปรายแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง โลกขยะ

2. ใบความรู้ เรื่อง บทความ

3. แผ่นโปสเตอร์ ขั้นตอนการอ่านด้วยเทคนิค PANORAMA

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง การอ่านตีความ

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความ คือการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อหา สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถ ตีความ แปลความ ชยายความ ทางภาษาและนัยของภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่านบทความแล้ว สามารถตีความ แปลความ ชยายความ จากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกความหมายของคำ หรือสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. บอกแนวคิด เนื้อหาสาระค่านิยมจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้

เนื้อเรื่อง

อ่านและพิจารณาบทความเรื่อง โลกขยะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูให้นักเรียนดู วิดีทัศน์ เรื่อง ขยะในสังคม และสนทนาซักถามถึงวิธีการกำจัดขยะ
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูทบทวนเรื่องลักษณะงานเขียนประเภทบทความและหลักการอ่านแบบตีความ
4. ครูแจกบทความเรื่อง โลกขยะ

5. ครูแนะนำวิธีอ่าน และใช้ความคิดพิจารณาขณะอ่าน
6. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 15 นาที แล้วเขียนสรุปเรื่องย่อส่ง
7. ครูตรวจผลงานของนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใครเขียนได้ดี

ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

8. ประเมินผลจากงานบันทึกย่อของนักเรียน
9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แล้วตรวจแก้ไข

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่องชยะกับสิ่งแวดล้อม
2. บทความเรื่อง โลกชยะ
3. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านตีความ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

โลกขยะ

การรักษาสภาพแวดล้อมนั้นมันไม่

ได้จำกัดอยู่แต่เพียงว่านายทุนเลว ๆ เลิกตัดป่าเสียที

พจนานุกรมจะแปลขยะว่าอะไรก็ตาม แต่ขยะจริง ๆ ที่เราพบเห็นคือของที่ไม่เอา ไม่เอาเพราะมันเสีย มันใช้อะไรไม่ได้หรือไม่เอาเพราะไม่เอาก็ตาม ขยะมีมากจนแทบจะท่วมโลกขยะเป็นปัญหาแก่ประเทศต่าง ๆ มากมาย ไม่เฉพาะกับประเทศไทยเท่านั้น ยิ่งประเทศที่มันคง ร่ำรวยก็ยิ่งจะผลิตขยะต่อวันสูงมาก คนรวย ๆ มีของที่ไม่เอามากกว่าคนจน จึงมีขยะมากกว่าคนจน

ขยะเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ เหตุอย่างหนึ่งก็เพราะเรามีคนอยู่ในโลกมากขึ้น คนโบราณก็มีขยะหรือของไม่เอาเหมือนกันแต่เขาสามารถขจัดมันไปได้ เพราะปริมาณของขยะ มีน้อยกว่าปัจจุบัน นี่เป็นเหตุผลที่เห็นชัดและง่ายดี แต่ความจริงแล้วการที่ขยะเป็นปัญหาของโลก สมัยใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะมีประชากรโลกมากขึ้นเท่านั้น มีปัจจัยที่สำคัญเสียยิ่งกว่านั้นอีกสอง อย่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เกิดในโลกยุคก่อน หนึ่งก็คือการเติบโตของเมือง และสองคือลัทธิบริโภคนิยม ของปัจจุบัน

เมืองนี้แปลกนะครับ คนที่เกิดและเติบโตมาในเมืองจะรู้สึกว่าการมาอยู่รวม ๆ กัน เป็นเมืองที่น่าจะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เพราะทำให้สร้างสาธารณูปโภคตลอดจนถึงดูแลเรื่องโจร ผู้ร้ายได้สะดวกดี แต่ความจริงแล้วเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่แพร่ระบาดในโลกมนุษย์มาไม่นานนี้เอง ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าโลกโบราณไม่มีเมืองอยู่เลย ก็เหมือนกันครับ แต่เมืองโบราณถึงใหญ่ ขนาดไหนก็งั้น ๆ แหะละ เมื่อเทียบกับเมืองปัจจุบันเมืองที่มีประชากรถึงล้านคน แทบไม่มีสัก แห่งเดียว เพิ่งมาเกิดในประเทศจีนสักพันปีมาแล้ว นอกจากนี้เมืองโบราณขนาดใหญ่ ๆ ก็มีไม่กี่เมืองเท่านั้น

แต่โลกหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมจะเกิดเมืองขนาดที่มีประชากรถึงล้านหรือหลาย ล้านขึ้นอย่างรวดเร็ว และกระจายจากทางตะวันตกเฉียงเหนือของยุโรปออกไปเรื่อย ๆ จนมีเมือง อย่างนี้ปรากฏขึ้นทั่วไปในบางแห่ง เช่น แถบบ้านเรานั้นเกิดเมืองอย่างนี้ขึ้นอย่างรวดเร็วเสียด้วย อย่างกรุงเทพฯ นั้นจะเรียกว่าโตขึ้นในระยะ 30 ปีที่ผ่านมาไม่ได้ ต้องเรียกว่าระเบิดขึ้นทีเดียว

เมืองเป็นที่ชุมนุมคนจำนวนล้าน ๆ อยู่ในที่แคบ ๆ อันเดียวกัน ก็เป็นธรรมดาที่เมืองจะผลิตขยะจำนวนมหาศาลในแต่ละวัน กรุงเทพฯนั้นผลิตขยะประมาณวันละ 4,000 ตัน และคงจะผลิตมากกว่านี้อีกอย่างรวดเร็ว เพราะมีคนอพยพเข้ามาอยู่เพิ่มขึ้น และเพราะกรุงเทพฯเอง ก็มีที่ท่าว่าจะรายขึ้นด้วย

ส่วนบริโภคนิยมนั้นก็เหมือนกัน กล่าวคือไม่คิดก็ไม่รู้สึก เพราะเราเกิดมาในท่ามกลางความฟุ้งฟายของการใช้วัตถุสิ่งของมาปรนเปรอจนเพียงอย่างนี้ เราถูกสอนทั้งโดยตรงและ โดยอ้อมให้หาทางบริโภคใช้สอยสิ่งของตลอดเวลา ทำให้คิดโดยไม่ทันรู้สึกตัวว่าความสุขคือ การบริโภคใช้สอย เฉพาะเสื้อผ้าอย่างเดียวปีหนึ่ง ๆ ก็ใช้เงินความจำเป็นของชีวิตไปเสียไม่รู้จะ เท่าไรแล้ว เพราะเราไปขอยชีวิตออกเป็นภาค “นอน” (ซึ่งต้องประกอบไปด้วยชุด

นอนและเสื้อคลุม) ภาคทำงาน (ซึ่งต้องมีสุทและชุดทำงาน) ภาคพักผ่อนตอนเย็น (ซึ่งต้องมีชุดอยู่บ้านลำลอง) ภาคงานเลี้ยง (ซึ่งต้องมีชุดเย็นหรือชุดราตรีแบบกันเองหรือแบบเต็มยศ) ซ้ำชุดต่าง ๆ เหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปตามแฟชั่นเสียอีก

ถ้าคนไม่ถูกยั่วให้บริโภคใช้สอยสิ่งของกันอย่างบ้าคลั่งเช่นนี้ ว่ากันว่า เศรษฐกิจ โลกจะพังลงไปหมดด้วยซ้ำ

มีเสื้อมากก็มีเสื้อที่จะต้องไม่ได้ใส่หรือถูกทิ้ง ซึ่งก็คือขยะมาก ขยะมากก็ต้อง ขจัดมาก

เรามักจะนึกถึงการขจัดขยะว่าเป็นเรื่องง่าย อยู่แต่เพียงรถเทศบาลจะมาเก็บ หรือ ไม่เท่านั้น หากเก็บ ๆ ไปหมดเสียก็เป็นอันหมดเรื่อง

ทั้งนี้ก็เข้าใจได้ง่ายนะครับที่เรารู้สึกอย่างนี้ เพราะการขจัดขยะของเรามี ความหมายแต่เพียงรวบรวมลงถังทิ้งไว้หน้าบ้านแล้วก็ลืมนั่นเสียเท่านั้น แต่ความจริงแล้ว การขจัดขยะนี้เป็น เรื่องใหญ่พอสมควรทีเดียวนะครับ ขจัดไม่ดีก็อาจไม่หมดหรือสิ้นเปลืองหรือ เป็นอันตรายต่อส่วนรวม ได้มากเสียด้วย

วิธีขจัดขยะในโลกนี้ทำกันได้สี่วิธี

วิธีแรกก็คือที่ทำกันมาแต่โบราณ คือ ปล่อย ๆ ให้มันเสื่อมสลายไปตาม ธรรมชาติ เช่น เอากองไว้ไกล ๆ บ้านปล่อยให้มันเน่าของมันไปจนไหม แล้วก็เอาขยะใหม่ไป กองไว้อีก แต่วิธีนี้ใช้ได้ผลต่อเมื่อชุมชนเรามีคนน้อย ๆ และขยะน้อย ๆ เท่านั้น นอกจากนี้วัสดุ สิ่งของที่ไม่เอา ซึ่งเรียกว่าขยะ ต้องเป็นวัสดุที่เน่าเปื่อยไปตามธรรมชาติได้ง่าย เช่น ใบตอง เศษ อาหาร เชือกกล้วย ไม่ใช่ขวดเบียร์ ถังพลาสติก กระป๋องนม อย่างในทุกวันนี้ด้วย เพราะฉะนั้น จะใช้ วิธีขจัดขยะในเมืองสมัยปัจจุบันย่อมเป็นไปได้ แต่ควรรู้ไว้ด้วยว่าส่วนหนึ่งของขยะของ เมือง ในประเทศเราก็ใช้วิธีนี้แหละครับ เพราะเรายังไม่สามารถขจัดขยะไปได้ทันในแทบทุก

เมืองกระมัง เพราะฉะนั้นก็เอาไปกองสุมเอาไว้ในซานเมือง ปล่อยกลิ่นเหม็นพุ่งตลบอบอวล บังเอิญคนที่ได้ กลิ่นนั้นยากจนบรรลัเลยครับ ก็ไม่รู้จักไปบ่นหรือประท้วงกับใคร แต่หากที่ไหน คนที่ต้องทนดม กลิ่นขยะไม่ใช่คนจน ๆ ปัญหาก็คงเกิดขึ้นทันที

อย่างในเมืองเชียงใหม่ เทศบาลเอาขยะไปกองไว้ที่ซานเมืองแห่งหนึ่งมานาน เดิมทีแล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ที่ดินซานเมืองในปัจจุบันกลายเป็นที่ซึ่งผู้ศรัทธาไปซื้อ เพื่อปลูกบ้านตากอากาศกันขึ้น ผลก็คือมีการฟ้องร้องประท้วงเทศบาลในเรื่องขยะกันขึ้นมาใหม่ จนทำให้เทศบาลนครเชียงใหม่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ทิ้งขยะ ในทุกวันนี้ว่าจะทำอย่างไรจึงไม่ให้ กลิ่นเหม็นและอูจาดตาต่อไป

วิธีจัดการขยะอย่างที่สองก็คือ การฝังกลบ ฟังดูง่ายดีนะครับ เหมือนเป็นวิธีที่ทำ กัน มาแต่โบราณ เพียงแต่ขุดหลุมสักหน่อยเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วไม่ถายนักหรอกครับ เพราะฝัง กลบนั้น ต้องอยู่ห่างไกลชุมชนพอสมควร หลุมขนาดใหญ่ที่ขุดนั้นต้องมีการกรูกันอย่างดีด้วย เพราะจะ ปล่อยให้ขยะเน่า ๆ ซึมลงไปใต้ดินจนถึงตาน้ำไม่ได้ เพราะจะเป็นการแพร่โรคระบาด ได้ง่าย อย่าลืมนะครับว่าขยะโรงพยาบาลก็ถูกนำไปฝังกลบเหมือนกันแถมยังมีปัญหาเรื่องการ ขนส่งขยะไปให้ถึงที่นั่นอีกด้วย หากเมืองที่มีขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพฯจะขนขยะไปฝังกลบที่ ไหนจริง จะไม่สิ้นเปลืองค่าขนส่งขยะจนเกินไป วิธีการฝังกลบจึงทำได้เฉพาะ เมืองขนาด เชียงใหม่ หาดใหญ่ โควาชอะไรทำนองนั้น

แต่ปัญหาคือทั้งรัฐบาลและประชาชนเห็นความสำคัญของการฝังกลบกันอย่างไร ถูกหลักเกณฑ์แค่ไหน จะยอมลงทุนในการฝังกลบให้ถูกวิธีหรือไม่ หรือคิดแต่เพียงเอาขยะไปให้ หัน ๆ แล้วลืม มันไปเสียและถ้าพร้อมใจกันว่าจะต้องฝังกลบกันให้ไม่มีอันตรายส่วนรวมแล้ว ทุกฝ่ายพร้อม จะแบกภาระอันนี้กันอย่างไรดีหรือไม่ว่า

วิธีที่สามคือการเผา วิธีนี้ดีแต่แพง เริ่มตั้งแต่การเผา ก็ต้องประณีตหน่อย ไม่ใช่ปล่อยให้ควันไฟตลบอบอวลไปทั้งเมือง ขยะที่จะเอามาเผาต้องผ่านการคัดเลือก คือ ขยะที่ไหม้ไฟ ได้ต้องแยกวิธีเผาออกจากกันซ้ำร้ายวัสดุบางอย่างเมื่อถูกความร้อนก็ยังปล่อยก๊าซ ที่เป็นพิษ ออกมา เช่น พลาสติกและพลาสติก บางประเภท พวกนี้ก็ต้องแยกออกต่างหาก กระบวนการแยก นี้จะผลัดไปให้แก่ ในบางประเทศประสบความสำเร็จ ในการผลัดภาระส่วนหนึ่งไปให้แก่ผู้ทิ้งขยะ จะทำอย่างนั้นในประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จได้เท่านี้หรือไม่ ถ้าเทศบาลต้องแยกเองก็ต้อง เพิ่มต้นทุนลงไปในการบวนการสูงมาก นอกจากนี้ขยะในเมืองไทยนั้นค่อนข้างแฉะ การเผาขยะ ประเภทนี้อาจต้องใช้พลังงานช่วย ซึ่งก็ยิ่งสิ้นเปลืองขึ้นไปใหญ่

แต่เมืองใหญ่อย่างกรุงเทพฯ นั้นดูเหมือนไม่มีทางเลือกอื่นอีกแล้ว เพราะจะใช้วิธีอื่นก็ไม่ได้แล้ว เหตุฉะนั้นในตอนนีรัฐบาลจึงมีความคิด ในเรื่องการตั้งโรงงานเผาขยะขนาดใหญ่ ๆ กันขึ้น ซึ่งราคาแพงมาก

วิธีที่สี่ของการจัดขยะคือการแปรสภาพขยะให้ไม่เป็นขยะ หรือทำให้ของที่ไม่เอากลายเป็นของเอาได้ วิธีที่กรุงเทพฯ เคยเลือกใช้คือ การทำขยะเป็นปุ๋ย ปุ๋ยขยะนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลวในเมืองใหญ่อื่น ๆ มาแล้ว ทำให้กรุงเทพฯ จึงเลือกใช้วิธีนี้ไม่ทราบได้ เหตุผลที่มักจะล้มเหลวก็คือสิ่งที่ได้มาจากการจัดขยะวิธีนี้จะเรียกว่าปุ๋ยก็ไม่เชิงนักควรจะเรียกว่าดินอีกชนิดหนึ่งดีกว่า เป็นดินที่มีธาตุไนโตรเจนมากกว่าดินธรรมชาติหน่อย จะใช้ในการเพาะปลูกก็หนึ่งก็ต้องใช้ มากกว่าปุ๋ยเคมีมากมายหลายเท่าตัว เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าตัวดินประเภทนี้ราคาถูกกว่าปุ๋ย แต่เมื่อคิดค่าขนส่งค่าแรงที่จะใช้แล้ว เกษตรกรก็ไม่นิยม เพราะใช้ปุ๋ยเคมีสะดวกกว่า และถูกกว่า

แต่การกำจัดขยะในเมืองไทยด้วยวิธีนี้อีกอย่างหนึ่งประสบความสำเร็จโดยไม่มีใครเจตนาจะทำ นั่นคือกำลังแรงงานของคนยากจนจำนวนมาก ซึ่งมีส่วนในการเก็บของจาก

กองขยะ เอาไปแลกซื้อแลกเปลี่ยนเพื่อยังชีพ ไม่มีใครเสียเงินเดือนให้คนพวกนี้ แต่เพราะความยากจนทำให้ เขาบริการแก่งัดคมโดยไม่ตั้งใจ เฉพาะถุงพลาสติกที่ถูกเก็บจากกองขยะและถังขยะโดยคนเหล่านี้ เพียงอย่างเดียวก็ช่วยลดขยะที่ขจัดยาก (พลาสติกเป็นขยะที่ขจัดยากมากนะครับ) ไม่ได้ชักชวน ทำให้เกิดการเอาพลาสติกเก่ามาหลอมเป็นพลาสติกชั้นสองชั้นสามไว้ห่อกล้วยเดี่ยวและอื่น ๆ อีกมากมาย ฝรั่งเรียนว่าหมุนวัสดุอีกรอบหนึ่ง (Recycle) อันเป็นความใฝ่ฝันของอเมริกา ที่อยากจะ ให้อะไรสักอย่างต่าง ๆ ได้มีโอกาสหมุนหลาย ๆ รอบ จะได้มีขยะน้อยลงแต่ไม่เคยทำ ได้สำเร็จเป็นชิ้น เป็นอันสักที

สรุปก็คือเทคโนโลยีสำหรับบริหารจัดการขยะเมืองนั้นมีอยู่ แต่จะต้องเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสภาพทางกายภาพของเมือง และกับวัฒนธรรมการผลิตและการทิ้งขยะของผู้คนในเมือง นอกจากนี้ไม่มีเทคโนโลยีอะไรที่ปลอดปัญหาค่ะ เทคโนโลยีแก้ปัญหาอย่างหนึ่งให้เรา แต่ตัวมันเองก็สร้างปัญหาอันใหม่ให้เราด้วย เช่น ต้นทุนที่แพงของการเผาขยะอย่างถูกวิธีก็เป็น ภาระแก่คนจนๆ ของกรุงเทพฯ มากอยู่ ถ้าภาระนั้นหนักเกินไปกว่าที่เขาจะรับไหว เขา ย่อม จะทิ้งขยะไว้ในชุมชนของเขา และทำให้ชุมชนของเขายิ่งเสื่อมโทรมลง และยิ่งกลายเป็นแหล่งแพร่ เชื้อโรคไปยังพวกเขาเองและผู้อื่นได้

ไม่ว่าเทคโนโลยีอะไร ขยะก็เป็นปัญหา ยิ่งขยะมากขึ้นไปเรื่อย ๆ แม้แต่เทคโนโลยี ที่เคยแก้ปัญหาได้ก็จะแก้ไม่ได้ หรือแก้แล้วยังเกิดปัญหาแรงขึ้น เช่น เผาขยะมากนักก็จะยิ่งเพิ่ม คาร์บอนเข้าไปในชั้นบรรยากาศมากขึ้น เป็นการเร่งภาวะเรือนกระจกของโลกขึ้นไปอีก

ผมยกเอาเรื่องขยะมาคุยก็เพราะผมเห็นว่าการรักษาสภาพแวดล้อมนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงว่านายทุนแล้ว ๆ เลิกตัดป่าเสียที หรือรัฐบาลรักษากฎหมายให้เคร่งครัดขึ้นหน่อย เท่านั้นแต่จะรักษาสภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์และเกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตนั้นย่อมหมายถึง

การที่เราแต่ละคนต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเราเองด้วยไม่ใช่เพียงปฏิบัติตามคำสั่งสอนของดาวิเศษ แต่เราต้องบริโภคใช้สอยสิ่งของให้น้อยลง อย่าหาวัตถุมหาพอกชีวิตจนเกินความจำเป็นในการดำรง ชีวิตมากนัก วัสดุสิ่งของเหล่านี้ล้วนกลายเป็นสิ่งที่ไม่เอาหรือขยะในวันหน้าทั้งนั้น ถึงเราเอา ลูกเราก็อาจไม่เอาได้ ไม่เอาเมื่อไหร่ก็กลายเป็นขยะทันที พอเป็นขยะก็ต้องขจัดทิ้งที่เหมือนกัน

คำสอนของพุทธศาสนาและนักปราชญ์อื่น ๆ ในเรื่องการใช้ชีวิตอย่างพอดีนั้น มีนัยสำคัญต่อการรักษาสภาพแวดล้อมอย่างยิ่ง ตราบเท่าที่เรายังไม่ลดทอนพลังของลัทธิบริโภคนิยมที่ครอบงำเรามากขึ้นอยู่เรื่อย ๆ เช่นนี้ โฉนเราจึงมีสิทธิเรียกร้องสภาพแวดล้อมที่ดีได้เล่า เพราะตัวเราก็มีส่วนอย่างมากในการทำลายสภาพแวดล้อมโดยทางอ้อมอยู่ตลอดเวลา นั่นคือผลิต ขยะมาท่วมโลก และผลักให้ตั้งดูเอาทรัพยากรธรรมชาติมาผลิตขยะโดยไม่จำเป็น

หากต้องการเพียงความสะอาดของบ้านเมือง ดาวิเศษก็คงจะเพียงพอ แต่ หากต้องการความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมจำเป็นต้องใจที่วิเศษด้วย

(รังรอง. น้ำ ฟ้า ปลา คาว. กรุงเทพฯ บริษัทธรรมสารจำกัด; 2534)

ใบความรู้ เรื่อง การพิจารณาสารคดี บทความ

สารคดี คือหนังสือที่มุ่งให้สาระความรู้ ความคิด และข้อเท็จจริง ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิง ได้เป็นสำคัญแม้หนังสือสารคดีไม่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน แต่ก็มีสารคดีจำนวนมากที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้ไม่แพ้หนังสือบันเทิงคดี

ประเภทของหนังสือสารคดี สารคดีแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. บทความ
2. สารคดีเรื่องยาว

แนวการพิจารณาสารคดีมีสองประการที่สำคัญคือ

1. เนื้อหาสาระ
2. ศิลปการเขียน

เนื้อหาสาระโดยเหตุที่หนังสือสารคดีมุ่งเสนอเรื่องราวความรู้และข้อเท็จจริง ดังนั้น ความถูกต้องเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ขาดเสียไม่ได้ เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทนี้ควรเป็นสิ่งที่ เชื่อถือได้ใช้อ้างอิงได้ พิสูจน์ได้ ปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์และความก้าวหน้าเสมอ ศิลปการเขียน สารคดีที่ดีมักใช้ วิธีเขียนแบบบรรยายอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ กระจ่างชัด การเขียน สารคดีมักจะหลีกเลี่ยงสำนวนอ้อมค้อม ก้าวกวม ทั้งทำให้เข้าใจเอง

การประเมินค่าสารคดี

การตัดสินว่าหนังสือเล่มใดเป็นสารคดีที่ดีหรือไม่ มีหลักในการพิจารณาดังนี้

1. ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ
2. มีส่วนประกอบที่ควรมี ตามความเหมาะสมของหนังสือสารคดีเรื่องนั้นหรือไม่
3. ศิลปการเขียน พิจารณาเค้าโครงเรื่อง วิธีการเขียน คือจุดมุ่งหมายของเรื่อง

สำนวนภาษา เกร็ดความรู้ และทักษะของผู้เขียน

4. คุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้เขียน

สารคดีมีขอบข่ายกว้างขวางซึ่งอาจแบ่งได้เป็น สารคดีเชิงวิชาการ สารคดีเชิงบันเทิง บันเทิงคดี สารคดีท่องเที่ยว สารคดีประเภทชีวประวัติ

บทความ เป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากความจริง หรือเป็นเรื่องราวที่กำลังอยู่ในความสนใจทั่วไปในขณะที่เขียน ผู้เขียนบทความจะเขียนเสนอเรื่องราวด้วยการวิเคราะห์ปัญหา ข้อขัดแย้ง ต่าง ๆ โดยอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ ประกอบ และผู้เขียนจะเสนอทัศนะ ข้อคิดเห็นของตน

ด้วย ดังนั้น บทความจึงมีเนื้อเรื่องที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียน
บทความอาจ แบ่งได้ ตามความมุ่งหมายและเนื้อหาของบทความนั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

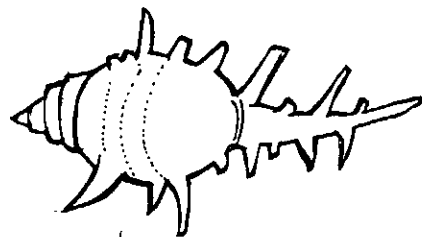
1. บทความเชิงวิชาการ เช่น การแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี
2. บทความแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้พบมา
3. บทความเชิงวิจารณ์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า บทความวิจารณ์ อาจเป็น นวนิยาย ข่าว ฯลฯ
4. บทความเสนอแนะหรือชักชวน เป็นข้อเขียนที่ชักชวนให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ชักชวนให้คนบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กยากจน บทความสุดดีผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่สาธารณชน
5. บทความประเภทเบ็ดเตล็ดหรือปกิณกะ อาจมีหลายบทความในบทความเดียวกัน เช่น อธิบายแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ให้ความรู้ และวิจารณ์ และมีเนื้อหาแยกออกไปมากมาย เช่น บทความเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเดินทาง ได้ตอบเชิงขัดแย้ง อุปมาอุปไมย

ส่วนประกอบของบทความ

1. ส่วนนำเป็นส่วนที่เร้าให้ผู้อ่านสนใจบทความ
2. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง เป็นเนื้อหาสาระของบทความ อาจเสนอข้อคิดเห็นทางใดทางหนึ่ง
3. ส่วนท้าย เป็นบทที่ส่งท้ายบทความ ผู้เขียนจะเน้นความสำคัญของสาระที่ประสงค์ จะให้ผู้อ่านได้รับ

แนวทางในการพิจารณาบทความ

1. อ่านให้ตลอดเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาสาระให้ได้
2. วิเคราะห์ส่วนประกอบ พิจารณาความคิดเห็นของผู้แต่งว่ามีเหตุผลหรือไม่ เหตุผลนั้นเป็นไปได้เพียงใด
3. พิจารณากลวิธีการเขียน
4. ทบทวนความรู้หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน เช่น ให้ข้อคิด ให้วิธีการ ให้คำแนะนำ เป็นต้น

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ คือการอ่านที่ผู้รับสารต้องอาศัยการวิเคราะห์เป็นพื้นฐาน ผสมกับการประเมินค่า โดยอาศัยสติปัญญา และเหตุผล จึงจะสามารถพิจารณาตัดสิน และสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ ดังนั้นการอ่านประเภทนี้จะต้องฝึกวิเคราะห์ด้วยคำ ประโยค ทรรศนะของผู้เขียน และวิเคราะห์ เนื้อหาแบบต่าง ๆ ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่าน และพิจารณาเรื่องสั้นแล้ว สามารถวิเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกรูปแบบงานเขียนประเภทเรื่องสั้นได้
2. แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้
3. วิเคราะห์แก่นของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่าน และพิจารณาเรื่องสั้น เรื่อง อุปสรรค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ครูแจกลายความรู้ เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์
 - ครูแจกลายความรู้ เรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น
 - ครูแจกแบบฝึกอ่าน เรื่อง อุปสรรค

- ครูและนักเรียน อภิปรายร่วมกัน เรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค และกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อการวิเคราะห์ ในการแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

2. การปรับความเร็ว

- นักเรียนกำหนดความเร็วในการอ่าน ให้เหมาะกับเรื่องที่จะอ่าน

3. ความจำเป็นในการตั้งคำถาม

- นักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม ที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านดียิ่งขึ้น แล้วเขียนคำถามใส่กระดาษบัตรคำที่ครูแจกให้ นำบัตรคำถามติดหน้าห้องให้นักเรียนทุกคนได้เห็น

4. การสำรวจ

- นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค อย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจตั้งคำถามสำหรับเรื่องก่อนการอ่านจริง

5. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่าน เรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค อย่างละเอียดพร้อมทั้งขณะอ่านคิดหาคำตอบจากคำถามบนกระดานดำ

6. การจดบันทึก

- นักเรียนบันทึกย่อเป็นรายบุคคล
- นักเรียนตอบคำถามที่คิดไว้ก่อนลงมืออ่าน

7. การใช้ความจำ

- นักเรียนตอบคำถามจาก เรื่อง อุปสรรค

8. ประเมินผล

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องสั้นที่อ่าน สรุปหาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

สื่อการเรียนการสอน

1. เรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค
2. ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น
3. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

การวัดผลประ เนิ่นผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ คือการอ่านที่ผู้รับสารต้องอาศัยการวิเคราะห์เป็นพื้นฐาน ผนวกกับการประเมินค่า โดยอาศัยสติปัญญา และเหตุผล จึงจะสามารถพิจารณาตัดสิน และสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ ดังนั้นการอ่านประเภทนี้จะต้องฝึกวิเคราะห์ถ้อยคำ ประโยค ทรรศนะของผู้เขียน และวิเคราะห์ เนื้อหาแบบต่าง ๆ ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนอ่าน และพิจารณาเรื่องสั้นแล้ว สามารถวิเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกรูปแบบงานเขียนประเภทเรื่องสั้นได้
2. แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้
3. วิเคราะห์แก่นของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่าน และพิจารณาเรื่องสั้น เรื่อง อุปสรรค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับงานเขียนประเภทเรื่องสั้นซึ่งเป็นบันเทิงคดีโดยทั่วไป
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ครูและนักเรียนทบทวนหลักการเขียนเรื่องสั้น และหลักการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

โดยวิธีสนทนาซักถาม และช่วยกันสรุปบนกระดาน

4. ครูแจก เรื่องสั้น อุปสรรค

5. ครูให้นักเรียนอ่านคำศัพท์จากบัตรคำ และในการอ่านต้องรู้จักแยกข้อเท็จจริง
ข้อคิดเห็น และประเมินค่าในเรื่องที่อ่าน

6. ครูให้นักเรียนอ่าน เรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค ในใจประมาณ 20 นาที

ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปใจความสำคัญ

7. ครูชมเชยนักเรียนความรับผิดชอบ และร่วมกิจกรรมอย่างดี

ครูเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

9. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันจากแบบฝึกหัด และหาตัวแทนไปเลือกเรื่องสั้นที่สนใจมาเล่าให้เพื่อนฟังในช่วงโม่งต่อไป

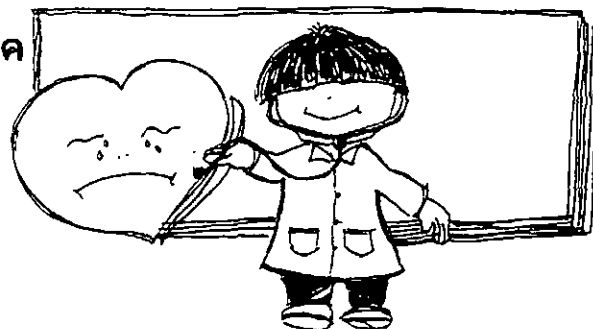
สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เรื่องสั้น เรื่องอุปสรรค
2. ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น
3. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตผลงานปฏิบัติของนักเรียน

อุปสรรค

‘หมอ’ คิดดีแล้วหรือที่จะลาออก.... คนไข้ที่ยากจนข้นแค้นจะพึ่งพา ใครยามเจ็บไข้’ นายแพทย์ประสิทธิ์จึงมองหน้าแพทย์ผู้น้องอย่างคาดคั้น

‘แน่นอนครับ....ผมออกแน่....นั่งคิดนอนคิดมาหลายวันหลายคืน....อยู่ไปก็เปล่าประโยชน์....งานหนัก.....ผู้คนไม่เชื่อถือพากันรักษาหมอเถื่อน....หมอมกลางบ้าน.....เชื่อว่าหมอปริญญาอย่างผมนะเธอ....รักษาก็ตายฟรี!’ ใบหน้าของนายแพทย์สมพรเต็มไปด้วยแววปวดร้าว ดวงตาแสดง ความทุกข์ระทม

‘เอาละ!....ไหน ๆ อาจารย์ก็อุตส่าห์บุกบัน มาเพื่อให้ผมเปลี่ยน ใจ...ผมเปลี่ยน ไม่ได้แน่ๆ ...แต่จะเล่าให้อาจารย์ฟังว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร? อาจารย์สอนผมมาเพื่อเป็นแพทย์ที่ดี...ตอนได้รับปริญญาเราก็สาบานตนว่าจะทำตามจรรยาบรรณของแพทย์...ตอนผมเรียนไม่เคยคิดเลยว่าจะมาประสบปัญหามากมาย ผมฝันที่จะเป็นแพทย์พ่อพระ.. ที่เคารพรักใคร่ของชาวบ้าน...แต่มัน เป็นเพียงความฝัน....มันพังทลายลงสิ้นเมื่อผมมาอยู่ที่สถานีนอนามัยประจำอำเภอนี้ครับ....’

‘...ตอนที่ผมรับคำสั่งให้มาอยู่ที่นี่...ผมยังไม่รู้เลยว่ามันอยู่ตรงไหนในแผนที่....โชคดียังไม่มีแผน..มิฉะนั้นคงจะพาเขามาล่าปลากลับน ผมตัวคนเดียว กำพรว้าพ่อแม่ไม่มีห่วงผูกคอตเลย เพื่อนๆ เขาชวนไปขุดทองที่อเมริกา..ผมก็ไม่ไปคิดว่าเราเป็นคนไทย ควรช่วยเมืองแม่ก่อน ถ้าผมจะไปได้ ไ้ไป เพราะคะแนนการสอบนำอยู่เสมอ อาจารย์ก็ทราบดีอยู่แล้ว

เมื่อผมมาถึงสถานีนอนามัย...มันสกปรก...ทุรุดโทรมมาก...คนไข้ก็ไม่มีเลยเหมือนบ้านร้างมากกว่าผมทำงานทั้งกลางวันกลางคืน ท่วมเทชีวิตจิตใจ...เข้าหาคนไข้..เขาไม่มาเราก็บุกถึงบ้านเขาเลย ทั้งสอน...ทั้งรักษา เด็กเล็กสกปรก...ขาดอาหาร...มีโรคติดเชื้อมากมาย ทั้งคอตีบ ไอกรณ โปลิโอ... โรคที่หาดูยากในกรุงฯ มีครบถ้วน..พยาธิไส้เดือนต่าง ๆ ...พยาธิปากขอมันสูบลเลือด เด็กซัดสลด ผมเริ่มปลุกผีฉีดยาแก่เด็ก ๆ ...แรก ๆ ไม่มีใครยอม..จนมีเด็กตายจากโรคคอตีบ ให้เห็นชัด ๆ จึงเริ่ม มาฉีดยาเด็กท้องเดินเจียนตาย...ซ็อก แบกมาเลยผมก็รักษาคณเด็กเดินกลับบ้านได้... ผู้หญิงตกเลือด มา ผมก็ซุมมดลูกให้เลือด เรียบร้อย..ชาวบ้านเริ่มให้ความสนใจ และกลับมารักษาที่สถานีนอนามัย มากขึ้นหลังจากร้างมาแรมปี’

‘หมอเถื่อน หมอผี เขานับว่าผมเป็นศัตรูเบอร์หนึ่ง เพราะเวลาเข้า ๆ 8-9 โมง ผมจะถือเป็นชั่วโมงสุขศึกษา แนะนำคนไข้ที่ไอ.พี.ดี. แรกๆ มีเด็กมาฟังคนสองคน ต่อ ๆ มามี

ชาวบ้านมาฟังมากขึ้น วันหยุดเขาจะมากันมาก ผมอธิบายสาเหตุของโรคและป้องกันตามแนวทาง ที่เรียนมา ซึ่งขัดกับแนวทางของหมอเถื่อน หมอผี... คนไข้เริ่มทยอยมารักษากับผมมากขึ้น... กินเวลาหลายเดือนกว่าพวกเขาจะกลับใจ

“ชาวลื้อเริ่มมีปรากฏว่าผมจะถูกทำร้ายวันดีคืนดีก็มีไฟไหม้ทุ่งหญ้าหลังบ้าน บ้าง....บ้างก็ลือว่าเขาจะหาทางย้ายผมออกไปให้ได้ ฝากหัวผมบ้าง..ยังบ้าง...แต่ผมไม่กลัวคิดว่า โจรวิสุทธ์..... ใครจะมา ทำอะไรได้”

“โรคที่รักษาทางยาได้ผมไม่เคยกลัว..มีข้อสงสัยก็เปิดตำราย่านก็พอรักษากันได้ โรคที่ผมกลัวคือ โรคที่ต้องการการผ่าตัด เป็นเพราะประสบการณ์ในโรงเรียนแพทย์มีน้อย ไม่ค่อย มีโอกาสผ่าตัดด้วยตัวเอง การดมยาไม่เป็นอุปสรรคเพราะผมสอนให้พยาบาล ดมยาคนไข้ได้ ...ผ่าตัดเล็ก ๆ เช่น ผ่าฝี ‘ซีซาร์’ หรือผ่าเอาเด็กออก

วันหนึ่งในกลางฤดูหนาวที่เย็นจัด เพียง 5 โมงเย็นก็ดูเหมือนพลบค่ำดวงอาทิตย์ ลับไปจากยอดเขาสูงทะมึน ผมรู้สึกหนาวเย็นจนต้องใส่เสื้อหนาว คลุมอีกตัวเสียงเคาะ ประตูบ้าน ดังสนั่น

“หมอ ๆไปดูลูกผมที่..มันปวดท้องตลอด...ปวดแทบสลบลูกมันออกไม่ได้”
เมื่อผมไต่ล่องออกไปก็พบกำนันทิมผู้กว้างขวางประจำอำเภอ แก่เป็นคนที่มียุทธิพลมาก ทั้งการ คำขาย และค่อนข้างจะมาเฟียสักหน่อย เพราะมีนักเลงหัวไม้อยู่ในสังกัด รวมทั้งลูกเขยแกก็เป็น นักเลงประเภท 4 ดาว

ผมรีบรุดขึ้นรถตามไปบ้านกำนัน พบลูกสาวที่เคยเป็นคาราประจำตำบล ขณะนี้ควรจวนคลอดแต่คลอดไม่ได้ เพราะเธอมีรูปร่างเล็กมาก ตะโพกแคบ อังเชิงกรานก็แคบ ผมตรวจดูพบว่าเด็กหัวโตมาก...ไม่มีทางคลอดเองได้

“กำนัน...คลอดเองไม่ได้หรอก แม่ตัวเล็กลูกตัวโต ทางออกแคบอย่างนี้ต้องผ่าเอาออก...ทิ้งไว้เด็กมีอันตรายได้ กำนันไม่พามาฝากท้องแต่เนิ่น ๆ จะได้แนะนำ”

“ก็อีจันท์มันกลัวผ่าตัด...มันไม่ยอมไปหาหมอ...มันให้หมอตำแยดูแล นี่อีหมอตำแยมันหนีไปแล้ว...มันบอกมาให้ฉันไปตามหมอ...หมอยังไงก็เอาทั้งนั้น...ให้มันรอดก็แล้วกัน”

“ผ่าตัดที่อนามัยเราไม่พร้อม...ควรเข้าจังหวัด...แต่หนทางไกล...แกปวดทั้งวัน...ผมกลัวจะไม่ทันการณ์นะ”

“ผ่าที่นี้เถอะ...ก็วันก่อนหมอยังผ่าตัดไส้ติ่งให้ลูกผู้ใหญ่บ้านได้นี่นา...เร็ว ๆ เถอะหมอ” กำนันเร่งอย่างร้อนรน

ผมเองใจคอไม่สบายเลย ออกเดินเป็นกลองเพล...เนื่องจาก ยังไม่เคยผ่าตัดด้วย มือตนเอง เคยแต่ช่วยแพทย์รุ่นพี่...คราวนี้ผมต้องลงมือเองหมดผมรู้สึกเหมือนไม่ใช่ตัวเอง

ที่ลงมือ ทำทุกอย่างทุกอย่าง นับจากการเตรียมคนไข้...การดมยา...การผ่าตัด จนกระทั่งนำเด็กออกมาได้ เด็กร้องจ้าเสียงก่ำก้นและลูกน้องไขว่กันลั่น เพราะแกได้หลานชาย ทุกคนชื่นชมกับวริกรรมของผม เขาพากันพูดว่าผมเป็นหมอวิเศษรักษาโรคอะไรหาย ที่ผมชื่นชมมากหลังการรับปริญญา แพทย์ศาสตร์'

ผมชื่นชมได้ไม่นาน คนไข้มีอาการตกเลือดอย่างรุนแรง ทำไมถึงเกิดขึ้นได้ !! ผมคิดว่าได้เย็บปิดแผลอย่างดี ผมตรวจเลือดหาหมู่เลือดด้วยมือที่สั่นระริว! เลือดของเธอหมู่บี อนิจจา...เลือดหมู่บีขวดสุดท้ายผมใช้ไปในการให้ผู้หญิงแท้งลูกเมื่อวานนี้...ตายแน่ ๆ ผมจะหาเลือดที่ไหนมาให้? เลือดออกจากที่ไหน?

ผมวิ่งรีบปิดแผลผ่าตัดหารอยเลือดออก..อนิจจา! ถ้าผมอยู่โรงพยาบาลใหญ่ ๆ คงมีผู้คนมาช่วยกันมากเรื่องตกเลือดเล็กมากในโรงเรียนแพทย์...ในโรงพยาบาลเอกชน...หรือโรงพยาบาลจังหวัด แต่ที่นี่ผมตัวคนเดียวแท้ ๆ ในที่สุด...ผมก็ต้องยอมแพ้...เพราะคนไข้ตาย!!!

'อาจารย์คงจะนึกภาพออกว่าอะไรเกิดขึ้น กำนันร้องไห้จนสลบ..ลูกเขยของแกวิ่ง กลับไปเอาปืนมายิงผมให้ตายตามเมียเขาไป! ผมตั้งใจดีที่สุด ถ้าไม่ผ่าปล่อยเข้าจังหวัด....คนไข้ก็ ตายแน่ๆตายทั้งกลมด้วย! ...ผมน่า...ก็เกิดเหตุสุดวิสัย!! วันรุ่งขึ้น...ทั้งสถานีนามัยก็ร้างไม่มีผู้คนเลย ชาวลือว่าผมเป็น 'ฆาตกรในเสื้อกาวน์บ้าง!! สถานีนามัยเป็น โรงฆ่าสัตว์! 'ถ้าไม่ได้กำนันและ ผู้ใหญ่บ้านคอย ป้องกันผมคงถูกฆ่าตายแล้วครับ ' หมอสมพรจบเรื่องอย่างเหนื่อยอ่อน ทั้งร่างกายและจิตใจ

'ผมคิดจะลงที่อาชีพรักษาพยาบาล จะไปให้ไกลที่สุด อาจจะเป็นเชียงใหม่...เชียงใหม่...ผมจะทำสวน ทำไร่...ไม่เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายกับชีวิตคนอื่น'

'ผมเห็นใจหมอมาก...ถ้าเป็นผมก็คงต้องทำอย่างนั้น...หมอก็จะหนีไม่พ้นตัวเอง...หมอทำดีก็ร้ายครั้งทำพลาดครั้งเดียว.....ก็ลงโทษตัวเองปานนี้หรือ? หมอควรอยู่ต่อไปเพื่อพิสูจน์ ตนเอง หมอทุ่มเทชีวิตเพื่อการเรียน แพทย์และเป็นแพทย์มานาน ก็ปีแล้ว...กว่าจะสอบคัดเลือก เข้ามาได้...กว่าจะสอบผ่าน แต่ละปีรวม 6 ปี...เจออุปสรรคแค่ไหนยอม แพ้แล้วหรือ?' หมอประสิทธิ์ จ้องตา หมอหนุ่มไม่กระพริบ จนหมอสมพรเป็นฝ่ายหลบตา

'จำได้ไหม?...อาจารย์เคยสอนว่าผิดเป็นครู...ทุกคนย่อมมีโอกาสทำผิดพลาด แต่เราเอาข้อผิดพลาดนั้นมาเป็นบทเรียน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดครั้งที่สอง หมอลองคิด ทบทวนดี ๆ ว่าหมอทำผิดที่ขั้นตอนไหน?'

'ผมไม่แน่ใจว่าความผิดพลาดเกิดขึ้นได้อย่างไร? ในเมื่อผม Clamp เส้นเลือดเรียบร้อยทุกเส้น ก่อนปิดแผลก็ตรวจดูไม่พบว่ามีเลือดซึมมาจากที่ไหนเลย แต่ตอนจะ Dead นะครับ เลือดออกนองเต็มไปหมด แม้แต่รอยที่ผมเจาะเลือดที่ท้องแขน..เลือดก็ไหลไม่หยุด!! ผมงงไปหมดไม่รู้เกิดขึ้นยังไง!'

หมอสมพรคร่ำครวญอย่างมีคมนในจิตใจ

‘ไหน..หมอล้างนะ !’ แพทย์อาวุโสตาลุกโพล่ง ‘เลือดที่เจาะก็ไหลไม่หยุด
 เอะ ! แสดงว่าเลือดไม่แข็งตัว...ไม่ Clot เลยนะซี..ถ้ามันไม่ใช้ความผิดของหมอหรือ!
 คนไข้เกิด การสลายของไฟบรินที่เราเรียกว่า Fibrinolysis ไงละ ...หมอลืมแล้วหรือ?
 ภาวะนี้อาจเกิดขึ้น หลังคลอดลูกในหญิงบางคนเท่านั้น...ไฟบรินถูกสลายตัวหมด...ก็ไม่มี
 อะไรมาอุด ทำให้เลือด หยุดนะซี... คนไข้ตายเพราะภาวะนี้แน่ ๆไม่ใช่ตายเพราะความ
 สับเพร่าในการผ่าตัดของหมอ หรือ?’

หมอหนุ่มฟังคำอธิบายและพยักหน้าอย่างเห็นพ้องด้วย ความสับสนที่เริ่มคลี่
 คลาย ใบหน้าคลายทุกข์โศก แต่ยังมีรอยกังวลฉายอยู่ทั่ว...

‘รู้ไปก็ไม่มีประโยชน์หรอกครับ ’ หมอถอนใจ ‘ในเมื่อข่าวลือว่าผมเป็น หมอ
 ห่วย ๆ ผ่าตัดคนไข้ตายระบดทั่วทั้งอำเภอ ป่านนี้เข้าตัวจังหวัดแล้วมั้ง ผมคงจะถูกแพทย์ใหญ่
 สอบสวนเร็ว ๆ นี้ ผมบอกตรง ๆ ...หมดกำลังใจในการทำงานเดินไปไหนก็มีแต่คนซุบซิบนินทา
 โรงพยาบาล ของผมก็ร้างไม่มีใครมา..ผมจะอยู่ไปทำไมกัน?’

แพทย์อาวุโสเอามือกุมขมับ...ถอดแว่นตาหนาเตอะออกมาเช็ดเหงื่อที่เปียกชุ่ม
 จนไหลลงมาทำให้แว่นพร่ามัว...คงจะหมดหวัง....อดส่ายตบใจตัวเองเพื่อให้กำลังใจแก่ศิษย์
 รัก...หมอหนุ่มผู้นี้เป็นศิษย์ที่ท่านรักมาก...สงสารมากเช่นกัน...ท่านนึกถึงภาพวันที่ศิษย์ท่านนำ
 เจ้าอาวาสป่วยหนักเข้ามารักษาในโรงพยาบาล

‘อาจารย์ครับ...ช่วยท่านด้วย....ผมเรียนหมอได้ก็เพราะพระองค์นี้...ผมลูก
 กำพร้า...เป็นเด็กวัด....กินข้าวกันบาตรท่านมาตั้งแต่เล็ก ๆ...ไม่มีท่านผมก็หมดอนาคตครับ’

ท่านยังจำได้ว่าพระองค์นั้นป่วยด้วยโรคมะเร็งของปอด ซึ่งรุนแรงมากเหลือเกิน
 เพียง 3-4 เดือนท่านก็ทราบว่ถึงกำหนดอายุไขเสียแล้ว ท่านพูดเสียงแหบแห้งเพราะมะเร็ง
 กินถึงหลอดเสียงแล้ว

‘อาจารย์หมอ’ ท่านเรียกตามแบบหมอลูกศิษย์ ‘อาตมาขอฝากนักศึกษาแพทย์
 สมพร...ขอให้ช่วยดูแลจนเขาเรียนจบ...เขาต้องการกำลังใจมาก...เขากำพร้ามาแต่เด็ก ๆ..ทุนการ
 เรียนก็พอมี....อาตมาฝากธนาคารไว้ให้เขาบ้าง...แต่เขาขาดพ่อ...ขาดแม่...เขาขาดความ
 อบอุ่น...ไม่มีใครให้เขาได้นอกจากอาตมา..แต่อาตมาถึงวาระกรรมแล้ว!...อาจารย์ช่วยเป็นผู้ชี้
 แนะแนวทางให้เขาได้เป็นแพทย์ที่ดีต่อไปด้วยเถิด’

นายแพทย์ทั้งสองต่างนั่งเงียบ....ต่างคนต่างจมอยู่ในภวังค์ความคิดแตกต่างกันออกไป
 ทั้งสองคนสะดุ้งสุดตัวเมื่อมีเสียงภารโรงวิ่งเข้ามาเสียงดังตึงตัง

‘หมอครับ ๆมีคนท้องแก่มาครับ.....ปวดมากครับ’

หมอทั้งสองถลันออกไปที่หน้าบันไดทางขึ้น เห็นชายหนุ่มกำลังพยุงหญิงสาว
 ท้องแก่ที่ร้องโอดครวญเพราะเจ็บครรภ์

‘คุณมาจากไหนกันครับ.....ไม่ใช่คนแถวนี้สิน่า’ หมอสมพรถามอย่างสงสัย
 ‘ผมเป็นครูอำเภอดัดไปครับ...หม้อที่อำเภอบอกว่าตลอดไม่ออก...ให้พาเข้า
 จังหวัด เดินทางมาได้ครึ่งเดียว แก่ทำท่าจะแยแล้วครับ...ทำท่าเหมือนซื้อด ..มีดกลืน
 ด้วย!!” ‘หมอช่วย ด้วยเถอะครับ!...ถ้าเข้าจังหวัดต้องไม่ทันแน่...ผมเคยเห็นคนตกเลือดเด็กออก
 ไม่ได้ตายทั้งกลม...หมอช่วยทีเถอะ! ’ ชายหนุ่มนั่งคุกเข่าลงไหว้หม้อกับพื้น หมอสมพรทรุดตัว
 ลงประคองแล้วพูดว่า

‘ผมชักสนใจเรื่องเครื่องมือ ภรรยาคุณต้องการการผ่าตัดแน่นนอน ขอหมอตรวจ
 ด้วย กับบอกได้ ’ แพทย์ทั้งสองตรงเข้าดูแลผู้ป่วยสาวด้วยกันในห้อง ลักษณะที่พบบ่งชี้ว่าต้อง
 รีบผ่าตัดด่วน ! มิฉะนั้นจะมีอันตรายอย่างมาก อาจถึงแก่ความตายทั้งแม่และลูก

‘อาจารย์คิดอย่างไร? ‘ผมว่าเล็กแล้วนะ...ถ้าผ่าแล้วตายอีก!...ผมทำยังไ
 ละ?’ หมอสมพรถามอย่างลังเลใจ

‘หม้อมีหน้าที่รักษา..บรรเทาทุกข์คนไข้..สภาพตอนนี้เขาไม่มีทางเลือกแล้ว..
 หมอทำไปเถอะ....ผมจะยืนให้กำลังใจ...หม้อก็รู้ว่าผมเป็นหมอยา...ไม่เคยจับมีดผ่าตัดมา 20-
 30 ปี..แต่ผมรู้ว่า หมอทำได้แน่...ผมจะอยู่เป็นพยาน’

การเตรียมผ่าตัดฉุกเฉินเริ่ม ณ บัดนั้น..หม้อหนุ่มมีกำลังใจอย่างประหลาดทำ
 การ ผ่าตัดอย่างคล่องแคล่ว...เสียงเด็กร้องจ้าเหมือนเสียงอวยพรจากสวรรค์ ทำให้ทุกคนยิ้มกัน
 หน้าระรื่น รู้สึกหายเหนื่อยไปทันที

‘อาจารย์ครับ คำมีดแล้วกลับกรุงเทพลำบาก...นอนสัก คืนเถอะ...การมาของ
 อาจารย์ทำให้ผมได้คิดอะไรหลายอย่าง’ หม้อหนุ่มพูดขณะถอดถุงมือผ่าตัด ‘คนไข้แข็งแรงดี...
 ยังสาวอยู่เลย...คงฟื้นตัวเร็วผมจะคอยเช็คความดันและนอนเฝ้าที่นี่เอง...อาจารย์เอากุญแจบ้าน
 ผมไปอาบน้ำอาบท่านอนพักเถอะครับ’

คืนนั้นแพทย์อาวุโสหลับสนิท...ก่อนนอนก็ไหว้พระและเจ้าที่เจ้าทางขอบคุณที่ช่วยคลาย
 ให้คุณหม้อหนุ่มจนช่วยชีวิตคนไข้ไว้ได้ ท่านตื่นแต่เช้า...เสียงไก่ขันขาน...อากาศสดชื่น
 บริสุทธิ์เต็มไปด้วยทุ่งหญ้าเขียวขจี..ต้องรีบกลับกรุงเทพฯ..ยังมีงานการรออนุญาตมากมาย...หม้อ
 หนุ่มรีบเตรียมอาหารเช้ากาแฟหอมกรุ่นมาบริการ...ไปหน้าหม้อระรื่น

‘อาจารย์พักเต็มที่ไหมครับ? ผมสบายเลย นอนหลับสนิท มันโล่งอกโล่งใจอย่าง
 บอกไม่ถูก...ผมนอนไม่หลับติด ๆ กัน 6-7 คืน แล้วนับตั้งแต่วันที่เกิดเรื่อง...คนไข้สบายมาก
 ครับ. ..เข้าในลุกขึ้นนั่งเลย...แถมจะเดินเข้าห้องน้ำล้างหน้าสีฟันเองซะอีก..ลูกน่ารักครับ...หนัก
 ตั้ง 3 โลครึ่ง...แม่ตัวนิดเดียว’

แพทย์อาวุโสโอบไหล่ศิษย์ไว้ พูดว่า...

‘ผมดีใจที่คนไข้แหวะมาก่อนที่เราจะสูญเสียหม้อดี ๆ อย่างหมอไป...ถ้าแกไม่แหวะ
 มาให้หมอพิสูจน์ตัวเอง.....วันนี้ หมอคงเซ็นใบลาออกแล้ว...เมื่อคืนผม เห็นมันวางอยู่บนโต๊ะทำ

งาน...ผมเลยถือวิสาสะฉีกมันทิ้งลงตะกร้าไปแล้ว! หมอคงไม่ว่านะ . พุคแล้วแพทย์ทั้งสองก็หัวเราะขำพร้อมกัน

ข่าวอะไรจะเร็วเป็นข่าวลือไม่มี...ก่อนที่แพทย์อาวุโสเดินทางกลับท่านก็ได้เห็นชาวบ้านร้านตลาดมุ่งหน้ามาโรงพยาบาลคุณหมอสมพรกันมากมายส่วนหนึ่งต้องการมาคู้ว่าภรรยาคุณหม่อม รอดตายจริง.....ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเจ็บไข้ฉันไว้รายวันไม่กล้ามา...พอเขาบอกว่าหมอผ่าตัดคนไข้รอดตายก็แห่กันมาอีก...ส่วนหนึ่งเป็นแฟน ๆ คุณหมอมานิยน์ไม่ให้คุณหมอลาออกไปหน้าหมอสมพร อืมเอิบประจุกดอกไม้แรกแย้ม เมื่อยามต้องแสงอาทิตย์ยามเช้า

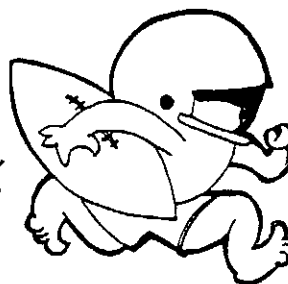
"ชีวิตคนเรายังจี๋แหละ" แพทย์อาวุโสคิดก่อนที่จะเดินทางจากไป
"วนเวียนอยู่กับเจ็บไข้...ได้ป่วย...ล้มตาย...คำสรรเสริญ...คำนิทา ชีวิตหมอหนุ่ม ๆ ยังต้องเผชิญต่อคำครหานินทาทะเล และอุปสรรคอีกนานับ ประการ...ขอให้ ไปตลอดรอดฝั่งเถอะ...หลวงพ่อกันจะได้หายห่วง"

(เรื่องสั้น ของหมอชนิกา ตูจินดา นิตยสารรักลูก . 2530)

ใบความรู้

เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์

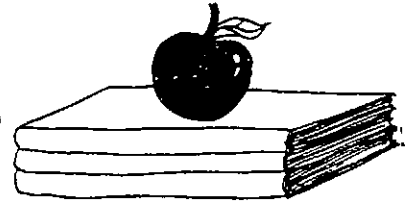

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ การวิพากษ์วิจารณ์เรื่องทีอ่านมาแล้ว เป็นทักษะขั้นสูง ในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน บางครั้งเรียกว่า การอ่านวิพากษ์ เป็นการอ่านเพื่อเลือกและ ประเมิน ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยต่อไปนี้

1. การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความที่อ่าน
2. การประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าเป็นความจริงหรือโฆษณาชวนเชื่อ หรือ การเพ้อฝัน
3. การแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วยการใช้ปัญญาและอารมณ์ หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน
4. การนำไปใช้

ใบความรู้

เรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น จัดเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดี เป็นเรื่องเล่าที่เกิดจากจินตนาการของมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์โดยทั่วไป ซึ่งเกิดขึ้นตามสภาพที่เป็นจริงในสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัย แต่มี ขนาดสั้น มีตัวละครน้อย เรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่สลับซับซ้อน จุดเด่น หรือ จุดมุ่งหมายของเรื่องสั้นมีเพียงอย่างเดียว

ลักษณะของเรื่องสั้น

1. ผู้แต่งหรือตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องก็ได้
2. การดำเนินเรื่องไม่ต้องเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปตามลำดับอาจใช้กลวิธี

เล่าย้อน ไปมาให้น่าสนใจ

3. คำพูดของตัวละคร ผู้เขียนจะใช้ถ้อยคำให้คล้ายกับคำพูดของคนเราจริง ๆ

มีลักษณะเฉพาะตัว บอกนิสัยฐานะความเป็นอยู่ในชีวิตจริง

4. การดำเนินเรื่อง เรื่องสั้นต้องรัดกุม เข้มข้น กระชับ มีเอกภาพ มีศิลปะ

การแต่ง

5. เป็นวรรณกรรมสมัยใหม่ เป็นวรรณกรรมแห่งชีวิต

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ คือการอ่านที่ผู้รับสารต้องอาศัยการวิเคราะห์เป็นพื้นฐาน ผนวกกับการประเมินค่า โดยอาศัยสติปัญญา และเหตุผล จึงจะสามารถพิจารณาตัดสิน และสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ ดังนั้นการอ่านประเภทนี้จะต้องฝึกวิเคราะห์ถ้อยคำ ประโยค วรรณคดีของผู้เขียน และวิเคราะห์ เนื้อหาแบบต่าง ๆ ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนอ่าน และพิจารณาเรื่องสั้นแล้ว สามารถวิเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกรูปแบบงานเขียนประเภทเรื่องสั้นได้
2. แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้
3. วิเคราะห์แก่นของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่าน และพิจารณาเรื่องสั้น เรื่อง อ้ายหล้า

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. - นักเรียนทบทวนวิธีการอ่าน ตามเทคนิค PANORAMA จากแผนภูมิหน้าห้อง
ทบทวนหลักการอ่านวิพากษ์วิจารณ์และลักษณะของเรื่องสั้น
 - ครูแจกกระดาษให้นักเรียน เขียนชื่อ เลขที่ ของตนไว้เพื่อเตรียมทำกิจกรรมตามคำสั่งของครู

- ครูให้นักเรียนเริ่มทำกิจกรรมการอ่านด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนของเทคนิค

PANORAMA

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

- ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนวิธีการอ่านเรื่องสั้น ว่าต้องใช้วิธีอ่านแบบใดเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน (เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง)

3. การปรับความเร็ว

- นักเรียนกำหนดความเร็วในการอ่าน ให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่องที่จะอ่าน

4. ความจำเป็นในการตั้งคำถาม

- นักเรียนตั้งคำถามด้วยตนเองตั้งแต่ย่อหน้าแรกจนย่อหน้าสุดท้าย ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และเจตนาของผู้เขียนมีอย่างไร นักเรียนเขียนคำถามต่าง ๆ ไว้ในกระดานที่แจกให้ทุกคน

5. การสำรวจ

- นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่องอ้ายหล้า อย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจตั้งคำถามสำหรับเรื่องก่อนการอ่านจริง

6. การติดตาม

- นักเรียนเริ่มอ่าน เรื่องสั้น เรื่องอ้ายหล้า อย่างละเอียดพร้อมทั้งขณะอ่านคิดหาคำตอบจากคำถามที่ตนเองตั้งไว้

7. การจดบันทึก

- นักเรียนทำบันทึกย่อ เรื่องที่อ่านลงในกระดาน

8. การใช้ความจำ

- นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยแนะนำให้นักเรียนนำข้อมูลจากบันทึกย่อที่ทำไว้มาตอบ

9. ประเมินผล

- ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับขั้นตอนในการอ่านและเรื่องสั้นที่อ่านว่าเข้าใจมากน้อยเพียงใด

- ครูให้ตัวแทนนักเรียนมาเขียนตัวอย่างคำถามที่ตนเองตั้งไว้ก่อนการอ่านคำถามใดเขียนไม่ถูกต้อง ครูจะต้องอธิบายแก้ไข

- ครูรวบรวมกระดานที่นักเรียนบันทึกย่อเรื่องในแต่ละขั้นตอนเพื่อสำรวจว่านักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยตนเองได้ถูกต้องหรือไม่

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เรื่องสั้น เรื่อง อ้ายหล้า
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์
3. ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. สังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง การอ่านวิพากษ์วิจารณ์

วิชาภาษาไทย (ท 021)

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ คือการอ่านที่ผู้รับสารต้องอาศัยการวิเคราะห์เป็นพื้นฐาน ผนวกกับการประเมินค่า โดยอาศัยสติปัญญา และเหตุผล จึงจะสามารถพิจารณาตัดสิน และสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ ดังนั้นการอ่านประเภทนี้จะต้องฝึกวิเคราะห์ถ้อยคำ ประโยค ทรรศนะของผู้เขียน และวิเคราะห์ เนื้อหาแบบต่าง ๆ ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนอ่าน และพิจารณาเรื่องสั้นแล้ว สามารถวิเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ได้

จุดประสงค์ย่อย

1. บอกรูปแบบงานเขียนประเภทเรื่องสั้นได้
2. แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้
3. วิเคราะห์แก่นของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

อ่าน และพิจารณาเรื่องสั้น เรื่อง อ้ายหล้า

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเองของดารานักแสดง นักเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์บุคคลดังกล่าวในแง่การวางตัวในสังคม
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

3. ครูทบทวนเรื่องการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ และลักษณะของงานเขียนประเภทเรื่องสั้น
4. ครูนำบทอ่านให้นักเรียนอ่านวิเคราะห์ดูเป็นตัวอย่าง
5. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง"อ้ายหล้า"แล้วจับใจความสำคัญแยกข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น และบอกเจตนาผู้แต่ง

6. นักเรียนรายงานผล
7. ครูพิจารณาตีชมแก้ไขผลงาน
8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากเรื่อง
9. ครูและนักเรียนสรุปบทเรียน นักเรียนสรุปสาระความรู้ลงสมุด

สื่อการเรียนการสอน

เรื่อง"อ้ายหล้า"

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. ตรวจสอบความถูกต้องจากงานที่มอบหมาย

อ้ายหล้า

ใบสักปลิดข้าวเป็นระยะจากลำต้นสูงใหญ่ สีนํ้าตาลแห้งกรอบทยอยร่วง
สะสมมา หลายวัน จนเกลื่อนเนินดินที่เอบกับตรองนั่งอยู่

ตะวันรอนเริ่มอ่อนล้า แสงสีหมากสุกส่ำสุดท้ายที่ ไกลลับขอบโลกส่องกระทบ
ปลายยอดข้าวที่ชิงกันไหวด้วยลมสายลมโชย ดั่งเปลวเพลิงเย็นกำลังลุกท่วมท้องทุ่งในช่วงย่าง
ปลายปีก่อนฤดูเก็บเกี่ยวมาถึง เวลาที่อากาศหนาวกำลังปกคลุมทั่วภาคเหนือสุดของประเทศ
ไอแดดอุ่นที่ส่องทะลุผ่านฟ้าใสไว้เมฆ ช่วยให้เด็กสาวคลายความหนาวเหน็บได้บ้าง

วันเวลาที่ผ่านไปเกือบหนึ่งเดือนมีส่วนเพิ่มประสบการณ์ชีวิตที่หาไม่ได้จาก
บทเรียนทำให้สาวชาวกรุงจากป่าคอนกรีตเมืองหลวง สามารถอดทนปรับตัวเข้ากับ สภาพ
หมู่บ้าน ในชนบทที่ ห่างไกลความเจริญได้อย่างดี โดยเฉพาะป่าธรรมชาติใกล้บ้านพักที่มีกิ่งไม้
และเถาวัลย์ เกียวกระหวัดให้ร่มเงาหนาทึบ ช่วยพอกอากาศให้หายใจได้ปลอดโปร่ง แตกต่าง
จากถิ่นกำเนิด ที่เต็มไปด้วยมลพิษจากต้นไม้แท่งคอนกรีตเสริมเหล็ก ที่ชูดยอดเสียดฟ้าต้นแล้ว
ต้นเล่า พร้อมกับสิ่งที่ เรียกว่าความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

วันพรุ่งนี้ก็จะได้เวลากลับบ้านเด็กสาวทั้งสองอยากซึมซับภาพ ตรงหน้าไว้ให้
นาน ที่สุด.... เอบกับตรองและเพื่อน ๆ อีกหลายคนก็ตระก่ำล่ำมากแยกย้ายกันพักตาม

หมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอที่เกือบติดชายแดนพม่า ได้สร้างความฉงนสนเท่ห์แก่คณาจารย์ที่ควบคุมกลุ่มนักศึกษา จากคณะสังคมศาสตร์ชุดนี้ยิ่งนัก..... ผิดจากปีก่อน ๆ ที่อาจารย์ต้องประสบปัญหา ปวดหัว หลากหลาย เพราะนักศึกษาบางคนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ในการออกค่าย เพื่อสำรวจและทำรายงานส่งตามความต้องการของภาควิชาบังคับ

เอมกับตรองและเพื่อน ๆ จากหมู่บ้านอื่น พยายามหาโอกาสพบปะและปรับทุกข์ กันบ่อย ๆ พลางเล่าเรื่องการผจญภัยสู่กันฟัง ทุกคนจึงภูมิใจที่ไม่ได้สร้างความหนักใจให้กับอาจารย์ ผู้รับผิดชอบ ถึงแม้การผจญภัยของบางคนจะเป็นเหมือนฝันร้ายที่สุดในชีวิต

ตัวเอมเองก็ชอบใจพอเหมือนกัน ที่พม่าเตือนเรื่องความไม่แน่นอน ที่อาจเกิดขึ้น ได้ ถ้าขาดความระมัดระวังรอบคอบ รวมทั้งการต้องไปใช้ชีวิตกับคนนอกครอบครัวเกินกว่าหนึ่งวัน แม้จะเป็นเพื่อนรักกันก็ตาม การเอาใจเขามาใส่ใจเรา จะเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ยิ่งหย่อนกว่าเรื่องอื่น.... โชคดีเหลือเกิน เอมได้จับคู่กับตรอง เพื่อนที่คุ้นเคยถูกคอกันมาก่อน

เอมเป็นลูกสาวนักธุรกิจซึ่งมีกิจการหลายอย่าง มีชีวิตประจำวันที่สะดวกสบาย ตามแบบฉบับสาวเมืองหลวง ทำให้ไม่ประสบปัญหาหนักอก แม้เรื่องเล็กน้อยอย่างการยึดครองห้องน้ำ ของบ้านคนเดียวเป็นเวลานาน บางคนอาจไม่ถือเป็นเรื่องคอขาดบาดตาย แต่เรื่องทำนอง นี้กลายเป็นปมที่ถูกขมวดจนแก้ไม่หลุด ทำให้เวลาการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นดูยาวนานกว่าปกติ

ชีวิตการผจญภัยของสาวน้อย เริ่มต้นเมื่อพ่อจ่ายค่าโรงแรมที่พักก่อนเดินทางกลับกรุงเทพฯ คนเดียว พ่อจึงตัวเอมเข้ามาถอดเหมือนนกกำลังกางปีกอันแข็งแรง เพื่อปกป้องลูกน้อยที่ยังปีกอ่อนลู่หวัดเบา ๆ ให้กำลังใจก่อนเอมแยกตัวไปเข้ากลุ่มกับคณะเพื่อน ๆ ที่มาถึงช้ากว่าหนึ่งวัน เอมน้ำตาซึมเล็กน้อยมองตามหลังพ่อที่ขึ้นรถไปสนามบินพยายามไม่แสดงความอ่อนแอออกมา ถึงแม้ไม่เคยจากครอบครัวอยู่ลำพังไม่เคยต้องหยิบจับงานบ้านเที่ยว

นี่แหละ ที่เอมจะต้องฝึกทำตัวให้เป็นผู้ใหญ่ อยู่นอกสายตาพ่อแม่และพี่ที่ห่วงใยทุกฝีก้าว

เธอไม่สามารถทำตัวเหมือนเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะอย่างเช่นในอดีตที่พ่อแม่เคยล้อเลียน สมัยเอมอยู่ชั้นประถม เมื่อเธอต้องไปเข้าค่ายเนตรนารีอยู่ภายในอาณาเขตแคบ ๆ ของโรงเรียน ครั้งนั้นเอมอาเจียนตลอดเวลา ไม่ยอมทานอาหาร ทุกข์แสนเข็ญอย่างที่เด็กวัยนั้นพึงรับรู้ จนครู ต้องโทร เรียกผู้ปกครองมารับตัวกลับ

เดี๋ยวนี้เธอได้กลายเป็นคนละคนต่างจากวันวาน เอมคิดว่าเธอกลายเป็นผู้ใหญ่เกือบสมบูรณ์แบบ เริ่มตั้งแต่วันแรกที่เอมกับตรองชนกระเป่าหนักอึ้ง บรรจุสัมภาระร้อยแปดกึ่งหัว กิ่งลาอย่างยากเย็นเข้าไปในเขตรั้วของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งคนทางนี้เรียกว่า ‘พ่อหลวง’ และมันทำให้ เอมได้รู้จักหล้าเป็นครั้งแรก หล้าเป็นน้องเมียผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีตำแหน่งเป็น ‘แม่หลวง’ หล้าเดินแจก ยี่มออกมาที่หน้าประตู เมื่อรู้ว่ามียาคันตุกะแปลกหน้าเดินทางมาถึง เด็กหนุ่มช่วยเอมกับตรองแบก กระเป่าขึ้นบ่าโดยไม่ได้ขอร้อง เอมมองตามหล้าอย่างแปลกใจ จนแม่หลวงแนะนำ และยั่วว่า หล้าอายุมากกว่าเอมจะเรียกพี่หล้าหรืออ้ายหล้าตามแบบฉบับทางเหนือก็ได้ เอมจึงยกมือไหว้

เอมคาดไม่ถึงเหมือนกันว่าจะได้เจอชายหนุ่มลักษณะอย่างหล้าใน หมู่บ้านชนบท ที่ไกลโพ้นเลื้อยมือซ่อมเก่า ๆ และกางเกงขาสั้นสีดำ รูปร่างสูงโปร่งแข็งแรง สูงเกินมาตรฐานคนไทย ผิวของหล้าเนียนละเอียดดังผิวสตรี ผิดพี่ผิคน้อง ขาวนวลกว่าแม่หลวงซึ่งเป็นพี่สาวเสียด้วยซ้ำ ผมสีดำสนิทตัดได้รูปบนศีรษะทวย รั้งกับจุกโด่งเป็นสัน มีคิ้วหนา ที่หัวคิ้วยาวเกือบทอดติดกัน แต่จุดเด่นบนใบหน้าของหล้าอยู่ที่ร่องลึกตรงปลายคางที่ละม้ายเหมือนคาราซอลลิวู้ดคนหนึ่ง

เอมกับตรองสบตากัน ตรองค้อนกลับและยกไหล่อย่างรู้ทันบรรยาการ การออกพื้นที่ไม่จี๊ดจ๊าดอย่างที่คิด

หล้าเองก็แอบเมียงมองเด็กสาวทั้งสอง พิศดูทีละคน ตรงผิวขาวและสูงใหญ่กว่า เอมมีแววตากวน ๆ ทำทางขื่นเชิงและคูโผงผาง ส่วนเอมแบบบางกว่า ผิวสีน้ำผึ้ง มีหน้าตาสดใส หางตาเฉียงขึ้นเล็กน้อย วันนั้นเธอถักเปียเดียว ไม่ปล่อยรุ่มร่าย เปิดหน้าผาก นูนสวย ทำทางเรียบร้อย แต่ไม่เชิงเป็นผ้าพับไว้เสียทีเดียว

สิ่งที่ดึงดูดความสนใจมากที่สุดไม่เกี่ยวกับความสวยงาม เด็กสาวในหมู่บ้านแถวนี้มีหน้าตาผิวพรรณสะสวยเกือบทุกคน เมื่อคุ้นเคยกันแล้ว หล้าสนใจความคิดอ่านกว้างขวางของ เด็กสาวแปลกหน้าค่านั้นต่างหากจนหล้าต้องระมัดระวังตัว ไม่อยากปล่อยไก่ให้เอมกับตรงรู้ว่าคน อย่างเขาที่รอบรู้งานทุกอย่างในหมู่บ้านมีการศึกษาเพียงประจกมล

ยิ่งสนทนาพูดคุยบ่อยครั้ง หล้ายิ่งพอใจที่ได้ความรู้นอกห้องเรียนเพิ่มขึ้น เอมกับตรงเปิดโลกทัศน์ให้เด็กหนุ่มซึมซับทีละน้อยอย่างตอนโบกรถสองแถวข้ามไปเที่ยวแถวแม่สาย ทำซีเหล็ก มีนักท่องเที่ยวเดินมาขอความช่วยเหลือ หล้ายังอดไม่ได้ที่จะชื่นชมอยู่ในใจ เมื่อได้ยิน ภาษาสำเนียงตอบโต้คนต่างชาติอย่างไม่ติดขัด จนหล้าเริ่มอยากเรียนรู้ศัพท์แสงง่าย ๆ ตอบแทนการ สอนรู้คำเมืองที่จำเป็น รวมทั้งการแนะนำอาหารง่าย ๆ อย่างหม่ามู่เผา ที่หาได้จากท้องไร่ท้องนา หรือข้างรั้ว

เพียงไม่กี่วันเอมก็เริ่มสืมภาวะการคิดถึงบ้าน ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบทำให้ต้อง ครุ่นคิด โดยเฉพาะปัญหาสำคัญที่ตรงประเด็นของการวิจัยสภาพสังคมพอดี เอมคิดหนักและสลดใจ กับเรื่องที่รู้จักกันแพร่หลายไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นปัญหาที่อ่อนไหวเปราะบาง เกินกว่าคนวัยเธอจะ เอื้อมมือไปแตะต้องหรือแนะนำ รู้สึกท้อแท้และคิดว่าตนเองเป็นคนไร้ประโยชน์

เอมเพิ่งสังเกตเห็นว่า เธอไม่ค่อยได้เจอเด็กสาววัยเดียวกันมากนัก นอกจาก พ่ออัย แม่อัย หรือผู้เฒ่าผู้แก่ที่นั่งจับเฝ้าอยู่กับบ้าน หล้าเองก็ไม่สบายใจ เวลาเล่าถึงเพื่อน

นักเรียนที่เริ่ม เป็นสาว หรือบางคนที่ยังไม่ทันเรียนจบประถมหก จะมีคนมารับขึ้นรถตู้ไปทำงานกรุงเทพฯ กับ ส่วนใหญ่บางคนได้ไปไกลถึงหาดใหญ่หรือปาดังเปซาร์

หล้าไม่จำเป็นต้องเล่ารายละเอียดเอนกก็รู้ดีอยู่แล้ว แต่เธอไม่สามารถดักย้าหรือยื่นมือช่วยแก้ปัญหาแบบนักบุญ ทันทีที่เธอหยิบยกปัญหาขึ้นพูด สถานการณ์จะพลิกผันจนเกิดช่องว่างระหว่างชาวบ้านกับนักสังคมสงเคราะห์ฝึกหัด จนกลายเป็นความเคลือบแคลงจากคนใน สังคมหนึ่ง ซึ่งมองปัญหาเป็นเรื่องคอขาดบาดตาย เป็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนกับคนส่วนใหญ่ อีกสังคมหนึ่งที่มองปัญหาคณละมุม ในเมื่อวิถีทางเช่นนี้จะช่วยให้พวกเขาได้บ้านหลังใหม่ที่โอ้อ่า เชิดหน้าชูตาแทนกระท่อมหลังเดิม และยังพวกของใช้ทันสมัยที่ไม่จำเป็นมากนักอย่างโทรทัศน์ ตู้เย็น ไว้มอบอกฐานะใหม่

แม้แต่ในหมู่บ้านของพ่อหลวง ที่เอมเดินสำรวจจนสันเท้าแตกกระแทงมาแล้วก็มี สถานบริการนักเที่ยวถึงสองแห่ง ทั้งที่เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ดอกไม้ที่ประดับอยู่ตามสถานบริการจะเป็นเด็กสาวชาวเขาที่อยู่ลึกเข้าไปตรงตีนดอยใกล้ต้นน้ำ ไม่ใช่เด็กสาวในหมู่บ้าน เอมยังเคยชวนตรองเข้าไปนั่งคุยติดคิกับเจ้าของสำนักจนหล้าต้องแอบเตือน เพื่อไม่ให้ใครเข้าใจผิดว่าเอมกับตรองเป็น ‘เด็กใหม่’ เอมรู้สึกผิดหวังที่ไม่ได้สัมผัสปัญหาอย่างใกล้ชิด เวลาจำเป็นต้องเดินผ่านสถานที่นี้เพื่อไปขอใช้โทรศัพท์ทางไกลที่ร้านขายของชำริมทางหลวง เอมได้แต่เหลือบตามองเข้าไปด้านในที่ พลุกพล่าน เก็บภาพทั้งหมดค่อยอย่างอยากรู้อยากเห็น

ดอกไม้ป่าเหล่านี้ไม่มีโอกาสได้บานเต็มที่ เริ่มเหี่ยวเฉาตั้งแต่เป็นดอกตูม ในขณะที่ เอมกับตรองเพิ่งอายุอย่าง 20 ใกล้จบมหาวิทยาลัยแล้วขนาดนี้กลับทำให้เธอทั้งสองกลายเป็น ‘สาวเฒ่า’ ตามคำบอกเล่าของหล้า เพราะอายุมากเกินไป คนในหมู่บ้านเชื่อว่าเป็นมะพร้าว แก่เกินแกง

คำบอกเล่าของหล้าเกี่ยวกับสาวเฒ่า ทำให้เอนกได้แย้งกลับ หล้าเองก็มีสภาพเป็น ‘หนุ่มเฒ่า’ แล้วเหมือนกัน จะเป็นเพราะไม่มีสาวน้อยเหลือให้เลือก หรือเป็นเพราะมีทัศนคติแตกต่างจากชายอื่นในท้องถิ่นไม่ยอมรับดอกไม้กลีบซ้ำที่ถูกตัดก้านส่งไปขายเมืองหลวงมาประดับแจกัน ถึงจะเป็นดอกไม้ที่ห่มทองที่มีเงินก้อนโตติดตัวกลับบ้านก็ตามที่ หล้าตระหนงในคุณค่าหรือศักดิ์ศรีของความเป็นคนไม่ใช่สินค้า

หรืออาจเป็นไปได้ว่า หล้ามีโอกาสดับรรพชาเป็นสามเณรอยู่ระยะหนึ่ง เมื่อจบ ชั้นประถมปลาย ถึงได้ลาสิกขาบทมาช่วยพ่ออยู่แม่อยู่มาทำไร่ทำนา ทำให้หล้าใจเย็นรู้จักอดเปรี้ยว ไว้กินหวาน หรือเป็นเพราะหล้ากลัวโรคเอดส์ ซึ่งล้างผลาญชีวิตผู้คนในจังหวัด จนเป็นสถิติของ ประเทศ ความสงสัยหลายประเด็นเหล่านี้ เอนกไม่ต้องการคำตอบ เพราะถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่เธอ ไม่ควรละลาบละล้วง

อย่างไรก็ตาม ทันทีที่เอนกกับตรองเหยียบย่างเข้ามาถิ่นนี้ หล้าเริ่มมองเห็นจุดประกายบางอย่าง ปากภูขึ้นตรงปากอุโมงค์ที่เคยคลอเคลียมิดทึบ หัวใจไม่เต้นจังหวะธรรมดาเหมือนก่อน

หลังเสร็จงานสำรวจท้องที่ในวันหนึ่ง เด็กสาวได้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะ การขาดแคลน ยารักษาโรคที่จำเป็นของผู้คนในหมู่บ้าน ปัญหาการตั้งชมรมเกษตรกร และการก่อสร้างเตาเผาขยะ ขึ้นมาใหม่ให้ถูกสุขลักษณะเรียบร้อยแล้ว พ่อหลวงอนุญาตให้หล้าชวนเอนกกับตรองไปเที่ยวน้ำตก เชียงเขา ซึ่งต้องใช้เวลาเดินกว่าชั่วโมง เอนกกับตรองใส่รองเท้าฟองน้ำตามเคย ไม่กล้าใส่รองเท้าหุ้มส้น ให้ทะมัดทะแมงและแตกต่างจากชาวบ้านทั้งสามคนป้ายบินขึ้นไปถึงชั้นบนเพื่อจุดต้นไม้ที่มีธารน้ำไหลแรง เมื่อถึงปลายทางและตกกระทบพื้นผาเหมือนผ้าขาว

ผืนใหญ่ที่คลี่ตัวจากด้านบนลงสู่ด้านล่างอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ละอองน้ำแตกกระจายกลายเป็นฝอยเป็นม่านหมอก บางเย็นฉ่ำปกคลุมน้ำตก ด้านหลังตั้งแดนสนธยา

เอมถอยรอกเท้าแตะกิ่งไม้ พับปลายกางเกงขึ้น คิดจะลุยน้ำใสให้ถนัดหลังเสร็จการป็น پای ก้มลงวกน้ำลูบเนื้อตัว พลองเงยหน้ามองผ่านละอองเย็น ป่าภาคเหนือตอนบนยังอุดมสมบูรณ์เขียวชอุ่ม อากาศยังบริสุทธิ์ จนไม่ต้องพึ่งยาแก้แพ้ที่ใช้อยู่ประจำ ด้านล่างที่ยืนอยู่มองเห็นกรวดทรายใต้ลำธารชัดเจน ปลาเล็กปลาน้อยแหวกว่ายชุลมุน เอมจึงเริงร่ายิ่งนักเตะน้ำเล่นคุปลาวกวนหนึ่งประหนึ่งเด็กน้อยไร้เดียงสา อื้มอกอื้มใจในอิสระเสรีกับธรรมชาติรอบตัว ขณะที่ ตรงก้นลำน้ำจับมือเสื้อเปียกสวดยที่บินตอมเกสรดอกไม้กลิ่นหอมขั้วทาง

เหลือบมองไปอีกครั้ง บริเวณน้ำตกชั้นสองที่อยู่ไม่ไกลนัก เห็นเครือกล้วยป่าที่อุดมด้วยเม็ดเริ่มสุกคาดัน มีร่องรอยแห่งที่ถูกกระรอกเจาะไว้ ไกลตาออกไป ดงตะขบป่ามีฝูงนกจับเชิงแซ่ ลูกตะขบป่าสุกสีแดงมีรสหวานลิ้น ต่างจากผลกระทกรกบน เถารกเรือที่หอมเปรี้ยว แต่ถูกปากเอม..... เพลิดเพลินกับเสียงนกร้องและน้ำตกจนลืมนึกถึงบ้านใหญ่

‘เอม...อ้ายเด็ดดอกไม้มาฝากลองติดผมซิ เวลาถึงงานบุญ ผู้หญิงทางนี้จะแซมผมด้วยเอื้องเหล่านี้แหละ’ หล้าปรากฏตัวอย่างเงิบเขยิบเรียกตัวเองว่าอ้าย มือแข็งแรง ยืนข้อเอื้อง เหลือบล่อให้ตรงหน้ามือกระทบมือ ตาประสานตาอย่างไม่ตั้งใจ

เอมรับช่อกล้วยไม้ป่ามาเหินแนบแนวพลาสดิกรัดผม มองเงาตัวเองบนสายน้ำรินไหล อยากรู้เหมือนกันใบหน้าเกลี้ยง ๆ ปราศจากเครื่องประทินโฉมจะสวยขึ้นบ้างหรือไม่ หล้าแอบมองลับหลัง กระทั่งตรงเดินกลับมาเอมทำไม่รู้ไม่ชี้ถึงก้น ดอกไม้ที่อาจเป็นประจักษ์พยาน สำคัญให้ถูกล้อเลียนไปวางบนก้อนหินใหญ่ หล้ารีบหันไปทักตรงอย่างร้อนตัว คว่ามีดที่เถียนหลังไปตัดเครือกล้วยป่าให้ตรงกินบ้าง

เอมเริ่มหลงใหลสังคมชนบทที่เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์สภาพดั้งเดิมที่ปราศจากการแสวงหา ชื่นชมวัฒนธรรมที่เปี่ยมล้นด้วยน้ำใสใจจริงสาวน้อยนักสังคมสงเคราะห์สามารถเดินเข้าออกนอกในแต่ละหมู่บ้านอย่างสะดวกสบาย เพียงแค่ส่งเสียงให้สัญญาณขออนุญาตก่อนประตู ทางเข้าทุกบาน อยู่ใน สภาพเปิดตายตัวเพื่อต้อนรับผู้มาเยือนเหมือนกันหมดต่างจากหมู่บ้านใน เมืองหลวงที่ต้องใช้ ยามระวังภัย เพราะความบริสุทธิ์ใจอาจได้รับผลตอบแทนเลวร้ายอย่างคาดไม่ถึง

ประโยชน์ที่ได้รับทางอ้อมจากการปรับตัวของเอมและตรงช่วงระยะเวลาอันสั้น เป็นสิ่งมีค่าที่หาซื้อไม่ได้ในท้องตลาด เด็กสาวสามารถซักรีดเสื้อผ้าเองได้ เสื้อผ้าที่เคยถูกจับโยน ตะกร้าให้เป็นหน้าที่ของคนรับใช้ถึงแม้ครั้งนี้จะเป็นการซักผ้าในอ่างใบเดียวกับที่ใช้ล้างผักและซักผ้าชีวีร์ก็ตาม ทางด้านงานครัว เด็กสาวก็มีโอกาสได้เป็นลูกมือ พร้อมกับร่วมวงเบิบข้าวด้วยมือกับ สมาชิกทุกคนที่ใช้ช้อนกลางคันเดียวกัน ชคน้ำแกงอย่างเคยชิน

เอมยังไม่ลืมคำสอนของแม่หลวงที่ไม่ให้ล้างจานข้าวในตอนเย็น ถือเป็นการผิดธรรมเนียม เพราะหมายถึงการกินล้างกินผลาญ เอมพยายามไม่ได้แย้งกับความเชื่อถือ บางเรื่องและจะยกยอดไปล้างจานตอนเช้าตรู่อย่างไม่รังเกียจ เอมขัดข้องอยู่อย่างเดียว และยังคงค้างใจ เรื่องแม่หลวงถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบจากการกดราคาพืชไร่ โดยเฉพาะไม้ดอกที่ต้องลงทุนเสียเวลาและแรงงานมากมาย จนคุไม่คุ้ม เอมน่าจะช่วย ต่อสู้เจรจาและหาทางแก้ไข เพื่อให้ได้ราคา ที่ยุติธรรม

เอมเริ่มสำนึกถึงคุณค่าของเงินในมือที่เคยจับจ่ายอย่างไม่เสียดายมาก่อน คมมืดที่เผลอบาดมือจนเป็นริ้วเล็ก ๆ เวลาไปช่วยแม่หลวงกับเหล่าตัดดอกไม้ในไร่ส่งตลาด

ทำให้ฝ่ามือ นุ่มเริ่มกระด้าง แต่เอมพอใจ เพราะมันเป็นรอยแผลฝากไว้ ให้เธอสามารถรำลึกถึง
สังคมของผู้ด้อย โอกาสกว่าที่เธอได้สัมผัสอย่างใกล้ชิด

แม้แต่ความสุขที่เคยได้นอนในห้องปรับอากาศก็มีสิ่งทดแทนความไม่เคยชิน
ในระยะแรก ๆ เดียวนี้เอมเริ่มหายใจสะดวกขึ้นจากการนอนมุ้งที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกแม้แต่
ระบบขับถ่ายก็ดีกว่าปกติ เธอจะกล้าคำนวณสรุปได้อย่างไรว่า กรุงเทพฯ คือประเทศไทย หรือ
สภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของใครดีกว่ากัน การกินอยู่ของเอมอาจได้มาตรฐานตามแบบฉบับ
สากลแต่ไม่ได้ หมายความว่าวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคม ยุคโลกาภิวัตน์จะมีมาตรฐานด้อยกว่า

ปัญหาการสอบแข่งขันอย่างเอาเป็นเอาตาย เพื่อแย่งที่เรียนหนังสือก็เหมือนกัน
ล้วนเกิดจากบรรดาผู้ปกครองที่มักติกรอบให้บุตรหลานคำนึงถึงผลตอบแทนสูง และหนทางไปสู่
ดวงดาวเฉพาะตัว ขณะที่คนชนบทต้องด้อยโอกาสกว่าด้วยเหตุผลหลายอย่าง และบางคนก็อาจ
ยึดความสมถะที่พอเพียงตามฐานะานุรูป เพียงให้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ยากไร้เกินไป แต่สามารถ
แบ่งปัน ส่วนเกินให้กับผู้อื่นได้บ้าง อย่างเช่นครอบครัวของพ่อหลวงแม่หลวง พ่ออ้อยแม่อ้อย
หรือของหล้า

ในกรณีของหล้าที่เรียนจบเพียงชั้นประถมปลาย ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ
ก็ไม่ได้หมายความว่าหล้าไม่ใฝ่ดีที่ขวนขวายเรียนต่อ แต่หล้ามีความสุขเพียงพอ แล้วจากการ
อ่าน ออกเขียนได้ในสังคมของเขา ที่ไม่จำเป็นต้องมีการแข่งขันมากนัก ไม่จำเป็นต้องมอง
เส้นทางไปสู่ ดวงดาวที่แสนไกล

หล้าจึงเริ่มสนใจเอมเมื่อนำมาเปรียบเทียบ ความแตกต่างจากตนและเพื่อน
นักเรียน ในหมู่บ้านแต่เอมกลับคิดตรงข้าม หล้าไม่มีอะไรที่ด้อยกว่าเอมเลย หล้าน่าจะเป็นตัว
แทนของใบสักรุ่นใหม่ เอมไม่คิดว่าการศึกษจะเป็นมาตรฐาน การตัดสินคุณค่าของความเป็น

คน ความดีในตัวเหล่า หลายอย่างแตกต่างจากใบสักเก่าหลายใบที่ร่วงโรยหล่นสะสมบนเนินดิน
ที่เอนกับตรอกเขย่งอยู่ และเป็นใบสักรุ่นใหม่ที่กำลังแตกต่มเจริญเติบโตเป็นใบไม้แข็งแรงต่อ
ไป

‘อ้ายเหล่า... หมูเขาต้องได้พบกันอีก เป็นให้สัญญา งานวิจัยของเป็นยังไม่สิ้นสุด’
‘เอมไม่ได้ปริปากบอกใคร เรากำหนดคำสัญญาไว้ในใจ ขณะใบกมื่อที่เต็มไปด้วยด้ายสายสิ
นจนอ้าลา ผู้คนในหมู่บ้านที่มาส่งกันพร้อมหน้า และแลตามจนรถโดยสารที่เอนกับตรอกนั่งล้
หายไปกับสายตา ‘ปีหน้าเป็นจะกลับมาใหม่ ไม่ใช่ในฐานะนักสังคมสงเคราะห์ฝึกหัดที่เพิ่งเรียนรู้
ปัญหา แต่จะกลับมา ช่วยแก้ปัญหาเก่าที่ตกค้างอยู่ เท่าที่สติปัญญาและความสามารถจะเอื้อ
อำนวย เป็นจะไม่มีวันลืม ใบสักสีเขียวที่เป็นสีแห่งความอุดมสมบูรณ์และความเป็นนิรันดร์ ซึ่ง
แสดงว่าต้นสักลำค่าบนเนินดิน แห่งนั้นยังมีชีวิตอยู่ และป่าบางส่วนยังไม่ได้ถูกทำลายจนหมด’

(จาก ว.สุพลพิเชษฐ สตรีสาร ปีที่ 47 ฉบับที่ 47 5 ก.พ. 2538)

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
- คุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเป็นรายข้อ
- คะแนนความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ ให้เวลาในการทำ 50 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดตัวเลือกเดียวในหนึ่งคำถาม เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบแล้วให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อนั้น เช่น นักเรียนเลือกตัวเลือก ก

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง	จ
X				

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบในแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย = กับคำตอบเดิม แล้วเลือกตัวเลือกอื่น เช่น ถ้านักเรียนจะเปลี่ยนคำตอบจากตัวเลือก ก เป็นตัวเลือก ค

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง	จ
✕		X		

3. ห้ามขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้
4. เมื่อทำข้อสอบเสร็จแล้วให้ส่งข้อสอบคืนกรรมการคุมสอบด้วย

4. "จะอุทิศชีวิตทั้งหมดนี้ เพื่อสร้างชีวิตที่ไม่เคยหวั่น
จะเร่งสร้างทั้งคืนและวัน เพื่อชีวิตสั้นสั้นนี้มีราคา"
คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ
- ก. การทำชีวิตให้มีคุณค่า
 - ข. การอุทิศชีวิตเพื่อสังคม
 - ค. การเห็นคุณค่าของเวลา
 - ง. การเห็นคุณค่าของชีวิต
 - จ. การทำความดีแข่งกับเวลา
5. เมื่อเพื่อนมาบอกสายใจว่าสามีไปติดพันผู้หญิงอื่น สายใจขอหย่ากับสามีทันที แสดง
ว่า สายใจเป็นคนอย่างไร
- ก. โง่
 - ข. เชื้อคนง่าย
 - ค. ไม่มีเหตุผล
 - ง. เจ้าอารมณ์
 - จ. ไม่รักสามีจึงหาเรื่องหย่า
6. "อันวาจาใช้ว่าเพียงคารม
เหมือนเม็ดทองสองคมนั้น เชียวหนา
ถ้าพูดดีความคิดก็ถูกรา
พล่อยพล่อยวาจาก็ฆ่าเรา"
แนวคิดที่สำคัญในคำประพันธ์คืออะไร
- ก. คิดก่อนพูด
 - ข. ปากเป็นเอก
 - ค. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว
 - ง. ปลาหมอตายเพราะปาก
 - จ. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

"ดอกไม้มีค่าแก่ตาแก่ใจ แต่ดอกไม้ที่มีค่ามากที่สุด คือดอกไม้ที่มีผู้นำไปวางไว้บนหลุมศพ"

7. ข้อความนี้เน้นเรื่องใด

- ก. ดอกไม้
- ข. ความงาม
- ค. ความตาย
- ง. ความสดชื่น
- จ. ความมีน้ำใจ

8. "ดอกไม้ที่มีค่ามากที่สุด คือดอกไม้ที่มีผู้นำไปวางไว้บนหลุมศพ" ข้อความนี้มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ผู้ให้ให้เกียรติแก่ผู้ตาย
- ข. ผู้ให้มอบความสดชื่นแก่ผู้ตาย
- ค. ผู้ให้ไม่หวังสิ่งตอบแทนจากผู้ตาย
- ง. ผู้ให้ให้ความรักที่จริงใจแก่ผู้ตาย
- จ. ผู้ให้แสดงความไว้อาลัยเป็นครั้งสุดท้าย

9. "อย่าเป็นกระต่ายให้เขาเด็ดกินแต่อ่อน ๆ

จงเป็นวัวกลับซ่อนให้เขาเก็บเป็นพยุหยา"

ข้อความนี้ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

- ก. แนะนำ
- ข. เสนอแนะ
- ค. ให้ข้อคิด
- ง. ตักเตือน
- จ. ประชดประชัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10-11

" อยากรได้ดีไม่ทำดีนั้นดีมาก
ดีแต่อยากหากไม่ทำน่าอาหวน
อยากรได้ดีต้องทำดีอย่ารีรอ
ดีแต่ชอรอแต่ดีไม่ดีเลย "

10. จากข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดเป็นคนเช่นไร

- ก. เข้าใจในชีวิต
- ข. ชอบฟังตนเอง
- ค. มองโลกในแง่ร้าย
- ง. ชอบประชดประชันชีวิต
- จ. ไม่ชอบสมาคมกับผู้อื่น

11. ข้อใดเป็นข้อคิดของข้อความนี้

- ก. ควรทำแต่ความดี
- ข. ไม่ควรทำดีเพื่อเอาหน้า
- ค. ไม่ควรผัดวัน ประกันพรง
- ง. ควรทำความดี เมื่อมีโอกาส
- จ. ควรเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่ใกล้

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 12-13

" สายน้ำไม่เคยปรานีใคร มีแต่คนเราเท่านั้นที่จะเกื้อกูลกันได้ ตอนนี้เราต้องอาศัยกันไปก่อนพอสิ้นอายุร้าย เรื่อก็จะคืนทำอย่างแน่นอน "

12. ข้อความนี้ ให้แง่คิดที่สำคัญที่สุดที่สุดในเรื่องใด

- ก. การเข้าใจซึ่งกันและกัน
- ข. การดำเนินชีวิตที่เข้มแข็ง
- ค. การไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา
- ง. การยอมรับในสภาพที่เกิดขึ้น
- จ. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

13. ผู้ที่ได้รับความทุกข์ เมื่อได้อ่านข้อความนี้จะเป็นอย่างไร

- ก. จิตใจอ่อนโยนขึ้น
- ข. เกิดความหวังใหม่ ๆ
- ค. มีจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น
- ง. มีกำลังใจที่จะต่อสู้ปัญหา
- จ. เห็นอกเห็นใจคนอื่นมากขึ้น

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ แล้วตอบคำถาม ข้อ 14-16

ใบไม้ร่วงหนึ่งใบในราวป่า	ยิ่งดีกว่าใบไม้เหลืองในเมืองหลวง
ที่รอปลิดหล่นเปล่าประโยชน์ปวง	เป็นต่างดวงด่าเปื้อนในป่าคน
ใบไม้ร่วงแล้วได้เลี้ยงป่า	ทั้งลงมาเลี้ยงรากเลี้ยงลำต้น
เหมือนแม่ให้เมล็ดปลูกฝังจน	ลูกเติบโตทนโตแทนเต็มแผ่นดิน

14. ใบไม้ จากบทร้อยกรอง หมายถึงอะไร

- ก. ชีวิต
- ข. หน้าที่
- ค. ความหวัง
- ง. ประชาชน
- จ. ใบของต้นไม้

15. ผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

- ก. ใบไม้ คือ ปุ๋ยของลำต้น
- ข. หน้าที่ คือ ภาระอันยิ่งใหญ่
- ค. ประชาชน คือ พลังของแผ่นดิน
- ง. ความหวัง คือ ความสุขของชีวิต
- จ. ชีวิตที่มีค่า คือ ชีวิตที่ทำประโยชน์

16. สารสำคัญของคำประพันธ์ คืออะไร

- ก. มนุษย์ย่อมรักชีวิตของตน
- ข. ชีวิตย่อมมีการเปลี่ยนแปลง
- ค. ชีวิตเป็นเรื่องของพรหมลิขิต
- ง. มนุษย์ย่อมต้องการความสำเร็จในชีวิต
- จ. มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการความหวังในชีวิต

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 17-19

"ในสภาพปัจจุบันเราต้องไม่เห็นแก่ตัวในโลกที่เห็นแก่ตัว เราต้องทำตัวเหมือนดอกบัวเกิดจากตมที่ชูช่อเหนือพิน้ำที่ตมบริสุทธิ์สะอาด ดำรงชีวิตอยู่โดยอ้อมยอมทำตัวสกปรกด้วย และไม่ควรจะคิดไปแก่ใคร แก่ที่ตัวเองให้คงอยู่อย่างนั้นได้ ภัยอันตรายจะไม่เกิดกับตัวท่านเอง และไม่เกิดกับบ้านเมือง"

17. ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
 - ก. การแก้ไขตัวเอง
 - ข. การแก้ปัญหาสังคม
 - ค. การปฏิบัติตนในสังคม
 - ง. การเปลี่ยนแปลงสังคม
 - จ. การเปลี่ยนความคิดของคนอื่น

18. " ทำตัวเหมือนดอกบัวเกิดจากตม" มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. การทำตัวให้ดี
 - ข. การทำตัวให้บริสุทธิ์
 - ค. การทำตัวให้สะอาด
 - ง. การทำตัวให้น่าเลื่อมใส
 - จ. การทำตัวให้เป็นแบบอย่าง

19. ข้อใดเป็นข้อคิดที่ได้จากข้อความนี้
 - ก. น้ำดีไหลน้ำเสีย
 - ข. ชั่วเจ็ดที ดีเจ็ดหน
 - ค. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ง. ชาดดีไม่ต้องใส่สีก็แดง
 - จ. รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเส้า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20-21

"ทางประพันธ์หาใช้ทางอันราบรื่นแท้ที่จะนำไปสู่สมุทรวินัยไม่ แต่เป็นทางราบรื่นแท้ที่จะนำไปสู่สมเกียรติ และทั้งอาจเป็นทางไปสู่สมอำนาจถึงแก่พลโลกได้"

20. ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายสอดคล้องกับสำนวนใด

- ก. ชื่นกบเปล่ายไม้
- ข. ชีไฟรงให้กระรอก
- ค. ชีหนึ่งกลายเป็นสาม
- ง. ชีตันตาย ชีปลายเป็น
- จ. ชื่นกเป็นนก ชีไม้เป็นไม้

21. "พลโลก" มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ทำงานใหญ่ได้
- ข. กำหนดสิ่งที่ต้องการได้
- ค. มีอำนาจเหนือคนทั้งโลก
- ง. เปลี่ยนแปลงความคิดของคนอื่น
- จ. มีความสามารถพิเศษเฉพาะตน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 22-23

"อากาศเสียจากรถยนต์ และจากโรงงานกำลังคุกคามแหล่งน้ำสะอาดของโลก ก๊าซพิษเมื่อลอยขึ้นสูงจะผสมกับหยดน้ำในอากาศกลายเป็นกรด ปะปนกับน้ำฝนตกลงสู่โลกเรียกว่า ฝนกรด ยังมีผลทำให้สัตว์น้ำในแม่น้ำลำคลองและสัตว์ป่าต่าง ๆ ต้องล้มตาย ทางแก้วิธีหนึ่งทำได้ด้วยการใช้เครื่องบินพ่นปูนขาว ซึ่งมีฤทธิ์เป็นด่างเพื่อลดความเป็นกรดในน้ำลง แต่ก็ไม่อาจแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ทางที่ดีที่นักวิทยาศาสตร์แนะนำก็คือ ลดภาวะอากาศเป็นพิษลง"

22. ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ

- ก. เพื่อเล่าเรื่องฝนกรด
- ข. เพื่อชี้ให้เห็นภัยที่จะมาสู่มนุษย์
- ค. เพื่อชี้ให้เห็นวิธีการแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ผล
- ง. เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า "ฝนกรด"
- จ. เพื่อให้ตระหนักถึงการช่วยกันลดภาวะอากาศเป็นพิษ

23. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร

- ก. สภาวะโลก
- ข. ช่วยกันดูแล
- ค. ภัยของฝนกรด
- ง. มลภาวะที่เป็นพิษ
- จ. ร่วมใจกันลดภาวะอากาศเป็นพิษ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24-25

"ผมเป็นคนแก่ชั่บที่ชอบดำเทคโนโลยีสมัยใหม่ว่ามันแ่อย่างนั้น ยิ่งกว่านั้นผมชอบให้กันอยู่ใกล้ดิน ไม่ชอบให้อยู่สูงจากดินมากนัก แต่ผมก็อดชมเทคโนโลยีการคมนาคมสมัยใหม่ที่ทำให้เราสามารถกินมื่อเข้าที่กรุงเทพฯ แล้วไปกินมื่อเที่ยงที่โคลัมโบไม่ได้ แม้จะเสียวไล้เล็ก ๆ น้อย ๆ ตอนขึ้นกับตอนลง"

24. คำว่า ชั่บ ในข้อความนี้มีความหมายใกล้เคียงกับข้อใด

- ก. พุดมาก
- ข. พุดเพื่อแจ้อ
- ค. พุดวิพากษ์วิจารณ์
- ง. พุดแต่ตำหนิติเตียน
- จ. พุดไม่อยู่กับร่องกับรอย

25. "ผม" ในข้อความนี้เป็นคนอย่างไร

- ก. ไม่ทันสมัย
- ข. ไม่มีเหตุผล
- ค. ไม่มีไหวพริบ
- ง. ไม่สนใจสิ่งรอบตัว
- จ. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

" เชื่อหรือยัง อะไรทั้งหลายในโลก ก็ทดแทนความรักความอบอุ่นในครอบครัวที่สมบูรณ์ไม่ได้ ความสมบูรณ์ที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เพราะนั่นเป็นพื้นฐานของสังคมในครัวเรือน ถ้าพื้นฐานเริ่มแรกมั่นคง แข็งแรง ประกอบด้วยความรัก ความอบอุ่น เป็นแกนกลาง คนที่จะสร้างประเทศต่อไปก็พร้อมสมบูรณ์ทางจิตใจ"

26. "ความสมบูรณ์ทางจิตใจ" หมายความว่าอย่างไร

- ก. จิตใจแข็งแรง
- ข. ฉลาดหลักแหลม
- ค. ใจแข็งแข็ง มั่นคง
- ง. จิตใจมั่นคง หนักแน่น
- จ. จิตใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

27. รากฐานที่จะนำไปสู่สังคมที่สงบสุข คืออะไร

- ก. ความมั่นคงแข็งแรงในครัวเรือน
- ข. ความพร้อมพร้อมสมบูรณ์ทางจิตใจ
- ค. ความรักความอบอุ่นในครอบครัว
- ง. ความรักความเข้าใจระหว่างคนรัก
- จ. ความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ

28. จากข้อความนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้พูดเป็นบุคคลเช่นใด

- ก. พูดจริงทำจริง
- ข. ชอบจินตนาการ
- ค. มีประสบการณ์มาก
- ง. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
- จ. มีจิตใจละเอียดอ่อน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 29-31

"จับปลาน้ำแห้งต้องรอบคอบ งูเห่าชอบลงมานอนกินปลาน้ำจืด ในปลักอย่างนี้แหละมันชอบอยู่เพราะน้ำแห้งปลามารวมกันในปลัก เจ้างูเห่าก็เผลอลงมาอยู่กับปลา กลืนปลากินทีละตัวๆ จนหมดปลักนั่นแหละ ขึ้นลงไปจับสุมสุมห่าไม่รอบคอบ มือเราก็จะถูกมันจับกัดต่างเหวี่ยง เคยมีเด็กตายมาแล้วนะแก้ว เพราะงูในปลักน้ำแห้งอย่างนี้แหละ"

29. ข้อความนี้ให้ความรู้อะไรแก่ผู้อ่าน
- วิธีจับปลาน้ำแห้ง
 - วิธีจับเหยื่อของงูเห่า
 - ความเป็นอยู่ของเด็กตามชนบท
 - อันตรายจากการจับปลาน้ำแห้ง
 - ในปลักน้ำแห้งมีงูอาศัยอยู่กับปลา
30. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด
- บทความ
 - บทสนทนา
 - บทสารคดี
 - บทพรรณนา
 - บทบรรยาย
31. คำว่า "สุมสุมห่า" เป็นการกระทำอย่างไร
- ไม่ดูหน้าดูหลัง
 - ทำอย่างรีบร้อน
 - ไม่คิดให้รอบคอบ
 - ขาดความระมัดระวัง
 - ทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 32-34

"ในการส่งเสริมการมีงานทำสำหรับประชากรที่อยู่ในวัยทำงานนั้น รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการ เพื่อให้มีการสร้างงานทั้งในเมืองและชนบท โครงการสร้างงานในชนบทก็เป็นโครงการที่รัฐบาลได้ดำเนินการโดยต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มเติมในฤดูแล้ง ตลอดจนการจัดให้ผู้จบอาชีวศึกษาที่ว่างงานได้เข้าร่วมโครงการด้วย และในด้านการส่งเสริมการลงทุนและอุตสาหกรรมก็ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงออกไปเจรจาชักชวน ผู้ลงทุนต่างประเทศให้มาลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากขึ้น มีการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศด้วย"

32. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนในชนบทได้มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มเติมในฤดูแล้ง คือข้อใด
- ต้องการให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
 - ต้องการให้ชาวชนบทใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - สภาพภูมิประเทศไม่เอื้อให้ชาวชนบทมีรายได้เพิ่มเติม
 - ชาวชนบทเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการช่วยเหลือมากที่สุด
 - ชาวชนบทขาดปัจจัยต่าง ๆ ในการปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
33. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด
- ชี้แนะ
 - กระตุ้น
 - ตักเตือน
 - ปรารภ
 - อธิบาย
34. สาระสำคัญของข้อความนี้ คืออะไร
- ส่งเสริมให้ผู้จบอาชีวศึกษา มีงานทำ
 - ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติมาลงทุนทำธุรกิจ
 - ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักช่วยเหลือตัวเอง
 - ส่งเสริมให้ชาวชนบทมีงานทำ และมีรายได้
 - ส่งเสริมให้ชาวชนบทช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 35-36

"การยึดมั่นในอุดมการณ์หรือความเชื่อเป็นสิ่งที่ดี แต่บางครั้งคนเราก็ต้องค้อมหัวลง เหมือนกับต้นอ้อต้นไผ่ที่รู้จักลู่ตามลม เพื่อไม่ให้หักโค่นล้มตายเหมือนกับต้นไม้ใหญ่ ชีวิตคนเราเป็นสิ่งที่ผสมผสานไม่อาจแข็งขึ้นหรือโอนอ่อนอยู่ตลอดเวลา ชีวิตเป็นศิลปะที่ไม่มีอะไรเป็นกฎเกณฑ์แน่นอนตายตัว ถ้าเรามีชีวิตบนพื้นฐานของศีลธรรม ความถูกต้องและการยอมรับความจริงของชีวิต เราจะรู้วาบพื้นฐานของศีลธรรม ความถูกต้อง และการยอมรับความจริงของชีวิต เราจะรู้ว่าการแข็งขึ้นและการโอนอ่อนเป็นความถูกต้องที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน"

35. "ต้นอ้อต้นไผ่ที่รู้จักลู่ตามลม" มีความหมายใกล้เคียงกับข้อใด

- ก. ลูกขุนพลอยพยัก
- ข. ผ่อนหนักผ่อนเบา
- ค. นายว่าข้าพลอย
- ง. โอนอ่อนผ่อนตาม
- จ. หอยล่อยตามคราด

36. การยึดมั่นสิ่งใดต่อไปนี้น่ามากเกินไปจะทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองมากที่สุด

- ก. ยึดมั่นในกฎเกณฑ์
- ข. ยึดมั่นในศีลธรรม
- ค. ยึดมั่นในอุดมการณ์
- ง. ยึดมั่นในสถานการณ์
- จ. ยึดมั่นในความถูกต้อง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 37-38

"ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ได้จัดการสัมมนานักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ เรื่อง "ภาษาไทย ภาษาแม่" มีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดสัมมนา

พล.อ. เปรม กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นสมบัติของคนไทยทุกคน จำเป็นจะต้องช่วยกันรักษาและหวงแหนไว้ รวมทั้งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องช่วยกันทำนุบำรุงภาษาไทยให้ยั่งยืนและงดงาม โดยวิธีปฏิบัติในการใช้อย่างถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน โดยเฉพาะสื่อมวลชนมีส่วนทำให้ภาษาไทยดีขึ้นหรือเลวลง เพราะเป็นสถาบันแพร่ภาษาไปทั่วประเทศ"

37. "เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องช่วยกันทำนุบำรุงภาษาไทยให้ยั่งยืนและงดงาม"

"ให้ยั่งยืนและงดงาม" มีความหมายตรงกับข้อความใด

- ก. ให้เจริญและก้าวหน้า
- ข. ให้ยืนยาวและถูกต้อง
- ค. ให้รุ่งเรืองและถาวร
- ง. ให้พัฒนา และเผยแพร่ต่อไป
- จ. ให้คงอยู่และถูกระเบียบแบบแผน

38. ข้อนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. ปัญหาในการใช้ภาษาไทยเป็นสิ่งที่แก้ไขได้
- ข. สื่อมวลชนเป็นผู้ทำให้ภาษาไทยดีขึ้นหรือเลวลง
- ค. ประชาชนชาวไทยทุกคนควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง
- ง. คนไทยควรมีความสำนึกและความภาคภูมิใจในภาษาของชาติ
- จ. ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภาษาไทยที่เกิดจากสื่อมวลชน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 39-40

"อุบาสก อุบาสิกา เข้ามาวัดเพื่อฝึกหัดอบรมเป็นครั้งคราวก็เพื่อทรมาน ฝึกหัดกาย วาจา ใจ ในสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม ให้กระจายหายไปมิใช่มาตั้งตัวเป็นอิสระ ถ้ามานะทิฐิ ใครจะว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้และไม่ยอมทำตามโอวาทของใคร เอาแต่ใจของตนอย่างเดียว คนเรากล้าไม่ยอมสละมานะทิฐิทรมานตนแล้ว อยู่ในสังคมเขาไม่ได้แน่ คำว่ามนุษย์ผู้มีใจสูงแบบนั้นมิใช่สูงด้วยมานะทิฐิอันแสดงถึงความกระด้าง ถ้าหมายถึงสูงแบบนั้นเริ่มต้นเล็ก ๆ อาจมีใจสูงกว่าคนเราก็คือได้ ในที่นี้หมายถึงความรู้ตัว และจะชักกลับเป็นดีได้ แล้วไม่กลับตัวลงไปทำความชั่วเป็นของต่ำเลวทรามอีก"

39. "มนุษย์ผู้มีใจสูง มิใช่สูงด้วยทิฐิ"

คำว่า "ทิฐิ" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ความเย่อหยิ่ง
- ข. ความเคืองแค้น
- ค. ความมักใหญ่ใฝ่สูง
- ง. ความอวดดีถือตัว
- จ. ความทะเยอทะยาน

40. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของมนุษย์ผู้มีใจสูง

- ก. มนุษย์ที่รู้ตัวชั่ว
- ข. มนุษย์ที่รู้ตนรู้ผิด
- ค. มนุษย์ที่รู้ผิดรู้ชอบ
- ง. มนุษย์ที่รู้เหตุรู้ผล
- จ. มนุษย์ที่รู้เขารู้เรา

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเป็นรายข้อ

ตาราง 4 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 40 ข้อ

ข้อ	P	r	ข้อ	P	r
1	0.37	0.21	21	0.28	0.21
2	0.21	0.29	22	0.43	0.20
3	0.23	0.20	23	0.25	0.31
4	0.30	0.20	24	0.29	0.25
5	0.35	0.20	25	0.36	0.21
6	0.25	0.24	26	0.23	0.20
7	0.36	0.24	27	0.38	0.20
8	0.23	0.20	28	0.29	0.21
9	0.25	0.24	29	0.37	0.20
10	0.29	0.23	30	0.20	0.24
11	0.31	0.37	31	0.25	0.20
12	0.37	0.20	32	0.31	0.27
13	0.31	0.21	33	0.23	0.31
14	0.29	0.23	34	0.39	0.25
15	0.34	0.28	35	0.31	0.23
16	0.21	0.21	36	0.31	0.25
17	0.30	0.25	37	0.29	0.24
18	0.33	0.20	38	0.25	0.23
19	0.23	0.21	39	0.27	0.21
20	0.21	0.28	40	0.35	0.23

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเท่ากับ 0.75

ตาราง 5 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	Pretest	Posttest	D		Pretest	Posttest	D
1	20	24	4	1	18	21	3
2	21	23	2	2	20	27	7
3	21	21	0	3	20	21	1
4	19	21	2	4	22	19	-3
5	24	27	3	5	20	28	8
6	26	27	1	6	20	17	-3
7	24	21	-3	7	21	22	1
8	20	21	1	8	18	20	2
9	14	23	9	9	22	28	6
10	18	19	1	10	22	24	2
11	23	26	3	11	21	19	-2
12	21	22	1	12	19	15	-4
13	25	25	0	13	18	17	-1
14	20	25	5	14	24	25	1
15	26	29	3	15	24	16	-8
16	22	23	1	16	18	22	4
17	19	26	7	17	13	24	11
18	19	19	0	18	23	23	0
19	25	28	3	19	21	21	0
20	21	29	8	20	26	23	-3
21	17	25	8	21	22	23	1
22	24	24	0	22	18	19	1
24	22	25	3	24	18	21	3
23	16	21	5	23	20	28	8

ตาราง 5 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	Pretest	Posttest	D		Pretest	Posttest	D
25	25	26	1	25	23	23	0
26	22	25	3	26	19	20	1
27	18	28	10	27	23	24	1
28	19	20	1	28	20	21	1
29	20	20	0	29	18	22	4
30	20	22	2	30	20	24	4
ΣX	613	715	84	ΣX	611	657	46
$\bar{X}$	21.03	23.83	2.8	$\bar{X}$	20.37	21.9	1.53

ภาคผนวก ค

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
- คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
วิพากษ์วิจารณ์เป็นรายชื่อ
- คะแนนความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ ให้เวลาในการทำ 50 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดตัวเดียวในหนึ่งคำถาม เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบแล้วให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องสี่เหลี่ยมในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อนั้น เช่น นักเรียนเลือกตัวเลือก ก

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง	จ
X				

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบในแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย = ทับคำตอบเดิม แล้วเลือกตัวเลือกอื่น เช่น ถ้านักเรียนจะเปลี่ยนคำตอบจากตัวเลือก ก เป็นตัวเลือก ค

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง	จ
X		X		

3. ห้ามขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้
4. เมื่อทำข้อสอบเสร็จแล้วให้ส่งข้อสอบคืนกรรมการคุมสอบด้วย

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. " ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังเมารัก สุดจะหักห้ามจิตคิดโนน
ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน "
- ข้อความนี้แสดงว่าความรู้สึกอย่างไร
- ก. เสง่า
 - ข. คิดถึง
 - ค. ว่างเหว
 - ง. ลุ่มหลง
 - จ. มัวเมา

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 2-3

"คนเขลามักกระทำด้วยความอยาก คนฉลาดมักกระทำด้วยคิดว่าต้องทำ คนมีปัญหากล้าหาญจึงกระทำการด้วยเห็นว่าควรทำ"

2. ความเห็นของผู้พูดที่ไม่ได้กล่าวไว้โดยตรงคือข้อใด
 - ก. คนมีปัญหาคิดก่อนทำ
 - ข. คนมีปัญหามีความรอบคอบ
 - ค. คนมีปัญหามีความกล้าหาญ
 - ง. คนมีปัญหาคำอะไรด้วยคิดว่าควรทำ
 - จ. คนมีปัญหารู้ทุกอย่างว่าอะไรควรอะไรไม่ควร
3. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับข้อความนี้
 - ก. จนมีโศกฉลาดล้วนอยู่รวมร่วมโลกเดียว
 - ข. การกระทำ เป็นเครื่องจำแนกให้แตกต่าง
 - ค. คนเขลา คนมีปัญหามีการกระทำที่แตกต่าง
 - ง. กิเลส คือความอยาก ทำให้คนเขลาและโง่
 - จ. เมื่อมีแต่ความฉลาดกลัวฉลาดผิด จะทำอะไรสักนิตก็แสนเข็ญ

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม ข้อ 4-6

"วันนั้นครูจะเข้าไปรับเงินเดือนกับครูใหญ่ที่อำเภอ น้อยอย่าชนะ โรงเรียนเล็ก กลับบ้านคอย ครูจะซื้อชุดนักเรียนให้ใหม่และซื้อขนมมาฝาก จนบ้ายคล้อยครูใหญ่กับครูน้อยมาถึง อำเภอเพื่อรับเงินเดือน"

"ครูรอที่ร้านค้าก็ได้ ผมจะขึ้นไปเอาเงินเดือน"

ครูใหญ่บอกครูน้อยให้นั่งรอข้างล่าง จนเกือบหัวโหม่ง จึงก้าวลงบันไดมา แต่นัยน์ตานั้นชำหมอง

"เราโดนหักเงินคนละสามร้อย" ครูใหญ่บอกครูน้อยเสียงระโหย

"ท่านศึกษา ท่านบอกว่าทางอำเภอจะจัดงานบอล ชายบัตรใบละสามร้อยให้หักจากครูทุกคน ใครไม่มาก็ไม่เป็นไร"

ครูหนุ่มรับซองเงินเดือนเมื่อสัปดาห์น้อยๆ ด้วยใจลอยครุ่นคิด

"ยังงี้ก็ต้องซื้อขนมชุดนักเรียนให้เด็กชายน้อย รองเท้าเราไว้ซื้อเดือนหน้าแล้วกัน มันยังพอใส่ได้อีกนะ" เขาร้องบอกตนเองในใจแล้วชวนครูใหญ่เข้าตลาดหลังอำเภอ

4. นักเรียนคิดว่าการกระทำของศึกษานิการควรเอาเยี่ยงอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ควร เพื่อให้ครูเสียสละเพื่อส่วนรวม
- ข. ควร เพราะเป็นวิธีหาเงินจัดงานบอลที่ง่ายที่สุด
- ค. ไม่ควร เพราะเป็นการกระทบกระเทือนจิตใจครูบางคน
- ง. ไม่ควร เพราะมีวิธีหาเงินด้วยวิธีอื่นที่ดีกว่าวิธีหักเงินเดือนครู
- จ. เพราะมิได้หักเงินเดือนเพื่อเป็นของศึกษานิการเอง แต่เพื่อจัดงานบอล

5. "ครูหนุ่มรับซองเงินเดือนเมื่อสัปดาห์น้อยๆ ด้วยใจลอยครุ่นคิด"

ข้อความนี้แสดงความรู้สึกอย่างไรของครูน้อย

- ก. ตื่นเต้น
- ข. น้อยใจ
- ค. เสียตาย
- ง. กังวลใจ
- จ. วุ่นวายใจ

6. ถ้านักเรียนเป็นครูน้อย จะตัดสินใจอย่างไร

- ก. ซื้อขนมและชุดนักเรียน ตามที่สัญญา
- ข. ซื้อชุดนักเรียนให้น้อยเพื่อใส่ไปโรงเรียน
- ค. ไม่ซื้ออะไรเลยเพราะเหลือเงินน้อยไม่พอใช้จ่ายส่วนตัว
- ง. ซื้อรองเท้า เพราะของเก่าขาดแคลนและคับจนใส่ไม่ได้
- จ. ซื้อขนมเพราะเหลือเงินน้อย จะไม่พอสำหรับใช้จ่ายส่วนตัว

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 7-8

" เขาเห็นเด็กเหล่านี้หอบกระสอบเก่าๆ ออกจากบ้านแต่เช้าตรู่ และเดินกลับมาบ้านของตนอีกครั้งพร้อมกับกระสอบที่หนัก และใบหน้ามอมแมม เมื่ออาทิตย์เกือบลันทิวทองชยะไปแล้ว แสงเคยไปนั่งดูจากล้งกลางทุ่งพลาสดึกที่คุ้งข้างถนน จุกหยิบมันขึ้นมาครั้งละใบ พลิกเอาด้านในซึ่งบางครั้งมีเศษขนม ข้าวผัด หรือถ้วยเตี๋ยวติดมาด้วย และถ้าเป็นฝรั่งหรือมะยมดอง จุกจะหยิบมันออกแล้วล้างกับน้ำในคู เช็ดชายเสื้อ และใส่ปากเคี้ยวอย่างเอร็ดอร่อย"

7. การกระทำของเด็กในเรื่องนี้ดีและ ไม่ดี ในเรื่องใด

- ก. อดทน - ชุกชน
- ข. ชยัน - สะเพร่า
- ค. อดออม - มั่งง่าย
- ง. ประหยัด - สกปรก
- จ. พยายาม - ไม่มีอนามัย

8. ข้อความนี้ ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมายเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ความเสื่อมโทรมของสังคม
- ข. การดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย
- ค. การดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด
- ง. การปรับตัวตามสภาพสังคม
- จ. การเสียเปรียบของผู้ด้อยการศึกษา

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 9-11

" บุหรี่และเหล้าเป็นสารที่ทำให้ผู้สูบและดื่มเกิดการติดได้ แต่ทางการแพทย์เห็นว่า เป็นเรื่องที่สังคมไม่รังเกียจสามารถเลิกได้ง่ายกว่า โดยไม่ทำให้เกิดการคลุ้มคลั่งแต่อย่างใด แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีทั้งนั้น เพราะทำให้เสียสุขภาพและเสียทรัพย์ การที่รัฐบาลอนุญาตให้มีการปลูกยาสูบตลอดจนขยายโรงงานสุรา - ยาสูบได้ เพราะรัฐบาลเป็นผู้ผูกขาดสินค้าทั้งสองประเภทนี้ และนำรายได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ แต่ก็มิได้ส่งเสริมให้ประชาชนสูบบุหรี่และดื่มสุราประเภทต่างๆ"

9. ข้อความนี้ชี้ประเด็นสำคัญในเรื่องใด

- ก. รัฐบาลเป็นผู้ผูกขาดสินค้าบุหรี่ยและเหล้า
- ข. รัฐบาลมิได้ส่งเสริมให้ประชาชนสูบบุหรี่และดื่มสุรา
- ค. วงการแพทย์เห็นว่า บุหรี่และเหล้าสามารถเลิกได้ง่าย
- ง. บุหรี่และเหล้าเป็นสารที่มีผลให้ผู้สูบและดื่มเกิดการติดได้
- จ. บุหรี่และเหล้าจัดอยู่ในประเภทยาเสพติดเพราะทำให้เสียสุขภาพและเสียทรัพย์

10. ข้อความนี้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านอย่างไร

- ก. บุหรี่และเหล้านำรายได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ
- ข. บุหรี่และเหล้าเป็นยาเสพติดที่คนในสังคมไม่รังเกียจ
- ค. บุหรี่และเหล้าจัดเป็นยาเสพติดที่ประชาชนพึงหลีกเลี่ยง
- ง. บุหรี่และเหล้าจัดเป็นยาเสพติดประเภทที่ไม่ร้ายแรงเท่าใดนัก
- จ. บุหรี่และเหล้าจัดเป็นยาเสพติดที่ทำให้เสียสุขภาพและเสียทรัพย์

11. คำถามข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับข้อความข้างต้น

- ก. เหตุใดรัฐบาลจึงมีส่วนส่งเสริมบุหรี่ย-เหล้า
- ข. อันตรายจากบุหรี่ย-เหล้า มีมากน้อยเพียงใด
- ค. บุหรี่ย-เหล้า อยู่ในกลุ่มยาเสพติดด้วยหรือไม่
- ง. เหตุใดรัฐบาลจึงผูกขาดสินค้าบุหรี่ยและเหล้า
- จ. เหล้า-บุหรี่ย มีส่วนช่วยพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 12-13

"ความสำเร็จของช่างเขียนคนอื่นอาจเกิดจากอัจฉริยะจริง แต่สำหรับผม ไม่ใช่แน่นอน ความเพียรพยายามอย่างสุดแรงเกิด ศึกษาอย่างหนัก ต่อๆ มาจนตลอดชีวิตเท่านั้น คือความสำเร็จและถ้าจนเข้ามาเป็นองค์ประกอบด้วยแล้ว จะยิ่งทำให้ชีวิตเข้มข้นและแกร่ง"

12. สาเหตุสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ความสำเร็จ เกิดจากความจน
- ข. ความสำเร็จ เกิดจากความอดทน
- ค. ความสำเร็จ เกิดจากความเข้มแข็ง
- ง. ความสำเร็จ เกิดจากความเป็นอัจฉริยะ
- จ. ความสำเร็จ เกิดจากความเพียรอย่างเต็มที่

13. ข้อความนี้เน้นความสำคัญของ เรื่องใด

- ก. ความเข้าใจชีวิต
- ข. ความสำเร็จในชีวิต
- ค. ความเข้มข้นและแกร่งของชีวิต
- ง. ความพยายามเป็นมงคลต่อชีวิต
- จ. ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 14-15

"สายตาที่จ้องมองอย่างแคลงใจ และหวาดระแวง ผมไม่เข้าใจว่าทำไมเขาเหล่านั้นจึงมองดูการกระทำของคนอื่นในแง่ร้ายไปเสียหมด"

14. ประเด็นสำคัญของเรื่องนี้ เกี่ยวข้องกับคำใดมากที่สุด

- ก. ไม่ไว้ใจ
- ข. แคลงใจ
- ค. ไม่เข้าใจ
- ง. หวาดระแวง
- จ. มองในแง่ร้าย

15. ข้อความใดเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูด

- ก. ผมไม่เข้าใจว่าทำไม
- ข. มีคนจำนวนหนึ่ง มากทีเดียว
- ค. สายตาที่จ้องมองอย่างแคลงใจ
- ง. สายตาที่จ้องมองอย่างหวาดระแวง
- จ. มองดูการกระทำของคนอื่นในแง่ร้ายไปเสียหมด

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 16-17

" กระดาษที่ใช้ห่อหรือใช้ใส่อาหารโดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอด กล้วยปิ้งนั้น ไม่ควรเป็นกระดาษที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นจะมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียมเป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอาหารไป เรารับประทานเข้าไปจะสะสมในร่างกายทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้"

16. ข้อความนี้เป็นข้อเขียนลักษณะใด

- ก. การอธิบายข้อเท็จจริง
- ข. การบรรยายโดยกล่าวซ้ำ
- ค. การอธิบายโดยยกตัวอย่าง
- ง. การอธิบายโดยชี้เหตุและผล
- จ. การบรรยายตามลำดับขั้นตอน

17. ใจความสำคัญของข้อความนี้ คืออะไร

- ก. ไม่ควรรับประทานอาหารที่ห่อด้วยกระดาษที่มีตัวหนังสือ
- ข. ไม่ควรรับประทานกล้วยทอด มันทอด กล้วยปิ้งที่ใส่ถุงกระดาษมีน้ำหมึกติดอยู่
- ค. ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตัวหนังสือใส่หรือห่ออาหาร เพราะถุงกระดาษมีน้ำหมึกติดอยู่
- ง. ไม่ควรรับประทานอาหารที่เปื้อนหมึก เพราะโลหะหนักที่น้ำหมึกจะเข้าไปสะสมในร่างกาย
- จ. ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตัวหนังสือใส่หรือห่ออาหาร เพราะโลหะหนักที่น้ำหมึกจะเข้าไปสะสมในร่างกาย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 18-19

" หนุ่ยย่างเป็นอาหารที่ขึ้นหน้าขึ้นตาของจังหวัดตรัง เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่า หนุ่ยย่างอร่อยต้องที่ตรัง ในระหว่างวันที่ 5 - 6 มีนาคม ที่จะถึงนี้ ชมรมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดตรังจะจัดงานเทศกาลหนุ่ยย่างขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนี้ โดยมีทางการจังหวัดตรังและหอการค้าตรังร่วมสนับสนุน"

18. ข้อความข้างต้นเป็นการอธิบายในเรื่องใด

- ก. อธิบายพฤติกรรม
- ข. อธิบายความคิดเห็น
- ค. อธิบายวิธีการที่ยึดถือ
- ง. อธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้น
- จ. อธิบายเหตุผลในการกระทำ

19. สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. หนุ่ยย่างอร่อยต้องที่ตรัง
- ข. จังหวัดตรังและหอการค้าร่วมสนับสนุน
- ค. เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของตรัง
- ง. หนุ่ยย่างเป็นอาหารขึ้นหน้าขึ้นตาของตรัง
- จ. 5 - 6 มีนาคม จะจัดงานเทศกาลหนุ่ยย่าง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 20-22

"รศ.นพ.สมหวัง ด้านชัยวิจิตร หัวหน้าสาขาวิชาโรคติดเชื้อ ศิริราชพยาบาล เปิดเผยถึงโรคติดเชื้อที่พบมากที่สุดในช่วงนี้ คือโรกระบบทางเดินอาหาร เช่นท้องเสีย ท้องร่วง จนถึงอหิวาตกโรค โดยมีสาเหตุมาจากการบริโภคอาหาร และน้ำไม่สะอาดเป็นส่วนใหญ่และการระบาดของโรคนี้ก็มีมากในเด็กด้วยเช่นกัน"

20. ข้อใดไม่ใช่ ข้อเท็จจริง

- ก. ควรฝึกนิสัยด้วยการพกน้ำไปดื่มเอง
- ข. โรกระบบทางเดินอาหาร เช่นท้องเสีย ท้องร่วง
- ค. รศ.นพ.สมหวัง เป็นหัวหน้าสาขาวิชาโรคติดเชื้อ
- ง. การระบาดของโรกระบบทางเดินอาหารมีมากในเด็ก
- จ. การบริโภคอาหารและน้ำไม่สะอาดทำให้เกิดโรกระบบทางเดินอาหาร

21. ถ้าบุคคลประพฤติตามข้อความนี้ จะเป็นอย่างไร

- ก. ตื่นตัวต่อการระบาดของโรค
- ข. รู้จักการรักษาตัวเมื่อมีอาการของโรค
- ค. หลีกเลี่ยงต่อการเป็นโรกระบบทางเดินอาหาร
- ง. รู้จักระมัดระวังตัวในด้านการรับประทานอาหาร
- จ. ทำให้ทราบที่มาของโรคและรักษาโรคได้ด้วยตนเอง

22. ข้อความนี้ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. ชักชวน
- ง. เสนอความรู้
- จ. แสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 23-25

" แดนสยามเมืองยิ้มคนอ้อมท้อง
เงินทองมั่งมีไร้หนี้สิน
เสรีภาพทั่วหน้าเรื่องหากิน
เป็นสุขทั้งธานีให้ตื่นตาย
เหล่าขุนนางใจซื่อมือสะอาด
ความรักชาติยิ่งใหญ่หัวใจหาย
มีหิริโอตัมปะรุละอาย
โจรผู้ร้ายบางตาหายากเย็น"

23. ข้อความนี้ ผู้แต่งแสดงท่าทีและน้ำเสียงอย่างไร
- ก. เข้มแข็ง จริงจัง
 - ข. เสียดสี ประชดประชัน
 - ค. เรียบง่าย ตรงไปตรงมา
 - ง. อิศระ ไม่แยแสต่อผู้ใด
 - จ. เคร่งขรึม เป็นงานเป็นการ
24. สภาพสังคม เป็นดังคำประพันธ์สังคมนั้นน่าจะเป็นอย่างไร
- ก. มีความสงบและทันสมัย
 - ข. มีคนในสังคมที่มีคุณภาพ
 - ค. มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - ง. มีความสะอาด รักกันฉันท์พี่น้อง
 - จ. มีแต่ความสงบคนในสังคมมีความสุข
25. ข้อความนี้ดีเด่นในแง่ใด
- ก. สะท้อนความรู้สึกได้ดี
 - ข. ใช้ภาษาง่ายกะทัดรัด
 - ค. รำพันได้ไพเราะกินใจ
 - ง. เข้าใจใช้อุปมาอุปไมย
 - จ. มีคุณค่าในทางศีลธรรม

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 26-27

"เมื่อพูดถึงกิจกรรมในบ้าน คิดกันแต่เวลาของแม่บ้าน เวลาของพ่อบ้าน ลูกบ้านไปอยู่ที่ไหน น่าจะนำมารวมเข้าหั่นกันเป็นกองใหญ่แล้วแจกใช้ให้ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมให้สมกับเป็นครอบครัว เงินยังแจกจ่ายกันให้ใช้ได้ตามความเหมาะสม ควรกระทำอย่างเดียวกันนั้นได้กับเวลาเวลามองไม่เห็น แต่ปรากฏออกมาได้ทีกิจกรรม ตอนแม่บ้านทำอาหารเช้า พ่อบ้าน ลูกบ้านทำอะไรที่จะเป็นการแบ่งเบาภาระของแม่บ้าน"

26. ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อย่างไร

- ก. วิธีสร้างความรักในครอบครัว
- ข. เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของแม่บ้าน
- ค. เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในปัจจุบัน
- ง. สนับสนุนให้ทำงานต่างๆ โดยให้ความสำคัญแก่เวลา
- จ. โน้มน้าวใจให้เปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานบ้าน

27. ผู้เขียนแสดงทรรศนะเช่นนี้ เนื่องจากสาเหตุใด

- ก. เห็นว่าแม่บ้านถูกเอาเปรียบมาก
- ข. ต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่แม่บ้าน
- ค. เห็นว่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีเวลาว่างมาก
- ง. ต้องการให้ปรับปรุงกิจกรรมในบ้านให้สอดคล้องกับเวลา
- จ. เห็นว่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ในบ้านร่วมกัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 28-29

"ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่าได้มีการใช้ถ้อยคำกันอย่างฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายที่แท้จริงกันอยู่เสมอ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นดังนี้ ภาษาของเราจะทรุดโทรม ชาตินี้ไทยเรามีภาษาของเราใช้เป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเราทุกคนจึงต้องรักษาไว้"

28. ข้อความนี้ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

- ก. ปลุกใจให้รักชาติ
- ข. ปลุกใจให้รักภาษา
- ค. ส่งเสริมให้ใช้ภาษาไทย
- ง. ส่งเสริมให้ออกเสียงถูกต้อง
- จ. ส่งเสริมให้ใช้ถ้อยคำอย่างประหยัด

29. ข้อความนี้ขาดความสำคัญข้อใด

- ก. ปัญหาที่เกิด
- ข. ผลเสียที่จะเกิด
- ค. สาเหตุของปัญหา
- ง. แนวทางแก้ไขปัญหา
- จ. คุณค่าของภาษาไทย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 30-31

"คนที่มีความซื่อเป็นหลัก ความโง่เขลาเป็นแกน มีความยากจนข้นแค้นเป็นอาการ"
บางครั้งผมอยากจะกลืนใจตายให้รู้แล้วรูดไป

รายหนึ่งคลอดบุตรต้องอยู่ไฟ และไม่ยอมกินอะไรทั้งสิ้นนอกจากข้าวเหนียวจิ้มเกลือ ผอมเหลืองแต่กระดูก เป็นโรคโลหิตจาง ผมแนะนำให้กินไข่ กินเนื้อและนม ก็ถูกชาวบ้าน โวยวาย เอาว่ามันผิด ผิดยังงี้ กว่าจะรู้กันได้ว่าหมายถึง แสลง ก็เล่นเอาผมต้องเรียก หายาแก้ปวดศีรษะ"

30. การแก้ปัญหาให้แก่ "คน" ที่นี้ ในข้อความนี้ เรื่องใดจำเป็นน้อยที่สุด

- ก. ให้ความรู้เรื่องอนามัย
- ข. ให้ความรู้เรื่องการศึกษา
- ค. ให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรม
- ง. ให้ความรู้เรื่องการเกษตร
- จ. ให้ความรู้เรื่องโภชนาการ

31. เรื่องใดไม่ใช่ความล้มเหลวของคนที่นี่

- ก. ศาสนา
- ข. การศึกษา
- ค. เศรษฐกิจ
- ง. การเกษตร
- จ. การสาธารณสุข

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 32-33

"คำนิยม หมายถึงความรู้สึกที่มีอยู่ในจิตใจของคนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มว่าสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งมีคุณค่าหรือความสำคัญ คำนิยมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนๆ นั้น หรือคนกลุ่มนั้น คำนิยมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงทรรศนะของบุคคลนั้นๆ เป็นอันมาก ถึงกับบางทีก็กลายเป็นเครื่องหน่วงเหนี่ยวไม่ให้บุคคลแสดงทรรศนะออกมาเลยก็เป็นได้ เช่น บุคคลที่ถือคำนิยมที่ว่า "พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง" เมื่อพบเห็นกรณีขัดแย้งต่างๆ เกิดขึ้น ก็มักจะรับการแสดงความคิดเห็นใดๆ ออกไป เพราะเห็นว่าถ้าพูดไปแล้วมีแต่ทางเสียเปรียบสู้หนึ่งเสียดีกว่า"

32. เมื่ออ่านข้อความนี้ นักเรียนได้รับประโยชน์เชิงคำนิยมในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ได้ความรู้เรื่องคำนิยมมากยิ่งขึ้น
- ข. ได้แนวทางในการรู้จักยับยั้งชั่งใจ
- ค. ได้แบบอย่างของการวางตัวให้ถูกต้อง
- ง. ได้แนวคิดและการปฏิบัติตนที่เหมาะสม
- จ. ได้เข้าใจเรื่องการแสดงออกของคนมากขึ้น

33. ข้อความใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

- ก. คำนิยมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคน
- ข. คำนิยมมีอิทธิพลต่อการแสดงทรรศนะของบุคคล
- ค. คำนิยมเป็นการหน่วงเหนี่ยวไม่ให้บุคคลแสดงทรรศนะ
- ง. คำนิยม หมายถึง ความรู้สึกที่มีอยู่ในจิตใจของคนแต่ละคน
- จ. เพราะเห็นว่าถ้าพูดไปแล้วมีแต่ทางเสียเปรียบสู้หนึ่งเสียดีกว่า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 34-35

"ถนอมความนิ่มนวลของผิวคุณ อย่าให้สูญสลายไปพร้อมกับเวลา ครีมประเทืองผิว
การเกิด เป็นครีมชนิดเดียวที่รวมคุณค่าบริสุทธิ์จากธรรมชาติที่หอมหวานรอบข้างคุณ อย่าปล่อย
ปละละเลยให้วัน เวลาและการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ มาทำลายความอ่อนละมุนชุ่มชื้นผิว
ของคุณให้สูญสิ้นไป สงวนความสาวของผิวพรรณไว้ด้วยครีมประเทืองผิวการเกิด"

34. คำโฆษณานี้เด่นในเรื่องใด

- ก. ภาพพจน์แจ่มชัด
- ข. ใช้ภาษาเร้าอารมณ์
- ค. เล่นคำ ได้ไพเราะ
- ง. ใช้คำกระทบความรู้สึก
- จ. ตั้งชื่อสินค้าเหมาะสมกับผู้ใช้

35. ข้อใดใช้ภาษาโฆษณาเกินความจริง

- ก. ถนอมความนิ่มนวลของผิวคุณ
- ข. สงวนความสาวของผิวพรรณ
- ค. อย่าปล่อยปละละเลยวัน เวลา
- ง. อย่าให้สูญสลายไปพร้อมกับเวลา
- จ. เป็นครีมชนิดเดียวที่รวมคุณค่าบริสุทธิ์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 36-37

"ศิลปะเริ่มจากความเรียบง่าย และค่อยๆ ซับซ้อนขึ้น การมองศิลปะวรรณคดีว่าจะต้องซับซ้อน (เช่น มีสัญลักษณ์ที่ยาก มีศัพท์สูง) เป็นทรรศนะที่ไม่ถูกต้อง ความซับซ้อนกับความเรียบง่าย มีลักษณะที่สะท้อนกลับไปกลับมาได้ "

36. ข้อความใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

- ก. เป็นทรรศนะที่ไม่ถูกต้อง
- ข. วรรณคดีมีสัญลักษณ์ที่ยาก
- ค. ศิลปะเริ่มจากความเรียบง่าย
- ง. การมองศิลปะวรรณคดีว่าจะต้องมีความซับซ้อน
- จ. ความซับซ้อนกับความเรียบง่ายมีลักษณะที่สะท้อนกลับไปกลับมาได้

37. ใจความสำคัญของข้อความนี้ คืออะไร

- ก. วรรณคดีไม่จำเป็นต้องใช้ภาษายาก
- ข. ศิลปะ วรรณคดีไม่จำเป็นต้องซับซ้อน
- ค. ศิลปะเริ่มจากความเรียบง่ายแล้วค่อยๆ ซับซ้อนขึ้น
- ง. ศิลปะ คือความซับซ้อนที่พัฒนามาจากความเรียบง่าย
- จ. ความซับซ้อนกับความเรียบง่าย มีลักษณะที่สะท้อนกลับไปกลับมาได้

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 38-40

ไก่อ้างบ้านชั้นปลูกทุกก่อนเข้า	เคยนอนเฝ้าฟังข้าจนจำได้
แต่เข้านี้เจียบสนิทจนผิดใจ	เจียบอย่าง ไม่เคยเป็นเช่นนี้เลย
แล้วเสียงเซียงจากครวก็รวถี่	ทำหน้าที่สุดท้ายหรือไก่อ่อย
เลือดติดมีดกรีดกระเซ็นเหมือนเช่นเคย	หลังสังเวยเหล่าหวานวันมงคล

38. ความตอนใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. ทำหน้าที่สุดท้ายหรือไก่อ่อย
- ข. แต่เข้านี้เจียบสนิทจนผิดใจ
- ค. เคยนอนเฝ้าฟังข้าจนจำได้
- ง. แล้วเสียงเซียงจากครวก็รวถี่
- จ. ไก่อ้างบ้านชั้นปลูกทุกก่อนเข้า

39. คำวิจารณ์ในข้อใดเหมาะสมกับกลอนบทนี้มากที่สุด

- ก. บรรยายภาพ "ผู้ถูกฆ่า" ได้สมจริง
- ข. ให้ภาพพจน์แจ่มชัดพร้อมแง่คิดที่มีคุณค่า
- ค. เลือกใช้คำสร้างจินตนาการได้ดีเป็นพิเศษ
- ง. ชี้ให้เห็นแง่มุมของชีวิตที่ไม่ค่อยมีใครนึกถึง
- จ. สร้างอารมณ์สะเทือนใจได้อย่างยอดเยี่ยม

40. ผู้ประพันธ์ใช้ข้อความ " ทำหน้าที่สุดท้ายหรือไก่อ่อย" เพื่อแสดงความรู้สึกตามข้อใด

- ก. สงสัย
- ข. เสียใจ
- ค. สงสาร
- ง. เสียตาย
- จ. เศร้าใจ

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์เป็นรายข้อ

ตาราง 6 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ จำนวน 40 ข้อ

ข้อ	P	r	ข้อ	P	r
1	0.31	0.23	21	0.37	0.20
2	0.21	0.29	22	0.29	0.23
3	0.25	0.33	23	0.25	0.21
4	0.31	0.23	24	0.37	0.21
5	0.25	0.23	25	0.29	0.23
6	0.27	0.23	26	0.27	0.32
7	0.31	0.25	27	0.33	0.27
8	0.31	0.21	28	0.23	0.24
9	0.21	0.20	29	0.27	0.20
10	0.26	0.20	30	0.25	0.27
11	0.21	0.20	31	0.28	0.29
12	0.39	0.25	32	0.27	0.27
13	0.24	0.24	33	0.32	0.27
14	0.31	0.23	34	0.24	0.37
15	0.33	0.28	35	0.29	0.23
16	0.32	0.21	36	0.23	0.31
17	0.23	0.20	37	0.24	0.24
18	0.32	0.27	38	0.26	0.31
19	0.31	0.21	39	0.20	0.29
20	0.37	0.20	40	0.27	0.23

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ เท่ากับ 0.73

ตาราง 7 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	Pretest	Posttest	D		Pretest	Posttest	D
1	20	23	3	1	15	19	4
2	21	24	3	2	19	21	2
3	18	20	2	3	19	24	5
4	20	23	3	4	18	16	-2
5	21	25	4	5	18	16	-2
6	17	21	4	6	19	14	-5
7	19	24	5	7	22	22	0
8	18	20	2	8	18	23	5
9	23	25	2	9	20	21	1
10	18	19	1	10	21	20	-1
11	17	21	4	11	17	18	1
12	22	25	3	12	21	16	-5
13	20	24	4	13	19	19	0
14	24	26	2	14	17	18	1
15	24	28	4	15	21	18	-3
16	16	20	4	16	24	21	-3
17	21	26	5	17	26	25	-1
18	16	23	7	18	20	21	1
19	21	24	3	19	15	22	7
20	24	25	1	20	23	21	-2
21	19	21	2	21	29	22	-7
22	17	21	4	22	13	12	-1
23	18	19	1	23	24	22	-2
24	19	25	6	24	19	19	0

ตาราง 7 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	Pretest	Posttest	D		Pretest	Posttest	D
25	20	26	6	25	19	25	6
26	23	25	2	26	21	20	-1
27	18	24	6	27	25	22	-3
28	18	20	2	28	24	30	6
29	19	20	1	29	15	18	3
30	20	21	1	30	16	18	2
$\sum X$	591	688	97	$\sum X$	597	603	6
$\bar{X}$	19.7	22.9	3.23	$\bar{X}$	19.9	20.1	0.2

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. อาจารย์ชจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์นิตยา ชินประพัทธ์ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

1. ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ชจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์พิสมัย ชุ่มจิตร์ โรงเรียนวัดบวรมงคล

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์

1. ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ชจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์คันสนีย์ ต่ายเพชร โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวผาณิตก์ วิไลสูงเนิน
 เกิดวันที่ 15 พฤษภาคม 2496
 สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 330/4 ถนนชักพระ ตำบลคลองชักพระ
 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
 ตำแหน่งทำงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย
 กรุงเทพฯ 10700

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2516 ป.กศ. สูง วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทสังคมศึกษา
 จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- พ.ศ. 2518 กศ.บ. วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภูมิศาสตร์
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- พ.ศ. 2538 กศ.ม. การมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร